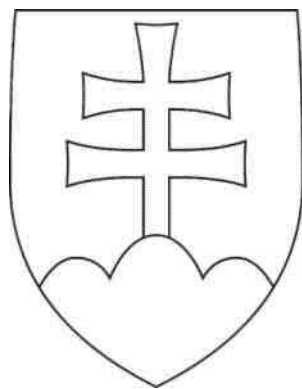

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJvyššieho súdu
A ROZHODNUTÍ súdov
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

1/2018

OBSAH***Rozhodnutia vo veciach správnych*****1. Správne trestanie**

I. Oblasť správneho trestania je sférou, v ktorej sa uplatňuje plná jurisdikcia správneho súdu preskúmajúceho administratívne rozhodnutie sankčného charakteru. Uvedená požiadavka vyplýva z interpretácie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Žalobca je vo veciach správnych deliktov oprávnený uviesť a poukázať v žalobe i na taký dôkaz, pre ktorý považuje napadnuté rozhodnutie správneho orgánu za nezákonné a nebráni tomu ani skutočnosť, že ho neuplatnil v odvolacom správnom konaní, resp. rozkladovom konaní, ak tak objektívne nemohol urobiť. Krajský súd preto postupoval súladne so zákonom, keď sa s takto označeným dôkazom v žalobe žalobcu riadne v rámci súdneho prieskumu vysporiadal.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. mája 2017, sp. zn. 3Sžo/128/2015) 4

2. Nekalá obchodná praktika

V prípade, že poskytovateľ služieb cestovného ruchu nezabezpečí príslušné služby spôsobom, ktorý deklaroval vo vzťahu ku spotrebiteľom a neskôr sa v príslušnej rekreačnej destinácii preukáže, že išlo o nepresné, nejasné a dvojzmyselné údaje o nákupných podmienkach zájazdu, pri ktorých je možné rozumne a dôvodne predpokladať, že priemerný spotrebiteľ by do zmluvného vzťahu s poskytovateľom služieb cestovného ruchu nevstúpil, ide zo strany poskytovateľa služieb - cestovnej kancelárie o nekalé obchodné praktiky, ktoré sú zakázané a za ktoré je možné uložiť poskytovateľovi služieb sankciu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2017, sp. zn. 3Sžo/154/2015) 14

3. Lehota na podanie kasačnej sťažnosti

I. Lehota na podanie kasačnej sťažnosti sa u každého oprávneného subjektu odvíja samostatne od skutočnosti doručenia rozhodnutia krajského súdu (§ 443 ods. 1 Správneho súdneho poriadku), a preto je možné v aplikačnej praxi dôvodne predpokladať vznik i takých procesných situácií, keď v čase podania kasačnej sťažnosti oprávneným subjektom nebude logicky napadnuté rozhodnutie krajského súdu ešte právoplatné, pretože ešte nebolo doručené všetkým účastníkom konania.

II. V čase podania kasačnej sťažnosti sťažovateľom je postačujúca tzv. relatívna právoplatnosť, ktorá vo veciach uvedených v § 145 ods. 1 Správneho súdneho poriadku nastáva doručením rozhodnutia účastníkovi konania - sťažovateľovi.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2017, sp. zn. 6 Usam 1/2017) 31

4. Odpočítanie dane z pridanej hodnoty

I. Pre prípad preukázania vzniku práva na odpočítanie dane z pridanej hodnoty pri dodaní tovaru je žalobca zaťažený dôkazným bremenom, že v zdaniteľnom obchode došlo od dodávateľa tovaru na žalobcu k prevodu práva reálne nakladať s hmotným majetkom ako vlastník.

II. Pri určení toho, či bolo uskutočnené dodanie tovaru, nie je rozhodujúce nadobudnutie právneho vlastníctva v zmysle Obchodného zákonníka k tovaru žalobcom ako kupujúcim, napríklad tvrdením o odovzdaní a prevzatí tovaru podloženým príslušnými protokolmi, ale pre uskutočnenie zdaniteľného obchodu dodaním tovaru je rozhodujúce, aby kupujúci získal právo disponovať s tovarom ako vlastník.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. apríla 2017, sp. zn. 1Sžf/72/2015) 43

5. Odstránenie nedostatkov podania

Ak z podania účastníka nemožno jednoznačne zistiť, či sa domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu alebo ochrany proti jeho nečinnosti, musí správny súd v uznesení, ktorým ho vyzve na odstránenie nedostatkov podania, žalobcovi jednoznačne a zrozumiteľne vysvetliť, v čom spočíva nedostatok jeho podania a ako treba jeho opravu (doplnenie) vykonať. Zrozumiteľnosť podania účastníka nemožno hodnotiť len podľa jeho petitu, ale z hľadiska jeho celého obsahu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2017, sp. zn. 1Sžf/63/2016) 50

6. Výsluch svedka v daňovom konaní

I. Ak výsluch svedka v daňovom konaní nebol vykonaný pri zabezpečení účasti žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu v súlade s vtedy platnými daňovými predpismi, tento nedostatok je možné napraviť tým, že pri ďalšom výsluchu tohto svedka, ktorý sa už realizuje v súlade so zákonom, sa svedok iba odvolá na svoju skoršiu výpoveď, nakoľko žalobcovi správca dane právo účasti zabezpečil.

Zaúčtovanie účtovného prípadu

II. Najmä podvojné účtovníctvo právnických osôb vytvára podklady a s tým súvisiace relevantné údaje (výstupy) pre vyhotovenie daňového priznania na dani z príjmov. Osoba vykonávajúca zaúčtovanie účtovného prípadu na základe svojich odborných znalostí a erudovanosti má a musí vykonávať prvotnú kontrolu oprávnenosti zaúčtovania výdavku (nákladu) ako daňového výdavku v zmysle zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, k čomu slúži pripojenie podpisu osoby zodpovednej za účtovný prípad.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2017, sp. zn. 1Sžf/80/2016) 56

7. Protokol z daňovej kontroly

I. Vymedzenie lehoty na vyjadrenie sa k protokolu z daňovej kontroly a na predloženie dôkazov (minimálne 15 pracovných dní) je v zmysle zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na uvážení správcu dane. Pri výkone tohto oprávnenia je povinný prihliadať predovšetkým na to, aby bola daňovému subjektu s prihliadnutím na rozsah a náročnosť protokolu poskytnutá dostatočná možnosť uplatniť svoj vplyv na priebeh a výsledok konania využitím zodpovedajúcich procesných práv.

II. Správca dane je povinný venovať primeranú pozornosť objasneniu zástupcu žalobcu, prečo žalobca objektívne nemohol prevziať zásielku s protokolom a oboznámiť sa s jeho obsahom skôr ako v deň nasledujúci po skutočnom prevzatí zásielky.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. apríla 2017, sp. zn. 1Sžf/112/2015) 67

8. Zmeškanie úkonu z dôvodu výkonu právomoci iného štátneho orgánu

I. Daňový subjekt má právo vykonať zákonom predpísaný úkon v ktorýkoľvek deň zákonom stanovenej lehoty, vrátane dňa posledného.

II. Pokiaľ mu je pre výkon právomoci iného štátneho orgánu znemožnené vykonať takýto úkon v posledný deň zákonnej lehoty a v dôsledku tejto skutočnosti lehotu zmešká a zároveň to oznámi príslušnému orgánu, preukáže dôvody zmeškania lehoty a bezodkladne vykoná zmeškaný úkon, má právo sa spoľahnúť na to, že orgán štátu vyhodnotí jeho podania podľa ich skutočného obsahu tak, aby utrpel čo najmenšiu ujmu na svojich právach.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2017, sp. zn. 1Sžf/116/2015) 79

9. Pracovné kategórie a kategórie funkcií

I. Na účely § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov nemožno stotožňovať pojem „pracovná kategória“ a pojem „kategória funkcií“.

II. Na rozdiel od ustanovenia § 14 ods. 4 v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí aj služba vojakov z povolania zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ustanovenie § 174 tohto zákona opačné hodnotenie, teda hodnotenie doby zamestnania zaradeného do I. (II.) pracovnej kategórie ako doby služby vojaka z povolania v I. (II.) kategórii funkcií neupravuje, a teda také hodnotenie je vylúčené.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2017, sp. zn. 9So/155/2015) 89

10. Pracovné kategórie

Obdobie trvania učebného pomeru učňa vychovávaného pre zamestnanie I. (II.) pracovnej kategórie v období pred 1. októbrom 1988 je na účely § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v spojení s § 148 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení potrebné zaradiť do I. (II.) pracovnej kategórie podľa § 2 vyhlášky č. 102/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení, ak je to pre poistenca výhodnejšie.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 2015, sp. zn. 9So/24/2014) 93

11. Súbeh viacerých zamestnaní poistenca

I. Ustanovenie § 138 ods. 17 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 upravuje len poradie povinnosti jednotlivých zamestnávateľov platiť poistné za zamestnanca v prípade súbehu viacerých zamestnaní poistenca tak, že v prípade rôznej výšky vymeriavacieho základu u dvoch a viacerých zamestnávateľov povinnosť platiť (odvádzať) poistné má ten zamestnávateľ, u ktorého v danom období (mesiaci) poistenec dosiahol vyšší vymeriavací základ.

II. Určenie mesačného vymeriavacieho základu v prípade súbehu viacerých zamestnaní upravuje ustanovenie § 138 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010; danú úpravu ustanovenie § 138 ods. 17 tohto zákona nevylučuje.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017, sp. zn. 9Sžso/44/2016) 96

12. Verejné obstarávanie

Úrad pre verejné obstarávanie môže podľa § 138 ods. 11 zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 25. októbru 2012 prerušiť konanie o námietkach s cieľom získať odborné stanovisko alebo znalecký posudok iba ohľadom otázok, ktoré nemajú právny charakter a ktoré nie sú predmetom jeho správnej úvahy pri rozhodovaní o námietkach.

Otázka, či mohol vo verejnom obstarávaní predložiť kvalifikovanú ponuku akýkoľvek iný uchádzač, má právny charakter.

Otázka, či kontrolovaný vo verejnom obstarávaní zvýhodnil pôvodného obstarávateľa, má právny charakter.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. mája 2017, sp. zn. 3Sžf/38/2015) **101**

13. Povodňové zabezpečovacie a záchranné práce

Príkaz na vykonanie povodňových zabezpečovacích alebo záchranných prác spočívajúcich v prečerpávaní povodňových vôd Hasičským a záchranným zborom na súkromné poľnohospodárske pozemky vydaný podľa ustanovenia § 44 ods. 3 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov nevyžaduje písomnú formu.

Ak vlastník pozemkov nepozná pôvodcu príkazu, nárok na náhradu spôsobenej škody písomne uplatní na obci, v ktorej sa pozemky nachádzajú.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2017, sp. zn. 3Sžk/3/2016) **106**

1.**R O Z H O D N U T I E**

I. Oblasť správneho trestania je sférou, v ktorej sa uplatňuje plná jurisdikcia správneho súdu preskúmavajúceho administratívne rozhodnutie sankčného charakteru. Uvedená požiadavka vyplýva z interpretácie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Žalobca je vo veciach správnych deliktov oprávnený uviesť a poukázať v žalobe i na taký dôkaz, pre ktorý považuje napadnuté rozhodnutie správneho orgánu za nezákonné a nebráni tomu ani skutočnosť, že ho neuplatnil v odvolacom správnom konaní, resp. rozkladovom konaní, ak tak objektívne nemohol urobiť. Krajský súd preto postupoval súladne so zákonom, keď sa s takto označeným dôkazom v žalobe žalobcu riadne v rámci súdneho prieskumu vysporiadal.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. mája 2017, sp. zn. 3Sžo/128/2015)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250j ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. k. ZS 602/00004/2013/R, č. sp. 71292/1104/2014/923 z 20. augusta 2014 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň zaviazal žalovaného nahradiť trovy konania úspešnému žalobcovi vo výške 671,92 € v zmysle § 250 k ods. 1 O.s.p.

Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného č. k. ZS 602/00004/2013/R, č. sp. 71292/1104/2014/923 z 20. augusta 2014, ktorým žalovaný čiastočne vyhovel rozkladu žalobcu, ktorý podal proti prvostupňovému rozhodnutiu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Banská Bystrica č. ZS/602/00004/2013, č. sp. 141070/42207/2013/604 z 25. novembra 2013, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 4000 € za porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“) pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti K. G., nar. x, naposledy bytom x. a zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že žalobca pacientovi neposkytol zdravotnú starostlivosť správne, pričom porušenie spočívalo v tom, že počas hospitalizácie v dňoch od 24. januára 2013 do 26. januára 2013:

- pacientovi nebola vyšetrená sedimentácia, krvné plyny, saturácia O₂ pulzným oxymetrom
- RTG hrudníka nebolo zhodnotené odborníkom- rádiológom,
- počas hospitalizácie nebolo pacientovi vykonané pneumologické vyšetrenie,
- pacientovi nebolo zabezpečené pokračovanie hospitalizácie na internom alebo pneumologickom oddelení, kde by sa zdravotný stav pacienta dodiferencoval a následne liečil,
- pacientovi neboli podávané mukolytiká, t.j. lieky na rozpúšťanie hlienov, ani expektoranciá, t.j. lieky na uľahčenie vykašliavania,

- pacientovi nebola opakovane skontrolovaná a vyhodnotená hodnota glykémie, ktorá mala pri prijatí pacienta hodnotu 8,62 mmol/l.

V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na tvrdenie žalobcu o nedostatočne zistenom skutkovom stave, keď tvrdil, že zdravotná starostlivosť bola zo strany žalobcu pacientovi poskytnutá správne, na preukázanie ktorého označil ako dôkaz znalecký posudok vyhotovený pre účely trestného konania, zohľadnenia ktorého sa dožadoval v súdnom konaní. Naopak, žalovaný navrhoval neprihliadať na tento posudok, nakoľko bol vypracovaný za iným účelom, nebol podkladom rozhodovania správneho orgánu, keďže ho správny orgán nemal k dispozícii.

Krajský súd zastáva názor, že pokiaľ koná v plnej jurisdikcii, musí predmetný znalecký posudok v konaní zohľadniť a prihliadať naň. Predpokladom uloženia sankcie, t.j. vydania rozhodnutia správneho orgánu o uložení sankcie, je naplnenie hypotézy ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti, t.j. zistenia skutočnosti, že zdravotná starostlivosť poskytovateľom nebola poskytovaná správne. Ak zo záverov znaleckého posudku, hoci aj podaného v trestnom konaní sledujúc iný účel, vyplývajú odlišné závery ohľadom poskytovanej zdravotnej starostlivosti, krajský súd musel na tieto závery prihliadať.

Zástupkyňa žalovaného podľa krajského súdu správne poukázala na to, že súd je podaním správnej žaloby iba prizvaný do pozície preskúmania zákonnosti, či vyslovené odborné závery o poskytovaní zdravotnej starostlivosti boli vyslovené v súlade so zákonom, najmä z hľadiska vykonávania dokazovania, na základe ktorých sa dospelo k takýmto záverom, pričom súd neskúma a ani nemôže skúmať tieto závery z hľadiska odborného, nakoľko nedisponuje odbornými medicínskymi znalosťami, ale len z hľadiska právneho. Krajský súd preto zistené rozdiely v odborných názoroch medzi závermi konzultantov žalovaného a závermi, ktoré vyplývajú zo znaleckého posudku, vyhodnotil tak, že tieto rozpory je potrebné odstrániť v správnom konaní a za tým účelom bude povinnosťou žalovaného nariadiť znalecké dokazovanie súdnym znalcom, prípadne znaleckým ústavom. Pokiaľ sa správnym orgánom nepodarí ani po vykonanom znaleckom dokazovaní odstrániť rozpory, v zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) pri odôvodňovaní rozhodnutia zdôvodní, v čom spočívali rozpory, aké kroky vykonal na ich odstránenie a z akých dôvodov rozpory nebolo možné odstrániť. Musí tiež jednoznačne uviesť a zdôvodniť, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal a prečo iné dôkazy odmietol, ako aj uviesť dôvody odmietnutia.

Znaleckým posudkom vypracovaným znaleckou organizáciou forensic.sk. – Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o. z 19. novembra 2013 bol spochybnený, inak správnym procesným postupom žalovaného, v správnom konaní ustálený skutkový stav. Krajský súd ďalej uviedol, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/10/2008 z 26. februára 2009 vychádza z inej skutkovej situácie, keď v tam posudzovanej veci súd dospel k záveru, že nie je potrebné požiadať o vypracovanie znaleckého posudku súdnym znalcom, nakoľko závery všetkých konzultantov potvrdili rovnaký názor, pričom ani žalobca nenamietal konkrétne nedostatky v záveroch konzultantov, a teda sa vychádzalo z ustáleného skutkového stavu veci. Ustálený skutkový stav veci nebol sporný ani v konaní vedenom pred Krajským súdom v Banskej Bystrici pod č.

23S/66/2010, keď závery konzultantov neboli v súdnom konaní spochybnené žiadnym relevantným znaleckým posudkom.

Naopak, krajský súd poukázal na závery prijaté v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Szd/3/2009 z 3. novembra 2009, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/160/2008-129 z 18. februára 2009, ktorým došlo k zrušeniu rozhodnutia žalovaného pre nedostatočne zistený skutkový stav pre posúdenie veci, ak v konaní bol žalobcom predložený znalecký posudok s rozdielnymi závermi, k akým dospel žalovaný. Krajský súd zastáva stanovisko, že je irelevantné, či žalobca predložil znalecký posudok, o vypracovanie ktorého požiadal sám na preukázanie svojich tvrdení, alebo súd získal znalecký posudok podaný pre účely trestného konania, ak tento dôkaz žalobca označil v žalobe na preukázanie ním tvrdených skutočností. Účastník konania má povinnosť buď predložiť alebo označiť dôkaz. Ďalej poukázal na stanovisko Krajského súdu v Banskej Bystrici vyslovené v rozsudku č. k. 23S/152/2008-115 z 21. januára 2009 (rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Szd/12/2009 z 21. júla 2009), v zmysle ktorého súd predložil žalovanému nariadiť znalecké dokazovanie za účelom odstránenia zistených diametrálnych rozdielov medzi závermi súdneho znalca a žalovaného pri hodnotení postupu poskytovania zdravotnej starostlivosti lekármi žalobcu. V intenciách konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i súdov Slovenskej republiky sa nevyžaduje, aby bola súdom daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia na každý argument strany, t.j. na všetky žalobné námietky. Krajský súd v konaní v rámci plnej jurisdikcie, po oboznámení sa s predmetným znaleckým posudkom, dospel k záveru o potrebe odstrániť zistené rozpory vo vysoko odborných medicínskych záveroch nariadením znaleckého dokazovania v správnom konaní.

Krajský súd sa nestotožnil so všetkými žalobnými námietkami žalobcu, najmä ak tvrdil, že postup správnych orgánov v rámci celého konania bol v rozpore so zákonom. Naopak, správny orgán postupoval správne, v súlade s príslušnými právnymi normami pri vykonávaní dohľadu, ako aj v rámci správneho konania o uložení pokuty. V snahe zabezpečiť podklady rozhodnutia s cieľom úplného zistenia skutkového stavu postupoval v súčinnosti s konzultantmi žalovaného. Zabezpečil si dostatok podkladov k rozhodnutiu. Nebyť znaleckého posudku, ktorý vo svojich záveroch vyznel v prospech tvrdení žalobcu o tom, že žalobca mal pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti postupovať správne, súd by nemal dôvod zrušiť napadnuté rozhodnutie, pretože nezistil procesné pochybenia a už vôbec by nemohol spochybniť odborné medicínske závery, z ktorých vychádzal žalovaný pri sankcionovaní žalobcu. Krajský súd sa stotožnil so stanoviskom žalovaného, že v rámci vykonávania dohľadu koná písomne, t.j. nemusí nariaďovať ústne pojednávanie ani prizývať na prerokovanie námietok lekárov z príslušného medicínskeho odboru, keďže na konanie o dohľade sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní v zmysle § 43 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 581/2004 Z.z.“) na rozdiel od správneho konania o uložení pokuty, na ktoré konanie sa už v zmysle § 77 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z.z. vzťahuje správny poriadok. Vzhľadom k týmto skutočnostiam krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi, ktorý v konaní mal úspech, súd priznal náhradu trov konania podľa § 250k ods. 1 O.s.p., ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia, vyúčtovaných v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. Krajský súd nepriznal uplatnenú odmenu za úkon advokáta

– vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného (replika z 26. januára 2015), nakoľko na takýto úkon nebol vyzvaný súdom.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný a domáhal sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/210/2014-121 z 25. februára 2015 zmenil tak, že žalobu zamietla z dôvodov uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.

Žalovaný v odvolaní uviedol, že sa nestotožňuje s právnym záverom krajského súdu, keď tvrdí, že správne právne posúdil porušenie § 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti. Preto nesúhlasí, že krajský súd akceptoval znalecký posudok vypracovaný na účely trestného konania. Ďalej odkázal na svoje vyjadrenie k žalobe ako aj na ústny prednes na pojednávaní.

Poukázal na to, že znalecký posudok nebol predložený v správnom konaní, ale až v súdnom konaní. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (31/2002 ZSP), podľa ktorého predmetom prieskumu môžu byť len tie námietky vznesené v žalobe, ktoré boli uplatnené v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu a s ktorými sa musel žalovaný vysporiadať v druhostupňovom rozhodnutí napadnutom žalobou. Podľa uvedeného rozhodnutia predmetom súdneho prieskumu nemôžu byť nové námietky uplatnené po prvýkrát v žalobe, resp. počas súdneho sporu a súd nemôže námietky, ktoré neboli uplatnené v odvolacom konaní, skúmať, ani na ne prihliadať.

Ďalej žalovaný vo svojom odvolaní poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/130/2010-93, podľa ktorého je použitie znaleckého posudku pre účely trestného konania pre posudzovanie správnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti právne irelevantné. Znalecký posudok v trestnom konaní je zameraný na riešenie trestnoprávných otázok a neposudzuje správnosť poskytovania zdravotnej starostlivosti podľa zákona o zdravotnej starostlivosti. Uvedený záver vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/120/2012, ktorý neakceptoval v súdnom konaní odborné stanovisko predložené žalobcom až v súdnom konaní.

K rozhodnutiam uvádzaným krajským súdom (č. k. 23S/160/2008-129 a č. k. 23S/152/2008-115) žalovaný uviedol, že v predmetných rozhodnutiach sa súd opieral o znalecký posudok, ktorý vypracoval odborník v danej medicínskej oblasti, a to pre účely § 3 ods. 4 zákona o zdravotnej starostlivosti, a v predmetnej právnej veci súd akceptoval vypracovaný znalecký posudok pre účely trestného konania, čo je podľa žalovaného podstatný rozdiel.

V odvolaní žalovaný dal do pozornosti ustanovenie § 250i ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého krajský súd môže vykonať dokazovanie za účelom tohto rozporu, a to pribratím znalca v konaní. Žalovaný poukázal aj na skutočnosť, že znalecký posudok vypracovali súdni znalci v špecializačnom odbore súdna patológia, urgentná medicína, psychiatria a klinická onkológia. Pacient bol hospitalizovaný na oddelení ortopedie a úrazovej chirurgie a vyšetrený na internej ambulancii žalobcu, ale ani jeden súdny znalec nemá špecializáciu vnútorné

lekárstvo. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 43 ods. 7 zákona č. 581/2004 Z.z., ktoré upravuje podmienky osôb pre výkon zdravotného dohľadu.

Záverom žalovaný uviedol, že postup pri prešetrovaní správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti nebol v rozpore so zákonom.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalobca vo svojom písomnom vyjadrení z 27. apríla 2015. Vo svojom vyjadrení poukázal na posúdenie včasnosti podania odvolania.

Pokiaľ odvolací súd po posúdení včasnosti odvolanie neodmietne, navrhol, aby napadnutý rozsudok potvrdil a zaviazal žalovaného na úhradu trov odvolacieho konania.

Vo vyjadrení ďalej uviedol, že s odvolacími námietkami žalovaného nesúhlasí. Je úplne správny právny záver konajúceho súdu, ktorý vychádzal z ustanovenia § 250i ods. 2 O.s.p. Žalobca už zo začiatku namietal správnosť odborných záverov žalovaného ohľadne poskytovania zdravotnej starostlivosti pacientovi a navrhoval, aby žalovaný v rámci správneho konania nariadil na odstránenie rozporov v odborných názoroch znalecké dokazovanie. Z tohto dôvodu nejde o nové námietky žalobcu, ktoré by neboli vznášané v správnom konaní.

K znaleckému posudku predloženému k žalobe žalobca poukázal na to, že v predmetnom znaleckom posudku sú uvedené odborné závery a tieto závery sú formulované jednoznačne z hľadiska medicínskeho a na ich záveroch nemení nič ani skutočnosť, že tento znalecký posudok bol vyhotovený v rámci trestného stíhania. Podľa názoru žalovaného posúdenie poskytovania zdravotnej starostlivosti po odbornej stránke je rovnaké či už v trestnom, resp. správnom konaní a až následne na základe takého odborného posúdenia a pri zohľadnení kritérií, ktoré už môžu byť v oboch konaniach rôzne, sa následne rozhodne o potrestaní či už konkrétnej osoby, resp. subjektu. Žalobca poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutia sp. zn. 1Szd/2/2013 z 18. marca 2014, sp. zn. 1Szd/3/2013 z 13. mája 2014 vo vzťahu k postaveniu znalcov, ktorých uprednostňuje pred konzultantmi žalovaného z hľadiska dôveryhodnosti ich skutkových zistení).

Žalobca poukázal na odborné stanovisko konzultantky MUDr. L. G., PhD. z 27. mája 2013, v ktorom hodnotila poskytovanie zdravotnej starostlivosti ako správne. S predmetným stanoviskom sa žalovaný nevysporiadal.

K odbornej fundovanosti znaleckého posudku žalobca uviedol, že na prípade sa podieľal aj odborný konzultant MUDr. M. Č., ktorý koncipoval nezávislé odborné stanovisko na základe analýzy lekárov so špecializáciou na internú medicínu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu, rozhodnutie žalovaného a konanie predchádzajúce jeho vydaniu, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c

ods. 1 veta prvá O.s.p.); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Na vady konania pred správnym orgánom sa prihliada, len ak vzniknuté vady mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 250i ods. 2 O.s.p. ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Podľa § 50 ods. 2 písm. a) zákona č. 581/2004 Z.z. ak úrad pri výkone dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti zistí, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne, alebo ak úrad zistí porušenie povinností ustanovených v § 46 ods. 1 podľa závažnosti zistených nedostatkov a ich následkov môže uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti pokutu (§ 64 ods. 2).

Podľa § 64 ods. 2 písm. b) zákona č. 581/2004 Z.z., úrad môže uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti za podmienok ustanovených v § 50 ods. 2 pokutu až do výšky 9 958 eur, ak ide o právnickú osobu.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 34 ods. 4 správneho poriadku vykonávanie dôkazov patrí správnemu orgánu.

Podľa § 34 ods. 5 správneho poriadku správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Podľa § 36 správneho poriadku ak je pre odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie potrebný znalecký posudok, správny orgán ustanoví znalca. Proti rozhodnutiu o ustanovení znalca sa možno odvolať.

Predmetom odvolacieho konania je rozsudok krajského súdu o zrušení rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný čiastočne vyhovel rozkladu žalobcu, ktorý podal proti prvostupňovému rozhodnutiu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Banská Bystrica č. ZS/602/0004/2013, č. sp. 141070/42207/2013/604 z 25. novembra 2013, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 4.000 € za porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti K. G., nar. x, naposledy bytom x a zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že žalobca pacientovi neposkytol zdravotnú starostlivosť správne, pričom porušenie spočívalo v tom, že počas hospitalizácie v dňoch od 24. januára 2013 do 26. januára 2013:

- pacientovi nebola vyšetrená sedimentácia, krvné plyny, saturácia O₂ pulzným oxymetrom,
- RTG hrudníka nebolo zhodnotené odborníkom - rádiológom,
- počas hospitalizácie nebolo pacientovi vykonané pneumologické vyšetrenie,
- pacientovi nebolo zabezpečené pokračovanie hospitalizácie na internom alebo pneumologickom oddelení, kde by sa zdravotný stav pacienta dodiferencoval a následne liečil,
- pacientovi neboli podávané mukolytiká, t.j. lieky na rozpúšťanie hlienov, ani expektoranciá, t.j. lieky na uľahčenie vykašliavania,

- pacientovi nebola opakovane skontrolovaná a vyhodnotená hodnota glykémie, ktorá mala pri prijatí pacienta hodnotu 8,62 mmol/l.

Najvyšší súd sa stotožňuje s právnymi závermi a logickými argumentmi krajského súdu k namietanému nedostatočnému zisteniu skutkovému stavu, a to vo vzťahu k listinnému dôkazu predloženému k žalobe žalobcu, konkrétne k znaleckému posudku vypracovanému znaleckou organizáciou forensis.sk- Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. z 19. novembra 2013. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd rozhodol o zrušení preskúmaného rozhodnutia z dôvodu potreby odstránenia rozporov medzi odbornými závermi vyjadrenými v jednotlivých odborných stanoviskách konzultantov žalovaného a predloženým znaleckým posudkom. Nakoľko sa žalobca dozvedel o vypracovaní znaleckého posudku a o jeho odborných záveroch až po skončení správneho konania a predložil ho prvýkrát k podanej žalobe, správny orgán nemal príležitosť posúdiť jeho právnu relevanciu pre predmetnú právnu vec. Krajský súd zároveň poukázal na inak správny postup správnych orgánov v súlade s príslušnými právnymi normami pri vykonávaní dohľadu, ako aj v rámci správneho konania o uložení pokuty, s čím sa stotožňuje aj odvolací súd. Preto neobstojí tvrdenie žalobcu vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného, že krajský súd zrušil preskúmané rozhodnutie, nakoľko sa podávanie odborných vyjadrení konzultantmi neosvedčilo. Na druhej strane sa odvolací súd stotožňuje s tvrdením žalobcu o prípustnosti znaleckého posudku v podanej žalobe. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Szd/3/2009 z 3. novembra 2009, z ktorého vyplýva, cit. „Najvyšší súd sa nemôže stotožniť s názorom žalovaného, že žalobkyňa predložením znaleckého posudku postupovala nad rámec správneho konania, lebo predloženie dôkazného prostriedku účastníkom súdneho konania, ktorý je vykonateľný v správnom konaní, ešte samo o sebe v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nediskvalifikuje takýto dôkaz z použitia v správnom súdnictve. Tento postup musí byť ospravedlnený osobitnými skutočnosťami, ktoré majú svoj spoločný základ v preskúmanom správnom alebo osobitnom konaní pred správnym orgánom. Napríklad nemožnosť byť priamo oboznámený s písomnými podkladmi zistenými, alebo vypracovanými počas výkonu dohľadu žalovaným, je jedným z možných dôvodov, ktoré môžu ospravedlniť predloženie dôkazného prostriedku žalobkyňou až v štádiu súdneho konania.“

V predmetnej právnej veci žalobca nemohol predložiť znalecký posudok v prebiehajúcom správnom konaní, hoci bol vypracovaný ešte pred vydaním prvostupňového správneho rozhodnutia, nakoľko, ako vyplýva z podanej žaloby, o znaleckom posudku nemal vedomosť. O predmetnom znaleckom posudku sa dozvedel až z doručeného uznesenia o zastavení trestného stíhania vydaného Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Lučenec ČVS: ORP-128/OVK-LC-2013. Vzhľadom na vyššie citované rozhodnutie preto nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaného v podanom odvolaní, že predmetom súdneho prieskumu nemôžu byť nové námietky uplatnené po prvýkrát v žalobe, resp. počas súdneho sporu a súd nemôže námietky, ktoré neboli uplatnené v odvolacom konaní skúmať, ani na ne prihliadať, ak existujú dôvody, pre ktoré účastník konania nemohol predmetné námietky vzniesť, nakoľko preukázateľne o nich nemal vedomosť.

K uplatneniu ustanovenia § 250i ods. 2 O.s.p., teda tzv. plnej jurisdikcie súdu v rámci správneho trestania, odvolací súd zastáva názor, že krajský súd po vlastnej úvahe správne rozhodol o zrušení rozhodnutia žalovaného, ktorému zároveň nariadil vykonanie znaleckého dokazovania súdnym znalcom, prípadne znaleckým

ústavom za účelom odstránenia rozporov. Správny orgán totiž nemal možnosť posúdiť znalecký posudok predložený žalobcom k žalobe, a nakoľko vznikli rozpory medzi závermi znalcov v znaleckom posudku a odbornými vyjadreniami konzultantov žalovaného, v novom konaní bude potrebné, aby sa správny orgán odborne vysporiadal so skutočnosťami uvedenými v znaleckom posudku. Tento postup krajského súdu má oporu v už vyššie citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Szd/3/2009 z 3. novembra 2009, z ktorého vyplýva, cit.: „*Obdobne myšlienka žalovaného, že krajský súd nesprávne konal, keď rozhodol, že rozpor medzi dvoma rozdielnymi listinnými dôkazmi má odstrániť žalovaný a to tak, že nariadi znalecké dokazovanie súdnym znalcom, resp. príslušným ústavom, pri ktorej žalovaný vychádzal z ust. § 250i ods. 2 O.s.p. nie je správna. Na jednej strane je pravdou, že nie je v určitých prípadoch viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom, avšak krajský súd adresoval žalovanému prostredníctvom svojho odôvodnenia informáciu, že skutkový stav nebol zistený vôbec (existencia protikladných odborných zistení), a preto mu rozhodnutie vrátil na ďalšie konanie za účelom zistenia skutkového stavu. Ako už bolo vyššie odôvodnené, táto situácia mohla nastať zásluhou žalovaného aj počas súdneho konania.*

Nielen štruktúra Ústavy Slovenskej republiky (5. hlava – zákonodarná moc, 6. hlava – výkonná moc, 7. hlava – súdna moc) ale aj z čl. 141 ods. 2 ústavy jednoznačne vyplývajú ústavné limity jednotlivých zložiek štátnej moci. Sú preto počas súdneho konania v tak odborných otázkach nemôže vysloviť sám odborný záver o tom, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá v súlade s najnovšími poznatkami lekárskej vedy v situácii, keď skupina odborníkov (okrem iného nositeľov prestížnych pedagogických titulov v oblasti medicínskeho vzdelávania) na poskytovanie zdravotníckej starostlivosti dôjde k celkom opačným záverom, ako znalec, ktorý je štátom aprobovanou osobou na osvedčovanie odborných skutočností. Takýto záver musí vysloviť správny orgán a súd je podaním správnej žaloby iba prizvaný do pozície preskúmania zákonnosti, či vyslovené odborné závery o poskytovaní zdravotníckej starostlivosti boli vyslovené v súlade so zákonom /a najmä so zásadou voľného hodnotenia dôkazov/ alebo nie, pričom obsah týchto záverov neskúma z hľadiska odborného ale z hľadiska právneho.“

Rovnako tak úlohou správneho orgánu po zrušení rozhodnutia bude posúdiť, či znalecký posudok vypracovali znalci z príslušného odvetvia a odboru, ktorí sú spôsobilí na posúdenie skutočností prejednávaných v predmetnej právnej veci.

Odvolací súd považuje za dôležité poukázať na odborné stanovisko konzultantky MUDr. L. G., PhD. z 2. apríla 2013 a na neskoršie doplnenie stanoviska zo 17. júna 2013, na základe námietok žalobcu, ktoré sú obsahom administratívneho spisu predloženého súdu, ktorá uviedla, že zdravotná starostlivosť nebola pacientovi poskytnutá správne. Preto uvedené vyjadrenia neboli uvedené v prospech žalobcu, ako to uvádza vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného žalobca.

Na základe vyššie uvedených skutočností a v spojení s citovanými ustanoveniami zákonov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.).

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a v spojení s § 246c veta prvá O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich neuplatnil a ani mu žiadne trovy v konaní nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

2.

R O Z H O D N U T I E

V prípade, že poskytovateľ služieb cestovného ruchu nezabezpečí príslušné služby spôsobom, ktorý deklaroval vo vzťahu ku spotrebiteľom a neskôr sa v príslušnej rekreačnej destinácii preukáže, že išlo o nepresné, nejasné a dvojzmyselné údaje o nákupných podmienkach zájazdu, pri ktorých je možné rozumne a dôvodne predpokladať, že priemerný spotrebiteľ by do zmluvného vzťahu s poskytovateľom služieb cestovného ruchu nevstúpil, ide zo strany poskytovateľa služieb - cestovnej kancelárie o nekalé obchodné praktiky, ktoré sú zakázané a za ktoré je možné uložiť poskytovateľovi služieb sankciu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2017, sp. zn. 3Sžo/154/2015)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol podanú žalobu žalobcu a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného č. SK/0294/99/2013 z 30. mája 2013, ktorým žalovaný zmenil rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave, č. P/0313/01/2012 z 19. marca 2013 vo výrokovej časti a v príslušnej časti odôvodnenia, pričom žalobcovi bola uložená pokuta vo výške 10 000 € za porušenie povinnosti podľa § 4 ods. 1 písm. h), § 5 ods. 1 a § 7 ods. 2 písm. a) a b) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“).

Krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že je nesporné, že zmluva o obstaraní zájazdu, resp. cestovná zmluva a zmluvný vzťah medzi obstarávateľom zájazdu (cestovnou kanceláriou) ako poskytovateľom služby a objednávateľom ako spotrebiteľom, je spotrebiteľskou zmluvou. V tejto súvislosti teda vznikli žalobcovi ako poskytovateľovi uvedenej služby povinnosti vyplývajúce z § 4 ods. 1 písm. h) zákona o ochrane spotrebiteľa, teda poskytovať služby spôsobom, ktorým umožňuje ich riadne a bezpečné použitie. Krajský súd vyjadril súhlas s názorom žalovaného, že pod riadnym poskytnutím služby sa rozumie poskytnutie služieb v súlade so zmluvnými podmienkami a v súlade so zákonnými podmienkami. Patrí sem zabezpečenie nerušeného stravovania, funkčnosť lehátok, ako aj užívanie pláže patriacej k hotelu bez naplavenín, exkrementov či práce strojov, resp. šíriaceho sa zápachu, spadajú pod pojem riadneho a bezpečného použitia služieb. Nedodržaním riadneho a bezpečného použitia služieb, čo bolo v konaní preukázané, došlo k porušeniu vyššie uvedených povinností žalobcu.

Podľa názoru krajského súdu správny orgán vyjadril jednoznačne, v čom spočívalo konanie účastníka konania vyhodnotené ako nekalá obchodná praktika vo vzťahu k informáciám o stave pláže v oficiálnom vyhlásení účastníka konania. Výrok rozhodnutia spolu s jeho odôvodnením predstavuje jeden celok, z ktorého je zrejmé, aké porušenie povinností bolo žalobcovi vytýkané. Z celého rozhodnutia je preto nepochybné, za aký

skutok bol žalobca sankcionovaný a vzhľadom na špecifikáciu, ktorá je rozvedená v odôvodnení rozhodnutia, vyplýva, že nemôže prísť k zámene s iným deliktom žalobcu. Podľa žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu, vyjadrenie vo vyhlásení žalobcu z 11. júna 2012, že hotel spĺňa popis uvedený v katalógu CK a naplavené riasy ako dôsledok predchádzajúceho búrkového počasia boli odstránené, nepochybne mohlo v spotrebiteľoch vzbudiť dojem, že sa jednalo o mimoriadnu situáciu, pričom toto tvrdenie sa ukázalo byť ako nepravdivé (kontrola inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie - ďalej len „kontrola inšpektorov SOI“). Je potom opodstatnené konštatovať nedodržanie zásad čestnej obchodnej praxe či všeobecnej zásady dobrej viery, kedy účastník konania nepostupoval s odbornou starostlivosťou, aká sa vyžaduje v oblasti jeho činnosti.

Ďalej krajský súd uviedol, že povinnosťou žalobcu bolo zabezpečiť poskytovanie služieb spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné použitie; dodržiavať zákaz klamania spotrebiteľa uvádzaním nepresných, nejasných a dvojzmyselných údajov o nákupných podmienkach; dodržiavať zákaz nekalých obchodných praktík; čo účastník konania porušil. Tvrdenia účastníka konania o tom, že z jeho strany nedošlo k pochybeniu a nie je dôvod na vyvodenie zodpovednosti za porušenie zákona, sú v rozpore s vnímaním stavu poskytovaných služieb a prostredia rezortu zo strany spotrebiteľov, ako aj postrehmi inšpektorov pri vykonanom zisťovaní na mieste. Skutočnosť, že v nasledujúcich turnusoch boli spotrebiteľia spokojní, čo naznačuje, že zrejme prišlo k odstráneniu nedostatkov, nie je dôvodom na zbavenie sa zodpovednosti za porušenie povinností uvedených v napadnutom rozhodnutí. V rámci všeobecných informácií uvedených na strane 348 platného katalógu žalobca upozorňoval, že nemôže vylúčiť, že klimatické podmienky, vietor, príliv, odliv a morské prúdy spôsobia nánosy, náplavy napr. rias, vodných tráv a pod. K uvedenému upozorneniu krajský súd uviedol, že upozornenie sa vzťahuje ku všetkým ponukám obsiahnutým v katalógu, pričom pre bežného spotrebiteľa táto informácia predstavuje funkciu upozornenia na prípady, ak nastane výnimočná udalosť uvedeného druhu, avšak z reklamácií spotrebiteľov v súvislosti so zisťovaním na mieste zo strany SOI vyplynulo, že náplavy rias na hotelovú pláž nie sú výnimočnou záležitosťou, čo potvrdil aj samotný žaloba, ktorý uvádzal, že pláž bola v tomto smere čistená každý deň. Odvolací orgán uvádza, že aktivita mechanizmov bola v inšpekčnom zázname konštatovaná počas 5 dní (19. júna 2012, 20. júna 2012, 21. júna 2012, 25. júna 2012 a 28. júna 2012) zázrazu, na audiovizuálnom zázname je prítomnosť strojov na pláži zachytená aj dňa 23. júna 2012.

Krajský súd súhlasil aj s názorom žalovaného, že nie je v súlade s hygienickými zásadami, aby mačky boli prítomné na stoloch v priestoroch reštaurácie, aj keď sa prípadne do kontaktu so stravou nedostali (DVD, fotodokumentácia). Čo sa týka ležadiel, videozáznamom boli inšpektormi SOI zaznamenané viaceré poškodené ležadlá na pláži prislúchajúcej predmetnému hotelu počas štyroch dní (19. júna 2012, 23. júna 2012, 26. júna 2012 a 27. júna 2012), pričom už dňa 19. júna 2012 na zhromaždení dovolenkujúcich klientov s delegátkou sa títo o. i. sťažovali aj na poškodené ležadlá. Pokiaľ žalobca vo svojom oficiálnom vyjadrení uviedol, že hotel spĺňa popis uvedený v katalógu CK a naplavené riasy ako dôsledok predchádzajúceho búrkového počasia a iné nedostatky boli odstránené, toto tvrdenie mohlo u spotrebiteľov vzbudiť dojem, že sa jednalo o mimoriadnu situáciu, pričom toto tvrdenie sa ukázalo byť ako nepravdivé.

Vo vzťahu k výške pokuty krajský súd uviedol, že pri určovaní výšky prihliadol na skutočnosť, že nezabezpečením poskytovania služieb (cestovného ruchu) spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné

použitie, klamaním spotrebiteľa uvedením nepresných, nejasných a dvojzmyselných údajov o nákupných podmienkach poskytovanej služby a nedodržaním zákazu nekalej obchodnej praktiky, účastník konania porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Následkom protiprávneho konania bolo porušenie práv spotrebiteľa chránených dotknutými ustanoveniami citovaného zákona. Správny orgán prihliadol na charakter, ako aj rozsah zisteného porušenia zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý konkretizoval nutnosť denného čistenia pláže motorizovanými strojmi z dôvodu opakujúceho sa naplavovania vodných rias a trávy, aj keď v ranných hodinách, avšak za prítomnosti dovolenkujúcich s ich rodinami, čo napokon neodstránilo problém naplavenín rias a vodnej trávy na pláži, zápachu šíriaceho sa zo zozbieraných naplavenín ako aj miestami sa vyskytujúcich exkrementov na pláži od zvierat poskytujúcich tradičné jazdy a poškodených ležadlách na pláži, prítomnosti zvierat v priestoroch reštaurácie hotela. Ďalej krajský súd uviedol, že závažnosť konania účastníka je o to väčšia, že aj vo svojom oficiálnom stanovisku CK k aktuálnej situácii v Tunisku - hotel Almapura Thalassa & Spa z 11. júna 2012 pre klientov, ako aj v rámci odpovedí na otázky spotrebiteľov uviedol, že naplavené riasy ako dôsledok predchádzajúceho búrkového počasia boli odstránené, boli odstránené i individuálne nedostatky pri ubytovaní, čo bolo inšpektormi, ktorí sa zúčastnili druhého turnusu preukázané ako nepravdivé, nakoľko dané nedostatky pretrvávali. Nedodržaním dobromyseľnosti a odbornej starostlivosti zo strany predávajúceho došlo k značnému ovplyvneniu spotrebiteľov v procese ich rozhodovania o kúpu zájazdu alebo prípadne samotnej účasti na ňom. Bez náležitého vyhodnotenia všetkých okolností, ktoré im neboli zo strany žalobcu úplne a pravdivo odprezentované, bolo do značnej miery ovplyvnené ekonomické správanie a následné kvalifikované rozhodnutie spotrebiteľov. Neposkytnutie dostatočných informácií o ponúkanej službe, resp. informácií zodpovedajúcich realite bolo spôsobilé zapríčiniť, že spotrebiteľia urobili rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak pri znalosti všetkých relevantných faktov neurobili.

Súd považoval za nedôvodnú námietku žalobcu ohľadom okolností, že fotodokumentácia vyhotovená spotrebiteľmi je tendenčná a účelová, fotky skresľujúce a naaranžované. K totožným poznatkom a zisteniam ohľadom nedostatkov konštatovaných zákazníkmi, dospeli svojimi šetreniami aj inšpektori pri kontrole v ďalšom turnuse.

K námietke žalobcu, že výrok napadnutého rozhodnutia nie je zrozumiteľný a jednoznačný, uviedol, že nie je dôvodná, nakoľko z textu druhostupňového rozhodnutia vyplýva, že došlo k zmene formulácie celého výroku prvostupňového správneho orgánu, z ktorého bola zároveň jedna, presne citovaná časť vypustená. I keď sa príslušný text nezhoduje so znením výroku prvostupňového rozhodnutia, nedošlo ním k prekvalifikovaniu protiprávneho konania žalobcu, tento bol totožný s právnou kvalifikáciou konštatovanou prvostupňovým správnym orgánom. Odvolací orgán upustil od sankcionovania za nekalú obchodnú prax spočívajúcu v uvedení nesprávneho názvu hotela, následkom čoho došlo k zníženiu sankcie. Keďže v oboch rozhodnutiach bolo presne a rovnako definované porušenie povinnosti žalobcu, nemohlo dôjsť k popretiu procesných práv žalobcu spočívajúcich v nemožnosti riadneho identifikovania skutku a náležitému bráneniu práva. Nakoľko žalobca nenamietal výšku uloženéj pokuty, krajský súd sa ňou nezaoberal.

Krajský súd dospel k záveru, že konanie správnych orgánov ako i napadnuté rozhodnutie boli v súlade so zákonom, rozhodnutie vychádzalo z dostatočne zisteného skutkového stavu, súd v konaní nezistil vadu, ktorá by mohla spôsobiť nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, a preto žalobu zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie a domáhal sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zmenil tak, že ruší rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie č. SK/0294/99/2013 z 30. mája 2013 a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie, nakoľko rozhodnutie krajského súdu vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu veci, z čoho vyplýva nesprávne právne posúdenie veci, ako aj krajský súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pre súdom.

V odvolaní uviedol, že krajský súd sa nijakým spôsobom nezaoberal dôvodmi uvedenými v žalobe s tým, že sa v odôvodnení rozsudku príliš zaoberá výkladmi jednotlivých právnych ustanovení a vyjadreniami sporných strán predchádzajúcich predmetnému súdnemu konaniu, pričom sa nedostatočne zaoberá zákonnosťou rozhodnutia a postupu správneho orgánu. Rozhodnutie a postup žalovaného, akým toto rozhodnutie vydal, považuje za nezákonné z dôvodu, že rozhodnutie je zmätočné, pričom s týmto tvrdením sa krajský súd nezaoberal dostatočne a len sa stotožnil s názorom žalovaného. Krajský súd podľa vyjadrenia žalobcu sa nedostatočne zaoberal dôvodmi uvádzanými v žalobe, ako aj vo všetkých predchádzajúcich písomných vyjadreniach adresovaných správnomu orgánu. Vo svojom rozsudku na niekoľkých stranách zosumarizoval jednotlivé tvrdenia predložené sporovými stranami, pričom samotné úvahy súdu, ktoré viedli súd k rozhodnutiu, sú veľmi strohé a nepostačujúce, nakoľko súd len prevzal názory orgánov, ktoré rozhodovali v správnom konaní. Žalobca poukázal na článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. na článok 46 ods. 1 Ústavy SR, ktoré zaväzujú súdy na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí. Podľa názoru žalobcu rozsudok krajského súdu nevyhovuje zákonným a ústavným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí z hľadiska princípov spravodlivého procesu, a to najmä pokiaľ ide o jeho úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť, čím bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Krajský súd najmä neuviedol, akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov.

Krajský súd pri svojom rozhodovaní nevenoval takmer žiadnu pozornosť skutočnosti, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, nakoľko správny orgán v rozhodnutí ani v samotnom konaní o odvolaní neodstránil hmotnoprávne a procesné vady, ktoré urobil prvostupňový orgán a kvôli ktorým bolo podané odvolanie, v ktorom žalobca veľmi podrobne opísal tieto vady. Ústredný inšpektorát pri rozhodovaní o tomto odvolaní ako druhostupňový správny orgán dôvody nezákonnosti uvedené v odvolaní vôbec nevyvrátil a zmenil prvostupňové rozhodnutie s tým, že vynechal jednotlivé výroky prvostupňového správneho rozhodnutia, ostatné zmenil alebo vypustil alebo nahradil znenie výroku, pričom sa pridŕžal skutkového stavu opísaného (nie preukázaného len prvostupňovým orgánom, na základe čoho teda nemohol správne a zákonne rozhodnúť) a samotné rozhodnutie sa stalo týmto konaním zmätočné, nakoľko nie je jasné konečné znenie rozhodnutia.

Žalobca ďalej uviedol, že krajský súd nevykonával žiadne ďalšie dôkazy, pričom vychádza z nesprávnych skutkových zistení, ktoré ústredný inšpektorát ako žalovaný len prevzal od prvostupňového správneho orgánu - inšpektorátu a nedostatočne preveril a zistil odôvodnenosť jednotlivých tvrdení. Tvrdenia týkajúce sa naplavenín na pláži, prítomnosti mačiek v areáli hotela a ostatné tvrdenia nie sú ničím dostatočne podložené. Rovnako tvrdenie, že nešlo o výnimočný stav je len dohad a predpoklad inšpektorátu, ktorý nie je ničím podložený a napriek tomu sa krajský súd stotožnil aj s takýmito tvrdeniami. Zároveň žalobca poukázal na nepravdivosť tvrdenia súdu, že skutočnosť, že v nasledujúcich turnusoch boli spotrebitelia spokojní, čo naznačuje, že zrejme prišlo k odstráneniu nedostatkov, nie je dôvodom na zbavenie sa zodpovednosti za porušenie povinností uvedených v napadnutom rozhodnutí. Samotné konštatovanie súdu potvrdzuje, že došlo k náprave, teda naplaveniny na pláži boli len dočasné a výnimočné, na čo žalobca upozornil spotrebiteľov vo svojom katalógu, teda nemohlo dôjsť k nekalej obchodnej praktike. V správnom, ani v súdnom konaní nebolo dokázané, že naplaveniny sa na pláži nachádzajú každodenne, preto tvrdenie, že tento stav pretrváva, nie je na mieste. Pojem „pretrváva“ označuje stav, ktorý veľmi dlho zostáva nezmenený, resp. vydrží po dlhý časový úsek. Z predložených dôkazov je jednoznačné, že nie je možné tvrdiť, že stav naplavenín na pláži pretrváva, nakoľko pláž je dôkladne denne čistená, čo potvrdili aj spotrebitelia ďalších turnusov. Tvrdenie krajského súdu v odôvodnení rozsudku, že náplavy rias na hotelovú pláž nie sú výnimočnou záležitosťou, podložil krajský súd aktivitou mechanizmov v inšpekčnom zázname konštatovaných počas piatich dní. Žalobca poukázal na to, že ide o päť dní z turnusu v trvaní 11 dní, teda uvedené obdobie piatich dní bolo vyvolané klimatickými podmienkami, vetrom, prílivom, odlivom a morskými prúdmi, ktoré žalobca nemôže ovplyvniť a na tieto spotrebiteľov upozornil. Taktiež tvrdenia týkajúce sa pretrvávania individuálnych nedostatkov pri ubytovaní považuje žalobca za nedostatočne preukázané, nakoľko spotrebitelia ďalších turnusov sa nestťažovali na žiadne nedostatky, preto nie je možné vyvodzovať závery o pretrvávaní nedostatkoch len zo zistení inšpektorov zúčastnených na ďalšom turnuse. K námietke tendenčnej a účelovej fotodokumentácie vyhotovenej spotrebiteľmi žalobca uviedol, že krajský súd neuviedol, na základe akých úvah dospel k takému záveru.

Ku konštatovaniu krajského súdu v odôvodnení rozsudku, že došlo k zmene formulácie celého výroku prvostupňového správneho orgánu, z ktorého bola jedna, presne citovaná časť vypustená, žalobca uviedol, že uvedené sa nezakladá na pravde, nakoľko zo zmeneného rozhodnutia sú vynechané viaceré jednotlivé výroky prvostupňového rozhodnutia alebo vypustené, aj keď v časti výroku prvostupňového rozhodnutia uvedené boli a ďalší z výrokov je zmenený vo svojom znení a z tohto dôvodu nie je jasné konečné rozhodnutie. Ústredný inšpektorát zmenil rozhodnutie prvého stupňa tak, že jednotlivý výrok vynechal, v časti porušenia zákazu nekalých obchodných praktík uviedol celé znenie, ktoré však nie je totožné so znením, ktoré bolo uvedené v prvostupňovom rozhodnutí, čo v rozhodnutí ústredného inšpektorátu nie je uvedené, ďalej neuviedol, či ostatné výroky vypustil, nahradil, ponechal, vynechal alebo zmenil. Predmetné rozhodnutie je pre tieto nedostatky nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť. Žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sž 106/01, v zmysle ktorého výrok rozhodnutia musí byť určitý a konkrétny, aby nevznikli pochybnosti o tom, čo bolo predmetom správneho konania. Ďalej žalobca poukázal na ustanovenie § 47 ods. 2 správneho poriadku a na judikatúru súdov v správnom súdnictve ohľadom znenia výroku rozhodnutia, z ktorých je zrejmé, že ak výrok rozhodnutia nie je formulovaný presne, určito, stručne a musí úplne vyjadrovať vyriešenie veci, ktorá je

predmetom správneho konania, je to dôvod, aby súd zrušil rozhodnutie správneho orgánu z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť.

Rozhodnutie správneho orgánu musí byť také, aby účastník, resp. každá tretia osoba, ktorá ho dostane do ruky, si mohla utvoriť z odôvodnenia rozhodnutia obraz o prejednávanej veci a vydanom rozhodnutí. V odôvodnení po opísaní veci má nasledovať rozbor dôkazov a ostatných podkladov pre rozhodnutie. Je potrebné reagovať na pripomienky a návrh účastníkov konania na ich vyjadrenia k podkladom rozhodnutia a vysporiadať sa aj s prípadnými rozpormi v jednotlivých dôkazoch. Následne sa uvedú závery o tom, ktoré skutočnosti sa považujú za nepochybne zistené, posúdi sa ich právny význam, vysloví úsudok o predmete konania a zdôvodní sa použitie právnej normy citovanej vo výroku rozhodnutia. Rozhodnutie musí byť zrozumiteľné nielen pre správny orgán, ktorý ho vydal, ale aj pre ostatných účastníkov konania. Krajský súd sa zmätočnosťou a nezrozumiteľnosťou rozhodnutia správneho orgánu takmer vôbec nezaoberal, nereflektoval na tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe, nezohľadnil ani žalobcom uvedený judikát týkajúci sa náležitostí výroku rozhodnutia.

Záverom žalobca uviedol, že v konečnom dôsledku nedostatočné zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie má vplyv aj na výšku uloženej pokuty, nakoľko v prípade zohľadnenia tvrdení žalobcu by nedošlo k záveru, že došlo k porušeniu zákazu nekalých obchodných praktík, teda žalobcovi by nebola uložená žiadna pokuta v správnom konaní a v prípade čiastočného preukázania, by bola pokuta uložená v nižšom rozsahu. Nevyhnutné je zohľadniť, že sa jedná o dočasne nedostatky v prípade len jedného žalobcom ponúkaného hotela, pričom za obdobie rovnakých turnusov týkajúcich sa toho istého hotela boli uložené pokuty aj ďalším cestovným kanceláriám, pričom je veľmi nepravdepodobné, že by sa viaceré cestovné kancelárie dopustili tých istých porušení.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu vyjadril vo svojom písomnom vyjadrení z 13. mája 2015. Uviedol, že naďalej trvá na svojich vyjadreniach prezentovaných jednak vo svojom druhostupňovom rozhodnutí, ktorým zmenil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, ako aj vo vyjadrení k žalobe z 26. septembra 2013. K argumentácii žalobcu uviedol, že v odvolaní nie sú uvedené žiadne relevantné skutočnosti ani dôkazy, ktoré by inak spochybňovali jednak druhostupňové rozhodnutie vydané v správnom konaní, ako aj rozsudok krajského súdu. Podľa žalovaného rozsudok obsahuje jednak právnu argumentáciu žalobcu ako aj právne zdôvodnenie veci žalovaným, z obsahu odôvodnenia jasne vyplýva, že sa oboznámil s obsahom administratívneho spisu predloženého žalovaným a zisteným skutkovým stavom, pričom uvedené vyhodnotil s poukazom na príslušné ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a Správneho poriadku a stotožnil sa s právnym záverom žalovaného vo veci, pričom sa zároveň vyrovnal s jednotlivými námietkami žalobcu. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade s platnou právnou úpravou, na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, pričom správny orgán v danom prípade postupoval v súlade so zásadami správneho konania, s námietkami a podkladmi predloženými žalobcom sa správny orgán pri rozhodovaní podrobne a dôsledne zaoberal, pričom svoje skutkové, ako aj právne závery v odôvodnení napadnutého rozhodnutia náležite a vyčerpávajúco odôvodnil. Žalobca v podanom odvolaní v zásade zopakoval skutočnosti, ktoré uviedol už vo svojej žalobe, ako aj v odvolacom správnom

konaní, s ktorými sa žalovaný riadne vyrovnal v rámci napadnutého rozhodnutia a vyjadrenia k žalobe, na ktoré odkazuje.

Žalovaný opätovne podrobne poukázal na skutočnosti vyplývajúce z jednotlivých kontrol inšpektorov uskutočnených dňa 12. júna 2012, 3. júla 2012 a 31. júla 2012 za účelom prešetrovania dodržiavania povinností vyplývajúcich účastníkovi konania ako predávajúcemu zo zákona o ochrane spotrebiteľa, zákona č. 281/2001 Z.z. o zájazdoch, podmienok podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a Občianskeho zákonníka. Ďalej poukázal na nedostatky, na ktoré poukazovala reportáž TV Markíza z 9. júna 2012, podané sťažnosti zo strany spotrebiteľov (konkrétne podnet B., S., Č., K., B.), ktoré sa týkali kvality poskytovaných služieb, na reklamácie v súvislosti so zájazdmi v termíne 7. - 18. júna 2012 a na hromadnú reklamáciu z 13. júna 2012.

K výroku a odôvodneniu rozhodnutia a k zmene vykonanej v rámci odvolacieho konania žalovaný uviedol, že výrok napadnutého rozhodnutia vyhovuje zásade právnej istoty rozhodnutí správnych orgánov. Poukázal na nutnosť chápať rozhodnutie ako univerzálny celok a na zásadu jednotnosti konania, v zmysle ktorej celé správne konanie tvorí jeden celok od svojho začatia až po jeho právoplatné ukončenie. Prvostupňové rozhodnutie a rozhodnutie o odvolaní nemožno posudzovať izolovane (individuálne), keďže sa jedná o rozhodnutia v tej istej veci, ale ich treba vykladať v ich vzájomnej súvislosti, nie samostatne. Prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v plnom rozsahu spĺňa všetky náležitosti výroku rozhodnutia a teda sú v ňom presne špecifikované skutky s uvedením miesta, času a spôsobu ich spáchania spolu s právnym vyhodnotením. Výrok napadnutého rozhodnutia logicky a vecne nadväzuje na výrok rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, kde žalovaný vyslovil, že napadnuté rozhodnutie mení vo výroku, ako aj v príslušnej časti odôvodnenia tak, že konkretizoval jednotlivú časť výroku napadnutého rozhodnutia a spôsob vykonanej zmeny. A teda pri porušení zákazu nekalých obchodných praktík jasne a zrozumiteľne uviedol, ako predmetné porušenie zákona znie. Napadnutý výrok obsahuje aj celkové zhrnutie zistených porušení zákona žalobcom, za ktoré mu bola žalovaným uložená peňažná pokuta, kde sa nachádzajú vymenované jednotlivé ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, vrátane § 4 ods. 1 písm. h) a § 5 ods. 1 zákona, ktorých obsah a rozsah nebol v odvolacom konaní predmetom vykonania žiadnych zmien, a ktoré tieto porušenia obsahuje výrok rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa spolu s popisom skutku. Z napadnutého rozhodnutia je teda zrejmé, že došlo k zmene prvostupňového rozhodnutia, v akej časti zmena nastala, a je z neho zrejmé nové znenie textu zmenou dotknutej časti a vo zvyšku výrokovej časti nebol v rámci odvolacieho konania vykonaný zásah, ktorý by mal povahu ich zmeny, resp. zrušenia. Zo znenia výroku je zrejmé, že pokuta ktorá bola v rámci odvolacieho konania znížená, bola uložená za porušenie § 4 ods. 1 písm. h), § 5 ods. 1 a § 7 ods. 1 v nadväznosti na § 7 ods. 2 písm. a) a b) zákona o ochrane spotrebiteľa, teda okrem porušenia zákazu nekalých obchodných praktík aj za porušenie povinnosti zabezpečiť poskytovanie služieb spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné použitie a porušenie zákazu klamania spotrebiteľa uvádzaním nepresných, nejasných a dvojzmyselných údajov o nákupných podmienkach.

Samotné odôvodnenie rozhodnutia obsahuje chronologicky a jasne uvedený priebeh daného správneho konania a obsahuje aj odôvodnenie vykonanej zmeny, z ktorého je nepochybné, čoho sa predmetná zmena týkala a z akého dôvodu bolo k nej pristúpené. Žalovaný zdôraznil, že argumentácia odôvodnenia nie je v rozpore

s výrokovou časťou rozhodnutia žalovaného a je s ňou v súlade, a nie je pre účastníka konania nezrozumiteľnou. Poukázal na skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutia obsahuje argumentáciu, ktorá sa síce explicitne nenachádza vo výroku, ale nemožno preto tvrdiť, že by bola výroková časť nepreskúmateľná pre nedostatok dôvodov. Žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžd/26/2011, v ktorom Najvyšší súd SR ustálil, že v zmysle ústavného princípu právneho štátu je žiaduce, aby odvolací správny orgán, pokiaľ sa zmenou dotkne len časti výroku rozhodnutia, vyslovil aj, aký právny osud budú zdieľať zvyšné časti výroku, zmenou nedotknuté. Mlčanie právu neprislúcha, nakoľko prehlbuje právnu neistotu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí ďalej uvádza: „*O mlčanie správneho orgánu však nejde v tej výnimočnej situácii, keď z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nado všetku pochybnosť vyplýva záver, že odvolací správny orgán zvyšnú časť výrokovej časti zmeniť nechcel. Tomuto záveru môže napríklad zodpovedať aj taká konkludentnosť, že účastník konania sa pri uvedenej absencii „môže domnievať, že vo zvyšnej časti výroku prvostupňového rozhodnutia nenastala zmena, nakoľko takýto úmysel konajúceho orgánu z nižšie pripojeného odôvodnenia nepochybne vyplýva. Uvedené je možno vyjadriť záverom, že implicitne (nevýslovne) vyjadrený súlad výroku s odôvodnením ešte nedáva dôvod na vznik takej vady, ktorý by legitímne mohla vzbudzovať nádej u účastníka na zmenu rozhodnutia.*“

Žalovaný je toho názoru, že vo výroku odvolacieho rozhodnutia nahradil výrok správneho orgánu prvého stupňa v takom rozsahu, v akom je napadnutým rozhodnutím rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa dotknuté. Žalovaný poukázal na rozhodovacia činnosť Ústavného súdu SR, ktorý vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy SR je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ak aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne článok 6 ods. 1 Dohovoru zahŕňa právo na súd, to znamená právo začať konanie na súde v občianskoprávných veciach ako jeden z jeho aspektov. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle cit. článku je zabezpečená zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03). Žalovaný poukázal aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 369/2010 a na sp. zn. I. ÚS 56/01.

Na záver žalovaný uviedol, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/195/2013 z 20. marca 2015 bol vydaný na základe spoľahlivo a presne zisteného skutkového stavu, v súlade s platnými právnymi predpismi na základe správneho právneho posúdenia veci, je vo výroku vecne správny a preto navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok potvrdil a žalobcovu nepriznal náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu, rozhodnutie žalovaného, ako aj vyjadrenie k odvolaniu žalobcu a konanie predchádzajúce jeho vydaniu, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Na vady konania pred správnym orgánom sa prihliada, len ak vzniknuté vady mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 1 ods. 1 písm. a) zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej kontrole“), tento zákon upravuje štátnu kontrolu predaja výrobkov a poskytovania služieb spotrebiteľom na vnútornom trhu (ďalej len „kontrola vnútorného trhu“).

Podľa § 2 písm. a) zákona o štátnej kontrole kontrolou vnútorného trhu sa zisťuje, či výrobky a služby pri ich predaji a poskytovaní sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä či sa predávajú a poskytujú bezpečné, v správnom množstve, miere, hmotnosti a kvalite.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o štátnej kontrole orgánom kontroly vnútorného trhu je Slovenská obchodná inšpekcia; vo svojej kontrolnej a rozhodovacej činnosti je nezávislá.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o štátnej kontrole, Slovenská obchodná inšpekcia je orgánom štátnej správy podriadeným Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky. Je rozpočtovou organizáciou napojenou na štátny rozpočet v kapitole Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Člení sa na Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave (ďalej len „ústredný inšpektorát“) a jemu podriadené inšpektoráty Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len „inšpektorát“), a to:

- a) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave pre Bratislavský kraj,
- b) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Trnave pre Trnavský kraj,
- c) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prievidzi pre Trenčiansky kraj,
- d) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie v Nitre pre Nitriansky kraj,
- e) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Žiline pre Žilinský kraj,
- f) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie v Banskej Bystrici pre Banskobystrický kraj,
- g) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj,
- h) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o štátnej kontrole na čele Slovenskej obchodnej inšpekcie je ústredný riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister hospodárstva Slovenskej republiky. Na čele inšpektorátu je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva ústredný riaditeľ.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o štátnej kontrole inšpektorát je v správnom konaní orgánom prvého stupňa.

Podľa § 6 ods. 1 písm. d) zákona o štátnej kontrole inšpektor na základe výsledkov kontroly na mieste predaja výrobkov alebo poskytovania služieb nariadi záväzným pokynom kontrolovanej osobe vykonať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Podľa § 1 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa tento zákon sa vzťahuje na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky.

Podľa § 2 písm. b) bod č. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa na účely tohto zákona sa rozumie predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi ponúka alebo predáva výrobky, alebo poskytuje služby, alebo jeho splnomocnenec.

Podľa § 2 písm. i) zákona o ochrane spotrebiteľa na účely tohto zákona sa rozumie službou akákoľvek činnosť alebo výkon, ktorý je ponúkaný spotrebiteľovi odplatne alebo bezodplatne s výnimkou činností upravených osobitnými predpismi, nad ktorými vykonávajú dozor profesijné komory alebo iné orgány štátnej správy, ako sú uvedené v § 19.

Podľa § 2 písm. l) zákona o ochrane spotrebiteľa na účely tohto zákona sa rozumie reklamáciou uplatnenie zodpovednosti za vady výrobku alebo služby.

Podľa § 2 písm. u) zákona o ochrane spotrebiteľa na účely tohto zákona sa rozumie odbornou starostlivosťou úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru a kontroly (ďalej len „orgán dozoru“) a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný predávať výrobky a poskytovať služby v bežnej kvalite; ak kvalita nie je predpísaná, môže predávajúci predávať výrobky v nižšej ako bežnej kvalite, len ak spotrebiteľa upozorní na všetky rozdiely.

Podľa § 4 ods. 1 písm. e) zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný zabezpečovať hygienické podmienky pri predaji výrobkov a poskytovaní služieb.

Podľa § 4 ods. 1 písm. h) zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný zabezpečiť predaj výrobkov a poskytovanie služieb spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné použitie.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa výrobca, predávajúci, dovozca alebo dodávateľ nesmú klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné alebo dvojzmyselné údaje alebo zamlčať údaje o vlastnostiach výrobku alebo služby alebo o nákupných podmienkach.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

Podľa § 7 ods. 2 písm. a) a písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak

- a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti,
- b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

Podľa § 7 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9. Zoznam obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé, je v prílohe č. 1.

Podľa § 8 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa tiež považuje za klamlivú, ak opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil

rozhodnutie o obchodnej transakcii, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

Podľa § 8 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v odseku 1, alebo neoznami obchodný účel obchodnej praktiky, ibaže je zrejmy z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia, za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo právne záväznými aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa, uloží orgán dozoru výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi alebo dodávateľovi alebo osobe uvedenej v § 26 pokutu do 2 000 000 Sk; za opakované porušenie povinnosti počas 12 mesiacov uloží pokutu do 5 000 000 Sk.

Podľa § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa pri určení výšky pokuty sa prihliada najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky porušenia povinnosti.

Podľa § 27 zákona o ochrane spotrebiteľa na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem § 20 ods. 3 písm. e) až h) a § 21 a § 26a.

Podľa § 3 ods. 4 Správneho poriadku správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných priesťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne mu vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierne vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 32 ods. 2 Správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne mu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 52 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 741j písm. b) a c) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník cestovná kancelária sa môže zbaviť zodpovednosti za škodu spôsobenú odstúpením od zmluvy alebo porušením povinností len vtedy, ak preukáže, že túto škodu nezavinila ani ona, ani jej dodávateľa služieb a škoda bola spôsobená treťou osobou, ktorá nie je spojená s poskytovaním zájazdu, udalosťou, ktorej nebolo možné zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, alebo v dôsledku neobvyklých a nepredvídateľných okolností.

Podľa § 741j ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník ak po začatí zájazdu cestovná kancelária neposkytne objednávateľovi služby alebo ich podstatnú časť riadne a včas alebo zistí, že mu ich nebude môcť poskytnúť, aj keď ju k tomu zmluva zaviazala, je povinná bezodkladne urobiť také opatrenia, aby mohol zájazd pokračovať.

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom administratívneho a súdneho spisu, posúdiac argumentáciu odvolacích dôvodov žalobcov, konštatuje, že krajský súd sa vecne správne a dostatočne vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa len nasledujúce dôvody (§ 219 ods. 2 OSP).

V predmetnej právnej veci je v prvom rade potrebné skúmať, či rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu, ktorým bolo v časti porušenia zákazu nekalých obchodných praktík zmenené prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu je v súlade so zákonnými požiadavkami náležitostí, ktoré musí obsahovať správne

rozhodnutie, a teda či predmetné rozhodnutie je zrozumiteľné nielen pre správny orgán, ale aj pre samotných účastníkov konania. V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že materiálne (obsahové) náležitosti rozhodnutia správneho orgánu vyplývajú z ustanovenia § 47 Správneho poriadku a vo vzťahu k výroku rozhodnutia z odseku 2 § 47 Správneho poriadku. Každý výrok musí obsahovať jasné, stručné a zrozumiteľné vyjadrenie toho, ako sa rozhodlo vo veci, ktorá je predmetom správneho konania, teda jednoznačnú konkretizáciu práva, ktoré bolo priznané, alebo povinnosti, ktorá bola uložená. Súčasťou výroku je uvedenie právneho predpisu, na podklade ktorého sa rozhodlo, a to uvedením konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, čísla, pod ktorým bol predpis zverejnený a názov predpisu. V prípade, ak sa rozhoduje o uložení sankcie za správny delikt, výrok musí obsahovať ďalšie náležitosti. Z ustanovenia § 47 ods. 2 Správneho poriadku však explicitne nevyplýva, že by výrok rozhodnutia musel obsahovať vecné, časové a miestne vymedzenie konkrétneho protiprávneho konania, ktorého sa mal žalobca svojim konaním dopustiť. Dôležité je, aby pri ukladaní sankcie za správny delikt bol vo výroku opísaný skutok, za ktorý je sankcia ukladaná takým spôsobom, aby nemohol byť zamenený s iným. Zároveň najvyšší súd poukazuje aj na uznesenie rozšíreného senátu Najvyššieho správneho súdu z 15. januára 2008, č. k. 2As 34/2006-73, publikované pod č. 1546/2008 Sb. NSS, z ktorého vyplýva, že výrok rozhodnutia musí obsahovať presný popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, popřípadе i uvedením iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby nemohol byť zamenený s iným. Na podporu vyššie uvedeného súd dodáva, že výrok rozhodnutia je konštitutívnu, esenciálnu a je nevyhnutnou súčasťou správneho rozhodnutia, pretože v ňom správny orgán formuluje svoj názor v prejednávanej veci. Musí byť preto formulovaný tak, aby z neho bolo celkom jednoznačné poznať, akého správneho deliktu sa sťažovateľ dopustil a podľa akého ustanovenia zákona mu bola stanovená správna sankcia (Rozsudok Najvyššieho správneho súdu z 28. novembra 2007 č. k. 7As 7/2007-63).

Pri rešpektovaní zásady jednotnosti správneho konania a rozhodnutí správnych orgánov ako univerzálneho celku výrok rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu obsahoval všetky podstatné náležitosti (výrok, odôvodnenie a poučenie), náležitosti boli v rozhodnutí dostatočne jasne a zrozumiteľne členené, aby nedošlo k pochybnostiam, ktorá časť je autoritatívnym výrokom a ktorá len odôvodnením výroku rozhodnutia. V časti výroku rozhodnutia odvolací správny orgán výslovne uviedol, v ktorej časti sa mení výrok prvostupňového rozhodnutia a len v tej časti porušenia zákazu nekalých obchodných praktík vynechal konštatovanie *porušenia povinnosti žalobcu o nepravdivých informáciách o názve hotela, t.j. o podstatnej náležitosti zmluvy (pri dodržaní zásad odbornej starostlivosti v danom čase vedieť mal a mohol, že deklarovaný názov hotela nezodpovedá skutočnosti)*. Zvyšných častí výroku sa odvolací orgán nedotkol s tým, že vzhľadom k vypusteniu vyššie citovaného textu znížil sankciu na 10 000 €, čo náležite aj uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Berúc do úvahy nemenené výroky rozhodnutia, ktoré neboli zmenou dotknuté, odvolacie rozhodnutie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím tak predstavuje konečné rozhodnutie vo veci samej.

Najvyšší súd sa stotožňuje aj s názorom žalovaného vyplývajúceho z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 SŽd 26/2011 z 28. februára 2012, v zmysle ktorého: „V zmysle ústavného princípu právneho štátu (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) je žiaduce, aby odvolací správny orgán, pokiaľ sa zmenou dotkne iba časti výroku rozhodnutia, vyslovil aj, aký právny osud budú zdieľať zvyšné časti výroku, zmenou nedotknuté. Mlčanie právu neprislúcha, lebo prehlbuje neistotu spoločnosti. O mlčanie

správneho orgánu však nejde v tej výnimočnej situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nado všetku pochybnosť vyplýva záver, že odvolací správny orgán zvyšnú časť výrokovvej časti zmeniť nechcel. Tomuto záveru môže napríklad zodpovedať aj taká konkludentnosť, že účastník sa pri uvedenej absencii môže domnievať, že vo zvyšnej časti výroku prvostupňového rozhodnutia nenastala zmena, nakoľko takýto úmysel konajúceho orgánu z nižšie pripojeného odôvodnenia nepochybne vyplýva. Uvedené je možno aj vyjadriť záverom, že implicitne (nevýslovne) vyjadrený súlad výroku s odôvodnením ešte nedáva dôvod na vznik takej vady, ktorá by mohla legitímne vzbudzovať nádej u účastníka na zmenu rozhodnutia.“ V zmysle vyššie uvedeného, aj keď odvolací správny orgán výslovne neuviedol, že ostatné výroky rozhodnutia ostávajú nezmenené, nepochybne tento záver vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia.

K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré uviedol žalobca pod sp. zn. 5Sž 106/01, súd uvádza, že toto rozhodnutie sa nevzťahuje na prejednávajú právnu vec, nakoľko sa týka nezákonnosti výroku rozhodnutia v tom zmysle, že: „*Vykonaná zmena rozhodnutia, keď žalovaný opravil text prvostupňového rozhodnutia tak, že Colný úrad v Banskej Bystrici ukladá pokutu vo výške 150 000 Sk, je v rozpore so zákonom, lebo zvýšenú sankciu mohol uložiť iba žalovaný, a takéto zvýšenie nemohol subsumovať prvostupňovému správne orgánu*“ a o takýto skutkový a právny stav veci nejde.

V druhom rade sa musel Najvyšší súd vysporiadať s tvrdením žalobcu o nedostatočnom zistení skutkového stavu odvolacieho správneho orgánu. V tomto smere sa odvolací súd stotožňuje so záverom krajského súdu, že rozhodnutie vychádzalo z dostatočne zisteného skutkového stavu. Na preukázanie pravdivosti skutku správne orgány vykonali dostatočné dokazovanie, keď sa oboznámili s jednotlivými individuálnymi reklamáciami dovolenkujúcich v turnuse 7.6. - 18.6.2012, s hromadnou reklamáciou z 13. júna 2012, s fotodokumentáciou vytvorenou účastníčkou pobytu p. B., ktorú súd nepovažuje za účelovú, nakoľko zachytáva reálne udalosti (znečistená pláž, mačka na stole, ťažké mechanizmy nachádzajúce sa na pláži), ktoré by nedokázala naaranžovať, a tiež s fotodokumentáciou a videozáznamami vytvorenými inšpektormi Slovenskej obchodnej inšpekcie priamo na mieste samom. Súd dáva do pozornosti aj skutočnosť, že pre vyvodenie zodpovednosti je dôležité zistenie, že k porušeniu povinností žalobcu došlo už v prvom turnuse a dôkazy vytvorené inšpektormi len doplnili to, čo bolo zrejmé už z takého množstva reklamácií a tiež z fotodokumentácie vytvorenej v čase prvého turnusu. Žalobca sa nemôže zbaviť zodpovednosti za porušenie povinnosti v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, ku ktorej preukázateľne došlo, hoci medzičasom došlo k čiastočnému zlepšeniu dodržiavania povinností vo vzťahu k spotrebiteľom. Tvrdenie žalobcu, že prítomnosť ťažkých mechanizmov sa v inšpekčnom zázname konštatuje len v piatich dňoch z 11 dňového turnusu, neobstojí, nakoľko takmer každý deň je konštatované znečistenie pláže, z čoho vyplýva, že aj napriek snahe o čistenie pláže, táto bola i naďalej znečistená a dňa 24.6.2012 sa inšpektori zúčastnili fakultatívneho výletu, kedy nevykonali záznam z pláže. Správne orgány na základe zásady voľného hodnotenia dôkazov mali jednoznačne a úplne zistený skutkový stav veci a preukázané porušenie povinností žalobcu.

Konanie žalobcu tak naplnilo všetky znaky skutkovej podstaty správneho deliktu (subjekt, objekt, objektívna stránka) a to nekalej obchodnej praktiky a správne orgány, ako aj krajský súd vec správne právne posúdili. Odvolací súd v danej veci zistil, že spor o zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného medzi

účastníkmi konania v preskúmvacom konaní spočíva v ústavnej konformnosti výkladu právnej úpravy ustanovujúcej v § 7 ods. 1 písm. a) b) zákona o ochrane spotrebiteľa v zákaze predávajúceho (poskytovateľa služby) vykonávať obchodnú praktiku nekalo, za ktorú zákonodarca považuje konanie v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, a konanie, ktorým sa podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná. Zákonodarca v zákone o ochrane spotrebiteľa upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa. Tento zákon sa vzťahuje na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky (§ 1 ods. 1 a 2 zákona o ochrane spotrebiteľa). Vzhľadom k uvedenému odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa považoval námietky žalobcu vzťahujúce sa na nesprávne právne posúdenie veci za nedôvodné. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci vyplývajúcich z administratívneho spisu zastáva zhodný názor ako prvostupňový súd, že skutkami kladenými žalobcovi za vinu napadnutými rozhodnutiami správnych orgánov oboch stupňov sa žalobca dopustil porušenia právnej povinnosti vyplývajúcej mu z právnej normy ustanovenej v § 7 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) zákona o ochrane spotrebiteľa, tým, že porušil povinnosť zabezpečovať poskytovanie služieb spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné použitie, porušil povinnosť zákazu klamať spotrebiteľa uvádzaním nepresných, nejasných a dvojzmyselných údajov o nákupných podmienkach poskytovanej služby a porušil zákaz nekalých obchodných praktík, čím došlo k porušeniu § 4 ods. 1 písm. h) a § 5 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

K námietke žalobcu uvedenej v odvolaní týkajúcej sa výšky uloženej sankcie odvolací súd konštatuje, že v administratívnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie správneho deliktu a uloženie sankcie zaň, je podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojim postupom dopustiť porušenia zákona, správny delikt spáchal a podmienky, za ktorých k spáchaniu deliktu došlo, ako aj následky ním vzniknuté môžu mať vplyv na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie správneho deliktu. Zodpovednosť u právnických osôb za správny delikt sa zakladá na zásade objektívnej zodpovednosti, ktorá vyplýva aj z ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa. Po posúdení podmienok a následkov konania žalobcu, odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný postupoval v súlade so zákonom, keď na základe skutkových zistení, ktorými mal preukázané konanie žalobcu porušujúce právne povinnosti ukladané mu zákonom, pristúpil k uloženiu sankcie. Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 O.s.p.). Podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ zákonodarca v právnej norme § 24 ods.1 zákona o ochrane spotrebiteľa ustanovuje, že za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo právnymi aktmi Európskych spoločenstiev v oblasti ochrany spotrebiteľa uloží orgán dozoru výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi alebo dodávateľovi alebo osobe uvedenej v § 26 pokutu do 2 000 000 Sk (66 387,83 €) a žalovaný uložil žalobcovi pokutu vo výške 10 000 €, rozhodol žalovaný v rozsahu rozpätia zákonom predpokladanej výšky sankcie.

Zároveň súd v súvislosti s preventívnou a represívnou úlohou sankcie poukazuje na Rozsudok Mestského súdu v Prahe z 16. novembra 2004 sp. zn. 10Ca 250/2003 v zmysle ktorého: „*Preventivní úloha*

postihu nespočívá jen v účinku vůči žalobci. Postih musí mít sílu odradit od nezákonného postupu i jiné nositele stejných zákonných povinností; tento účinek pak může vyvolat jen postih odpovídající významu chráněného zájmu, včas a věcně správně vyvozený. Jde-li o finanční postih, musí být znatelný v majetkové sféře delikventa, tedy být nikoli pro něho zanedbatelný, a nutně tak musí v sobě obsahovat i represivní složku. V opačném případě by totiž postih delikventa smysl postrádal.“

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že správny orgán prvého stupňa vykonal v predmetnej veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vo veci si zadovážil dostatok relevantných skutkových zistení na vydanie rozhodnutia, skutkové okolnosti správne právne posúdil, z ktorých dôvodov žalovaný ako príslušný odvolací správny orgán postupoval a rozhodol v súlade so zákonom, keď v rámci svojej právomoci zmenil vo výroku a v príslušnej časti odôvodnenia prvostupňové rozhodnutie, vychádzajúc v podstate z rovnakého skutkového stavu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu záver žalovaného správneho orgánu vyslovený v odôvodnení jeho rozhodnutia zodpovedá zásadám logického myslenia a správneho uváženia a je v súlade aj s hmotnoprávnymi ustanoveniami zákona o ochrane spotrebiteľa, keď vykonaným dokazovaním v danej veci bolo dostatočne preukázané, že žalobca konaním kladeným mu za vinu porušil právne povinnosti vyplývajúce mu z § 4 ods. 1 písm. h), § 5 ods. 1, v spojení s § 7 ods. 1, 2 písm. a), b) a v spojení s § 8 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa, za ktoré porušenia zodpovedá na základe objektívnej zodpovednosti.

Na základe vyššie uvedených skutočností a v spojení s citovanými ustanoveniami zákonov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 OSP).

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP a § 250k ods. 1 OSP, keď žalobkyni, ktorá nemala úspech vo veci náhradu trov konania nepriznal a žalovanému v takomto konaní nárok na náhradu trov zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

3.**R O Z H O D N U T I E**

I. Lehota na podanie kasačnej sťažnosti sa u každého oprávneného subjektu odvíja samostatne od skutočnosti doručenia rozhodnutia krajského súdu (§ 443 ods. 1 Správneho súdneho poriadku), a preto je možné v aplikačnej praxi dôvodne predpokladať vznik i takých procesných situácií, keď v čase podania kasačnej sťažnosti oprávneným subjektom nebude logicky napadnuté rozhodnutie krajského súdu ešte právoplatné, pretože ešte nebolo doručené všetkým účastníkom konania.

II. V čase podania kasačnej sťažnosti sťažovateľom je postačujúca tzv. relatívna právoplatnosť, ktorá vo veciach uvedených v § 145 ods. 1 Správneho súdneho poriadku nastáva doručením rozhodnutia účastníkovi konania - sťažovateľovi.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2017, sp. zn. 6 Usam 1/2017)

I.**Konanie na správnom súde**

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“, príp. „správny súd“) uznesením 24S/93/2016-69 zo dňa 9. februára 2017 postupom podľa § 323 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) určil, že mandát poslanca Obecného zastupiteľstva Obce M. žalobcovi J. K. trvá. Zároveň výkonom rozhodol, že právoplatnosťou tohto rozhodnutia zanikajú právne účinky osvedčenia zo dňa 14.06.2016 o tom, že sa J.M. stala poslankyňou Obecného zastupiteľstva Obce M. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal proti žalovanej úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.
2. Správny súd skúmal dôvodnosť žaloby vo veci územnej samosprávy podľa okolností prípadu a z predložených listinných dôkazov a obsahu žaloby konštatoval zistený skutkový stav, že žalovaná dňa 23.05.2016 vrátila synovi žalobcu faktúru za odhŕňanie snehu v zime v roku 2016 bez zaplatenia listom s odporúčením zvolenia iného spôsobu odplatnej spolupráce s tým, že odmenu za vykonané pluhovanie pre obec je možné vyplatiť len pokiaľ uzavrie dohodu o odpratávaní snehu s obcou žalobca. Dňa 30.05.2016 starosta žalovanej žalobcovi navrhol a uzatvoril so žalobcom predmetnú dohodu o pracovnej činnosti s dohodnutou činnosťou „Odpratávanie snehu podľa potreby“ a časom trvania dohody od 31.05.2016 do 31.12.2016. Nebolo sporné, že dohoda o pracovnej činnosti bola účastníkmi uzatvorená za účelom vytvorenia podkladu na vyplatenie prác vykonaných už v januári 2016. Po podpise zmluvy starosta žalovanej prezentoval, že žalobcovi zo zákona zanikol mandát poslanca obecného zastupiteľstva z dôvodu, že s obcou uzatvoril podpísaním predmetnej dohody pracovný pomer. Žalobca preto zaslal žalovanej písomné odstúpenie od dohody o pracovnej činnosti zo dňa 30.05.2016, v ktorom popísal skutočnosti, ktoré

viedli k uzatvoreniu predmetnej dohody, a teda že išlo o vylúčenie podpisu tejto dohody z jeho strany a motív konania starostu. Uvedené účastníci zhodne potvrdili na pojednávaní pred správnym súdom, pričom žalovaná po uzatvorení predmetnej dohody v najbližšom výplatnom termíne čiastku uvedenú na faktúre žalobcovi uhradila, avšak žalobca ju následne vrátil.

3. Správny súd na základe skutkových okolností podpisu predmetnej dohody o pracovnej činnosti konštatoval, že jej účelom bolo dosiahnutie úhrady za už vykonané odhrňanie snehu pluhom patriacim žalobcovmu synovi.
4. Pri právnom posúdení dôvodnosti žaloby správny súd vychádzal z ustanovení § 25 ods. 2 písm. h) v spojení s § 11 ods. 2 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení účinnom do 30.06.2016, z ustanovení § 1 ods. 2, ods. 4 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení účinnom do 17.06.2016 (ďalej len „Zákonník práce“), § 11 ods. 1, § 223 ods. 1 a 2, § 228a ods. 1 až 3 Zákonníka práce, § 15, § 17 ods. 1 až 3, § 19 ods. 1 a 3 Zákonníka práce, § 39 a § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka a z ustanovení § 192 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva v znení neskorších predpisov.
5. Námietku žalobcu, že mu nezanikol poslanecký mandát, pretože sa nestal zamestnancom žalovanej, správny súd vyhodnotil ako dôvodnú. Vychádzal pritom zo zákonnej úpravy pracovnoprávnych vzťahov, ktoré je možné založiť aj mimo pracovného pomeru, a to výnimočne na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovný pomer. Tieto vzťahy sú upravené v 9. časti Zákonníka práce s tým, že sa na ne vzťahuje aj prvá časť zákonníka práce a vybrané ustanovenia ďalších častí uvedené v § 223 ods. 2 Zákonníka práce. Podľa § 1 ods. 4 Zákonníka práce, ak tento zákon v prvej časti neustanovuje inak, vzťahujú sa na právne vzťahy všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Neplatnosť právnych úkonov v pracovnoprávnych vzťahoch je upravená v § 17 Zákonníka práce, z ktorého znenia je zrejmé, že žiadny z dôvodov neplatnosti uvedený v Občianskom zákonníku nie je upravený odlišne. V § 17 je pridaný ďalší dôvod neplatnosti a odlišná úprava následku neplatnosti právneho úkonu voči zamestnancovi, ak ju nespôsobil sám. Z toho vyplýva, že platnosť dohody o pracovnej činnosti uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou 30.5.2016 (uzatvorenie ktorej podľa žalovanej spôsobilo zánik žalobcovho mandátu poslanca žalovanej) bolo potrebné posúdiť aj podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka je neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Prejav vôle je v pracovnoprávnych vzťahoch potrebné vykladať podľa § 16 Zákonníka práce, teda tak ako to so zreteľom na okolnosti, za ktorých sa urobil, zodpovedá dobrým mravom.
6. Vo vzťahu k platnosti, resp. neplatnosti predmetnej dohody o vykonaní práce správny súd dôvodil, Zákonník práce v § 223 ods. 1 citovanom v bode 15 tohto rozhodnutia vymedzil účel dohody o pracovnej činnosti. Účelom dohody o pracovnej činnosti podľa uvedeného ustanovenia je zabezpečenie úloh alebo potrieb zamestnávateľa. Preto účelom dohody o pracovnej činnosti súladným so zákonom je výlučne ten, ktorý vymedzil Zákonník práce. To znamená, že každý iný účel takejto dohody je v rozpore so zákonom, čo

spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. V preskúvanom prípade bolo účelom uzatvorenia dohody niečo iné, ako plnenie budúcich úloh alebo budúcich potrieb žalovanej ako zamestnávateľa. Z vyjadrení oboch strán je nepochybné, že účelom dohody bolo vypracovať podklad, ktorý by umožnil vykonať platbu za už vykonané práce. Takýto účel zmluvy, keď zmluvné strany vychádzali z tvrdenia žalovanej o neexistencii inej legálnej možnosti zaplatenia už vykonaných prác (čo nebolo predmetom tohto konania, a preto súd neposudzoval, či skutočne legálna výplata už vykonaných prác možná nebola), a preto obaja účastníci zmluvy jej uzatvorením vedome zamýšľali obchádzať túto tvrdenú nemožnosť legálnej úhrady, je nielen v rozpore so zákonom ale aj v rozpore s dobrými mravmi. Dohoda preto trpí neplatnosťou aj pre jej rozpor s dobrými mravmi. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí voči každému, a preto súd musel takýto právny stav zobrať do úvahy pri posudzovaní, či žalobcovi zanikol mandát poslanca z dôvodu uzatvorenia predmetnej dohody o pracovnej činnosti. Na základe neplatnej dohody o pracovnej činnosti nie je právne možné získať funkciu zamestnanca, a preto neboli naplnené podmienky zániku mandátu poslanca uvedené vo vyššie citovaných ustanoveniach zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

7. K argumentácii žalovanej o zániku poslaneckého mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva ex lege z dôvodu uzatvorenia dohody o pracovnej činnosti správny súd uviedol, že aj v prípade platnosti dohody o pracovnej činnosti je potrebné vychádzať zo znenia zákona pre určenie času, kedy nastane skutočnosť, s ktorou zákon spája zánik poslaneckého mandátu. Rozhodnou právnou skutočnosťou, s ktorou zákon spája zánik mandátu poslanca, je poslancova funkcia zamestnanca obce, v ktorej bol zvolený. Inak by tomu bolo, keby touto rozhodnou skutočnosťou bol vznik pracovnoprávneho vzťahu s obcou, v ktorej bol zvolený. Pri takej právnej úprave by mandát poslanca zanikol v momente uzatvorenia písomnej zmluvy, ktorou sa pracovnoprávny vzťah zakladá. Platná právna úprava v citovanom § 25 ods. 2 písm. h) zákona o obecnom zriadení ale zánik mandátu poslanca neviaže na vznik pracovnoprávneho vzťahu, ale funkciu zamestnanca obce. Preto je rozhodujúca právna úprava obsiahnutá v Zákonníku práce, konkrétne jej vymedzenie zamestnanca. Zákonník práce nevymedzuje zamestnanca ako osobu, ktorá sa zaviazala vykonávať závislú prácu, kedy pri takomto vymedzení by funkciu zamestnanca nadobudla už uzatvorením pracovnej zmluvy. Zákonník práce osobu zamestnanca vymedzuje v § 11 ods. 1 tak, že zamestnancom je osoba, ktorá v pracovnoprávnom vzťahu vykonáva závislú prácu. Čiže osoba, ktorá vykonáva závislú prácu na základe pracovnej zmluvy alebo dohody o prácach mimo pracovného pomeru. Vykonávať závislú prácu je povinná a oprávnená taká osoba, ktorá má založený pracovnoprávny vzťah odo dňa dohodnutého ako deň nástupu do práce. Rozhodnou skutočnosťou pre určenie nadobudnutia funkcie zamestnanca je vykonávanie závislej práce, t.j. čas, kedy osoba je oprávnená a povinná takúto prácu vykonávať. V preskúvanom prípade ale nedošlo k platnému založeniu pracovnoprávneho vzťahu, preto nebolo potrebné ani skúmať, kedy žalobcovi vznikla funkcia zamestnanca. Odhliadnuc od toho, potreba odpratávania snehu je objektívny stav závislý od počasia, ktorý v čase, na ktorú bola predmetná dohoda o pracovnej činnosti uzatvorená, teda od 31. mája 2016 do 31. decembra 2015, ani nemusel nastať.
8. Správny súd nesúhlasil ani s tvrdením žalovanej, že Zákonník práce odstúpenie od dohody o pracovnej činnosti nepozná. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 19 ods. 2 Zákonníka práce, podľa ktorého môže ten účastník zmluvy, ktorý konal v omyle, ktorý druhému účastníkovi musel byť známy, odstúpiť od

zmluvy, ak sa omyl týka takej okolnosti, že by bez neho k zmluve nedošlo. Toto ustanovenie sa podľa § 223 ods. 1 Zákonníka práce vzťahuje aj na dohodu o vykonávaní pracovnej činnosti. Podľa žalovanej na strane žalobcu išlo o neznalosť zákona. Je zrejme, že žalobca si v čase uzatvárania zmluvy minimálne neuvedomil, že vznik funkcie zamestnanca mu bude brániť vo výkone funkcie poslanca žalovanej. Táto právna úprava nebola neznáma žalovanej, a preto možno len konštatovať, že žalovaná pri uzatváraní zmluvy vedela o tejto nevedomosti žalobcu, resp. o takomto jeho postoji minimálne musela vedieť. Takúto nevedomosť je potrebné posúdiť ako omyl týkajúci sa okolnosti, bez ktorej by žalobca zmluvu neuzavrel. Omyl vo vôle môže spôsobiť akákoľvek okolnosť, ktorá spĺňa ten atribút, že bez nej by k uzatvoreniu zmluvy na strane mýliaceho sa, nedošlo. To znamená aj taká, ktorá spočíva v skutkovej okolnosti ako aj taká, ktorá spočíva v právnej skutočnosti, lepšie povedané, ktorá spočíva v neposúdení konkrétnej okolnosti ako právnej skutočnosti, s ktorou zákon spája aj iné ako mýliacim sa zamýšľané právne účinky. Omyl spočíval v tom, že žalobca sa mýlil, ak nespojil vznik funkcie zamestnanca žalovanej so zánikom mandátu poslanca obecného zastupiteľstva žalovanej. Potom aj v prípade, že by išlo o platnú dohodu o pracovnej činnosti, bolo od nej odstúpené v súlade so zákonom v čase pred začatím výkonu práce a to písomne, a teda platne v zmysle § 19 ods. 1 a 3 Zákonníka práce. Platným odstúpením od zmluvy sa v zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluva zrušuje od začiatku, čiže aj v prípade, že by išlo o platnú dohodu o pracovnej činnosti, bola by táto zrušená od začiatku, a teda žalobca by nenadobudol funkciu zamestnanca žalovanej.

9. Keďže starosta žalovanej obce vydal pre náhradníčku pani M. osvedčenie o tom, že sa stala poslankyňou, správny súd zároveň druhou vetou prvého výroku napadnutého uznesenia per analogiam podľa § 323 ods. 1 SSP rozhodol o tom, že právoplatnosťou tohto rozhodnutia účinky osvedčenia vydaného náhradníčke za poslanca, ktorého mandát nezanikol, stráca svoje účinky.
10. V tejto súvislosti správny súd konštatoval postup žalovanej pri ustanovení náhradného poslanca realizovaný v rozpore s ustanovením § 192 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z., pretože v preskúvanom prípade žalovaná neprijala uznesenie o predvolaní náhradníka za žalobcu na zloženie sľubu poslanca a neoznámil na úradnej tabuli obce povolanie náhradníka z volieb za poslanca obecného zastupiteľstva. Z uvedeného dôvodu krajský súd nemohol v súlade s § 323 ods. 1 SSP vo výroku uznesenia konštatovať, že účinky takéhoto oznámenia zanikli.

II.

Kasačná sťažnosť žalovanej, vyjadrenie žalobcu

11. Proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/93/2016-69 zo dňa 9. februára 2017, právoplatnému dňa 26.04.2017, podala žalovaná (ďalej len „sťažovateľka“) v zákonom určenej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. a), g) a h) SSP a petitom kasačnej sťažnosti navrhla, aby kasačný súd zrušil uznesenie správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zároveň zaviazal žalobcu k náhrade trov konania v prospech sťažovateľky.

12. Sťažovateľka namietala nedostatok právomoci správneho súdu na rozhodovanie o podanej žalobe a s poukazom na ustanovenia § 7 SSP v spojení s § 55 ods. 3 SSP dôvodila, že podaná žaloba svojim obsahom spĺňa náležitosti podania v zmysle ustanovení § 123 až § 137 Civilného sporového poriadku. Podľa sťažovateľky sa správny súd pri posudzovaní merita veci zameral na posudzovanie platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu, čo sťažovateľka považovala za vylúčené podľa SSP.
13. Sťažovateľka naplnenie dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. a) SSP vyjadrila tvrdením, že správne mu súdu neprináležalo rozhodovať o platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu (predmetnej dohody o pracovnej činnosti) a prejednáváná vec spadá pod jurisdikciu civilného súdu podľa Civilného sporového poriadku.
14. V súvislosti s dôvodom kasačnej sťažnosti podľa písm. h) § 440 ods. 1 SSP odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu krajským súdom sťažovateľka vzhliadla v nerešpektovaní právneho záveru vyplývajúceho z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/67/2012 zo dňa 28.03.2013, z ktorého štvrtej strany citovala stanovisko Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky k problematike zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva podľa § 25 ods. 2 písm. h) zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).
15. S poukazom na nezlučiteľnosť funkcie poslanca obecného zastupiteľstva s funkciou zamestnanca obce (§ 11 ods. 2 písm. b) zákona o obecnom zriadení) sťažovateľka uviedla, že v prejednávanom prípade došlo k zániku mandátu žalobcu ako poslanca obecného zastupiteľstva priamo zo zákona, a preto nepochybila, keď žalobcovi neumožnila tento mandát ďalej vykonávať.
16. Podľa sťažovateľky napadnuté uznesenie správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom, ktorý nesprávne vyhodnotil neplatnosť právneho úkonu, možnosť odstúpenia od predmetnej dohody o pracovnej činnosti žalobcom, ako i z nesprávneho právneho posúdenia následkov podpisu predmetnej dohody žalobcom na zánik jeho mandátu poslanca obecného zastupiteľstva.
17. Sťažovateľka má za to, že neznalosť právnych predpisov žalobcom a právnych následkov vyplývajúcich z uzavretia predmetnej dohody žalobcom s obcou, ktorej obecného zastupiteľstva bol poslancom, nemohlo byť liberačným dôvodom na strane žalobcu. Podľa sťažovateľky žalobca jednoznačne vedel o skutočnosti nezlučiteľnosti funkcie poslancov obecného zastupiteľstva a zamestnanca obce zakladajúcej zánik mandátu poslanca obecného zastupiteľstva ex lege, pretože v obci nebol poslancom obecného zastupiteľstva prvé volebné obdobie, a teda pri uzatváraní dohody nemohol byť uvedený do omylu. Pokiaľ by tak aj bolo, zákon o obecnom zriadení je, ak nie základným právnym predpisom, tak jedným z prvých právnych predpisov, s ktorým je potrebné sa oboznámiť pri výkone funkcie poslanca obecného zastupiteľstva.
18. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu navrhol, aby ju kasačný súd ako nedôvodnú zamietol.

III.**Návrh sťažovateľky na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti proti uzneseniu
Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/93/2016-69 zo dňa 09.02.2017**

19. Spolu s kasačnou sťažnosťou si sťažovateľka podala i návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti, ktorý bol kasačnému súdu predložený dňa 21.06.2017.
20. Závažnosť ujmy hrozacej nepriznaním odkladného účinku kasačnej sťažnosti sťažovateľka preukazovala poukazom na spôsob hlasovania žalobcu, ktorý bol v rozpore s rozvojom, prosperitou a so záujmami obce. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že žalobca dvakrát hlasoval proti schváleniu územného plánu obce a trikrát hlasoval proti výstavbe, resp. rozšíreniu kapacít materskej škôlky v obci, dôsledkom čoho obec musela vrátiť dotáciu prijatú na prevádzkové náklady materskej škôlky.

IV.**Právne posúdenie návrhu sťažovateľky na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti
kasačným súdom.**

21. Podľa § 447 ods. 1 SSP kasačný súd môže na návrh sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa uznesením priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.
22. Podľa § 447 ods. 2 in fine SSP na rozhodovanie o odkladnom účinku sa primerane použijú ustanovenia § 186 až 189 okrem lehôt podľa § 187 ods. 1 a 3.
23. Podľa § 25 ods. 1 písm. a) až d) zákona o obecnom zriadení poslanec je povinný najmä
- a) zložiť sľub na prvom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktorého sa zúčastní,
 - b) zúčastňovať sa zasadnutiu obecného zastupiteľstva a jeho orgánov, do ktorých bol zvolený,
 - c) dodržiavať štatút obce, rokovací poriadok obecného zastupiteľstva a zásady odmeňovania poslancov,
 - d) obhajovať záujmy obce a jej obyvateľov.
24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP v spojení s § 438 ods. 2 SSP) zamietol návrh sťažovateľky na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu správneho súdu z dôvodu súčasného rozhodnutia vo veci kasačnej sťažnosti v relatívne krátkom čase od predloženia kasačnej sťažnosti najvyššiemu súdu, ako i z dôvodu nekompatibility dôvodov na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti uvádzaných sťažovateľkou s meritom veci.
25. Predmetom tohto súdneho konania vo veci územnej samosprávy je preskúmanie zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva podľa § 313 a nasl. SSP na základe okolností tvrdených žalobcom a sťažovateľkou. Avšak sťažovateľka závažnosť ujmy hrozacej na základe právnych účinkov prvého výroku napadnutého

uznesenia správneho súdu, ktorým tento určil, že mandát žalobcu ako poslanca obecného zastupiteľstva obce trvá, spája so spôsobom hlasovania žalobcu na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, ktoré sa javí ako rozporné so záujmami, prosperitou a rozvojom obce.

26. Spôsob hlasovania poslanca obecného zastupiteľstva pri realizácii jeho mandátu, ktorý získal na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním obyvateľmi obce, nemožno obmedzovať prostredníctvom inštitútu odkladného účinku kasačnej sťažnosti proti rozhodnutiu správneho súdu vydaného vo veci preskúmania zániku jeho mandátu.
27. Zákon o obecnom zriadení demonštratívne určuje i povinnosť poslanca obecného zastupiteľstva obce obhajovať záujmy obce a jej obyvateľov, avšak bez sankčných mechanizmov. V súlade s demokratickou tradíciou poslanec pri výkone funkcie nie je viazaný žiadnymi príkazmi či pokynmi, ani zo strany svojich voličov, ani pokynmi politickej strany, za ktorú bol nominovaný. Spätná väzba pre poslanca na jeho činnosť vo volenom zastupiteľskom orgáne obce, na jeho spôsob hlasovania v záujme, resp. v rozpore so záujmami obce a jej obyvateľov, nastupuje vo forme jeho politickej zodpovednosti, kedy mu voliči v periodicky sa opakujúcich komunálnych voľbách môžu prejať priazeň alebo naopak, nesúhlas v podobe nedostatku volebných hlasov oprávnených voličov.

V.

Právne posúdenie kasačnej sťažnosti kasačným súdom.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP v spojení s § 438 ods. 2 SSP), postupom podľa § 452 ods. 1 a § 457 ods. 2 SSP preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu a konanie predchádzajúce jeho vydaniu, v rozsahu dôvodov kasačnej sťažnosti (§ 453 SSP) a dospel k záveru, že sťažnostný návrh nie je dôvodný, a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú v zmysle ust. § 461 SSP zamietol, a to z nasledovných dôvodov:
29. Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti sťažovateľa bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 SSP.
30. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.
31. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

32. Podľa § 313 ods. 1 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať určenia, že jeho mandát poslanca obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja (ďalej len „zastupiteľstvo“) naďalej trvá.
33. Podľa § 315 ods. 1 SSP žalobcom podľa § 313 ods. 1 je fyzická osoba, ktorá tvrdí, že jej mandát poslanca zastupiteľstva, ktorý mal zaniknúť podľa osobitného predpisu, naďalej trvá.
34. Podľa § 323 ods. 1 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby podľa § 313 ods.1, uznesením určí, že žalobcov mandát poslanca zastupiteľstva trvá. Vo výroku uvedie označenie žalovaného, určenie trvania mandátu poslanca zastupiteľstva u žalobcu s uvedením jeho mena a priezviska a číslo a deň vydania uznesenia zastupiteľstva, ktorého právne účinky zanikli podľa odseku 2.
35. Podľa § 323 ods. 2 SSP právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu podľa odseku 1 zanikajú právne účinky toho uznesenia žalovaného, na základe ktorého by si výkon dotknutého mandátu poslanca uplatňovala iná osoba. Týmto rozhodnutím však nie sú dotknuté právne účinky uznesenia zastupiteľstva alebo všeobecne záväzného nariadenia obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja prijatého v čase, v ktorom nebolo žalobcovi podľa § 315 ods. 1 umožnené vykonávať v zastupiteľstve jeho mandát poslanca.
36. Podľa § 11 ods. 2 písm. b) zákona o obecnom zriadení funkcia poslanca je nezlučiteľná s funkciou zamestnanca obce, v ktorej bol zvolený.
37. Podľa § 25 ods. 2 písm. h) zákona o obecnom zriadení mandát poslanca zaniká v prípadoch podľa § 11 ods. 2.
38. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.
39. Podľa § 438 ods. 2 SSP o kasačnej sťažnosti rozhoduje senát najvyššieho súdu a vo veciach ustanovených v § 22 ods. 1 veľký senát najvyššieho súdu (ďalej len „kasačný súd“).
40. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.
41. Podľa § 457 ods. 2 SSP o kasačnej sťažnosti podanej proti uzneseniu krajského súdu rozhoduje kasačný súd uznesením.
42. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.
43. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

44. Podľa § 443 ods. 1 SSP kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znova od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
45. Kasačný súd pri skúmaní splnenia podmienok na podanie kasačnej sťažnosti z obsahu spisu zistil, že napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľke doručené dňa 22.03.2017 a sťažovateľka proti nemu podala kasačnú sťažnosť dňa 20.04.2017, pričom kasačnou sťažnosťou napadnuté uznesenie správneho súdu nadobudlo právoplatnosť až dňa 21.04.2017.
46. Z vyššie uvedeného vyplýva, že kasačný súd sa musel zaoberať i otázkou, či v čase podania kasačnej sťažnosti boli súčasne splnené zákonom stanovené podmienky na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 438 ods. 1, § 439 ods. 1 v spojení s § 443 ods. 1 SSP), a síce, či rozhodnutie napadnuté kasačnou sťažnosťou sa stalo právoplatným.
47. V konaní o preskúmaní zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva správny súd vo veci rozhoduje formou uznesenia (§ 323 ods. 1 SSP) a vo vzťahu k aplikácii tejto formy rozhodnutia, i za primeraného použitia ustanovení o rozsudku podľa § 147 ods. 2 SSP v spojení s § 145 ods. 2 SSP, uznesenie v tomto konaní nenadobudne právoplatnosť podaním kasačnej sťažnosti, pretože takýto typ osobitného konania vo veciach územnej samosprávy v taxatívnom výpočte § 145 ods. 2 SSP nie je uvedený.
48. Vzhľadom na uvedenú právnu úpravu sa počítanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti u každého oprávneného subjektu odvíja od skutočnosti doručenia rozhodnutia krajského súdu (§ 443 ods. 1 SSP), a preto je možné v aplikačnej praxi dôvodne predpokladať vznik i takých procesných situácií, keď v čase podania si kasačnej sťažnosti oprávneným subjektom nebude logicky napadnuté rozhodnutie krajského súdu ešte právoplatné, pretože ešte nebude doručené všetkým účastníkom konania. Plynutím času musí však byť zo strany orgánu verejnej správy napadnuté rozhodnutie doručené i poslednému účastníkovi správneho konania, čím dôjde ku konvalidácii zákonnej podmienky, že kasačnou sťažnosťou možno napadnúť iba právoplatné rozhodnutie krajského súdu. Preto bude platiť, že v čase uplatnenia si kasačnej sťažnosti zo strany sťažovateľa, spĺňa sťažovateľ podmienky na jej podanie.
49. Uvedená situácia nastala aj v prejednávanom prípade, ktorú však kasačný súd nemôže riešiť postupom podľa § 459 písm. c) SSP, a teda tak, že by kasačnú sťažnosť z dôvodu jej neprípustnosti odmietol, pretože tým by sťažovateľovi odmietol prístup k spravodlivosti.
50. Je potrebné brať do úvahy, že dobromyseľný účastník konania nemôže niesť dôsledky situácie, kedy sa môžu časovo miňať kumulatívne stanovené podmienky na podanie kasačnej sťažnosti. Právnu skutočnosť nadobudnutia právoplatnosti napádaného rozhodnutia účastník konania v pozícii kasačného sťažovateľa nemôže reálne ovplyvniť v bežnej praxi. Za daných okolností striktné použitie formálneho výkladu zákonom stanovených podmienok na podanie kasačnej sťažnosti by viedlo k odňatiu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu subjektu oprávneného na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku.

51. Len na okraj kasačný súd konštatuje, že krajský súd nesprávne vyznačil na predmetné uznesenie právoplatnosť na deň 26.04.2017, kedy prevzal právny zástupca žalobcu správnym súdom opakované doručované rozhodnutie po tom, čo sa už raz – dňa 21.04.2017, vrátila doručovaná zásielka na krajský súd s poznámkou poštového úradu o neprevzatí doručovanej zásielky v odbernej lehote. V zmysle ustanovení § 72 ods. 3 SSP v spojení s § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku bolo povinnosťou správneho súdu považovať za deň doručenia napadnutého uznesenia deň vrátenia nedoručenej zásielky správne súdu, t. j. 21.04.2017, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel.
52. Po preskúmaní dôvodov kasačnej sťažnosti najvyšší súd dospel k záveru, že všetky dôvody uvádzané sťažovateľkou nie sú spôsobilé privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia.
53. Nemožno prisvedčiť dôvodom napádajúcim nedostatok právomoci správneho súdu na rozhodovanie v danej veci.
54. Konanie o preskúmaní zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva (§ 323 ods. 1 a nasl. SSP) je systematicky zaradené medzi osobitné konania vo veciach územnej samosprávy podľa štvrtej časti a štvrtej hlavy Správneho súdneho poriadku, na ktorého prejednanie je vecne a mieste príslušný krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán územnej samosprávy, ktorého zastupiteľstva sa mandát poslanca týka (§ 13 ods. 2 SSP).
55. Účelom tohto typu konania v rámci správneho súdnictva je zabezpečiť ochranu pred svojvoľným bránením v uplatňovaní poslaneckého mandátu, ale aj pred jeho nezákonným výkonom (dôvodová správa k Správne súdnemu poriadku).
56. Žalobca ako aktívne legitimovaná fyzická osoba podľa § 315 ods. 1 SSP podal na správny súd žalobu podľa § 313 ods. 1 SSP, ktorou sa domáhal určenia, že jeho mandát poslanca obecného zastupiteľstva Obce M., ktorý mal zaniknúť podľa § 25 ods. 2 písm. h) v spojení s § 11 ods. 2 písm. b) zákona o obecnom zriadení, naďalej trvá.
57. Okolnosťou, ktorá mala zo zákona spôsobiť sťažovateľkou tvrdý zánik mandátu žalobcu ako poslanca obecného zastupiteľstva predmetnej obce podľa vyššie uvedených ustanovení zákona o obecnom zriadení, bolo uzatvorenie dohody o pracovnej činnosti zo dňa 30.05.2016 medzi Obcou M. a žalobcom. Išlo teda o tvrdenú právnu skutočnosť vzniku pracovnoprávneho pomeru medzi žalobcom a obcou, v rámci ktorého mal mať žalobca status zamestnanca vo vzťahu k obci, v ktorej bol zvolený za poslanca.
58. Keďže táto právna skutočnosť ex lege spôsobuje zánik mandátu poslanca obecného zastupiteľstva, bolo v prejednávanej veci podstatnou právnou otázkou v prvom rade posúdenie platnosti predmetnej dohody o pracovnej činnosti, ktorej uzavretie malo bezprostredný vplyv na posúdenie merita veci, t. j. zánik alebo trvanie poslaneckého mandátu žalobcu.

59. Kasačný súd konštatuje správnosť postupu krajského súdu, ktorým zameral súdny prieskum zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva na posúdenie platnosti sporného právneho úkonu. V danom prípade nemožno hovoriť o prekročení právomoci správneho súdu, keďže určenie platnosti, resp. neplatnosti dohody o vykonaní pracovnej činnosti bolo len predbežnou otázkou, z ktorej musel súd vychádzať vo vzťahu k predmetu konania o preskúmaní zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva.
60. Dôvodnou nie je ani kasačná námietka poukazujúca na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu krajským súdom, nakoľko sťažovateľka neuviedla žiadne rozhodnutie kasačného súdu, od ktorého sa malo napadnuté rozhodnutie správneho súdu odkloniť a ani kasačný súd vzhľadom na okolnosti tohto prípadu žiadne také svoje skoršie rozhodnutie nezistil. Navyše, sťažovateľka poukazovala na rozhodnutie súdu nižšieho stupňa, a nie kasačného, pričom citovala z kontextu vytrhnuté stanovisko ministerstva, ktoré ako prameň práva pre súdy nie je záväzné.
61. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému právnomu posúdeniu veci správnym súdom kasačný súd nemá výhrady a námietky sťažovateľky sú právne nedôvodné.
62. Vzhľadom na okolnosti a sledovaný cieľ uzavretia spornej dohody o pracovnej činnosti medzi obcou a žalobcom, ktorej uzavretie navrhol starosta obce za účelom vyplatenia odmeny za vykonané práce tretej osobe (synovi žalobcu), možno konštatovať správne prijatie záveru krajským súdom o absolútnej neplatnosti spomínanej dohody z dôvodu naplnenia skutkovej podstaty predpokladanej ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka.
63. K otázke absolútnej neplatnosti posudzovanej dohody o pracovnej činnosti kasačný súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:
64. Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom, absolútne neplatný.
65. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí od začiatku, nastáva priamo zo zákona, súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti, nie je časovo obmedzená, nie je možné ju konvalidovať a zakladá nároky z bezdôvodného obohatenia. Na dôvod zakladajúci absolútnu neplatnosť právneho úkonu musí súd vždy prihliadnuť, a to aj bez návrhu z úradnej povinnosti.
66. Z okolností predchádzajúcich uzavretiu dohody o vykonaní pracovnej činnosti je zrejmé, že táto mala medzi zmluvnými stranami pôsobiť do budúcnosti, od 31.05.2016 do 31.12.2016, len „naoko“, bez vážnej vôle zmluvných strán, pričom v skutočnosti mala zastrieť plnenie pre tretiu osobu za planenie realizované v minulosti, teda ani nie plnenie pre žalobcu ako zmluvnú stranu simulovaného právneho úkonu. Preto

v tomto prípade ani nemožno simulovaný právny úkon dohody o pracovnej činnosti nahradiť disimulovaným právnym úkonom, keďže oprávneným na plnenie nemal byť žalobca a dohoda nespĺňala náležitosti iného platného právneho úkonu, pričom zároveň zmluvné strany neprejavili vážnu vôľu so skutočnou realizáciou podpísanej dohody - odhŕňania snehu žalobcom v období predpokladanom dohodou.

67. Spornú dohodu o pracovnej činnosti možno vyhodnotiť ako absolútne neplatný právny úkon od počiatku (extunc), ktorý účinky vzniku pracovnoprávneho vzťahu medzi obcou a žalobcom nezaložil, a teda nemohol mať ani za následok zánik mandátu poslanca obecného zastupiteľstva podľa § 25 ods. 2 písm. h) zákona o obecnom zriadení. Absolútna neplatnosť dohody pôsobí proti každému, preto by prijaté plnenie získané z tohto neplatného právneho úkonu viedlo k bezdôvodnému obohateniu, či už by ho prijal syn žalobcu alebo sám žalobca. Zároveň absolútna neplatnosť pôsobí voči obci a jej orgánom územnej samosprávy, či už vo vzťahu k nárokom vyplývajúcim z absolútne neplatne uzavretej dohody alebo vo vzťahu k zákonným požiadavkám a prekážkam výkonu mandátu poslanca obecného zastupiteľstva obce.
68. Keďže v konaní bola ustálená ako prekážka zániku mandátu poslanca absolútna neplatnosť dohody o pracovnej činnosti, je už bezpredmetné v ďalšom hypoteticky sa zaoberať účinnosťou odstúpenia od predmetnej dohody žalobcom, či jeho dôsledkami.
69. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených dôvodov zamietol kasačnú sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/93/2016-69 zo dňa 9. februára 2017 podľa § 461 SSP, pretože napadnuté uznesenie správneho súdu je čo do právneho posúdenia vecne správny a v jeho konaní kasačný súd nezistil vadu, ktorá by mala vplyv na jeho zákonnosť.
70. O trovách konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal voči sťažovateľke úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, o ktorých výške v zmysle ustanovenia § 175 ods. 2 SSP rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.
71. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 463 v spojení s § 139 ods. 4, § 147 ods. 2 SSP).

4.

R O Z H O D N U T I E

I. Pre prípad preukázania vzniku práva na odpočítanie dane z pridanej hodnoty pri dodaní tovaru je žalobca zaťažený dôkazným bremenom, že v zdaniteľnom obchode došlo od dodávateľa tovaru na žalobcu k prevodu práva reálne nakladať s hmotným majetkom ako vlastník.

II. Pri určení toho, či bolo uskutočnené dodanie tovaru, nie je rozhodujúce nadobudnutie právneho vlastníctva v zmysle Obchodného zákonníka k tovaru žalobcom ako kupujúcim, napríklad tvrdením o odovzdaní a prevzatí tovaru podloženým príslušnými protokolmi, ale pre uskutočnenie zdaniteľného obchodu dodaním tovaru je rozhodujúce, aby kupujúci získal právo disponovať s tovarom ako vlastník.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. apríla 2017, sp. zn. 1Sžf/72/2015)

Napadnutým rozhodnutím z 19.08.2014 žalovaný ako odvolací finančný orgán konajúci v zmysle § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Košice z 21.05.2014.

Prvostupňovým rozhodnutím bol podľa § 68 ods. 6 Daňového poriadku žalobcovi ako platiteľovi dane (viď aj jeho IČ DPH) vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie jún 2012 na tom skutkovom základe, že nadmerný odpočet vykázaný v daňovom priznaní za uvedené zdaňovacie obdobie bol o hodnotu vyrubeného rozdielu dane správcom dane znížený. Vyrubenie rozdielu DPH správca dane odôvodnil tým, že vykonaným šetrením v rámci konania vo veci vyrubenia DPH za príslušné zdaňovacie obdobie neboli zistené nové skutočnosti a dôkazy, ktoré by mali vplyv na výsledok kontroly uvedený v protokole z daňovej kontroly z 31.07.2013.

Z daňového spisu záverom vyplýva, že základným dôvodom pre nepriznanie požadovaného nadmerného odpočtu je nesplnenie hmotnoprávnych podmienok uvedených v § 49 [žalobca nepreukázal, že predmetný tovar, resp. službu nadobudol] a § 51 ods. 1 písm. a) [žalobca nepredložil daňovej kontrole faktúru, na základe ktorej by mu vznikol nárok na odpočítanie dane] zák. č. 222/2004 Z.z.

Nehodnovernými majú byť podľa správcu dane údaje fakturované na vstupe, ktoré sa týkajú nasledujúcich zdaniteľných obchodov žalobcu:

- a) dodávky rovnej a ohýbanej výstuže do betónu z ocele spoločnosťou M. s.r.o., Košice, za ktorej údajné dodanie vystavil dodávateľ tovaru faktúry z 25.06.2012, 27.06.2012, ako aj z 29.06.2012 na tam uvedenú celkovú sumu.

Na základe vykonaných dôkazov v zmysle § 24 Daňového poriadku správca dane dospel k záveru, ktorý si osvojil aj žalovaný, že u vyššie uvedeného dodávateľa tovaru nevznikla daňová povinnosť v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 zák. č. 222/2004 Z.z., nakoľko žalobca nepreukázal, že zdaniteľný obchod dodávateľ tovaru ako osoba uvedená na faktúre aj v mesiaci jún 2012 zrealizoval (časový harmonogram výstavby mal nútiť žalobcu v mesiaci jún zakúpiť oceľ a sústrediť ju v areáli F. s tým, že expedovanie ohýbanej ocele začalo až v mesiaci júl 2012), a tým nemohol vzniknúť ani nárok na odpočítanie dane u žalobcu.

K námietke žalobcu o porušení jeho práva uvedeného v § 25 ods. 4 Daňového poriadku, t.j. že v priebehu daňovej kontroly boli vypočúvané viaceré daňové subjekty, avšak o ich výsluchu nebol žalobca žiadnym spôsobom informovaný, žalovaný uviedol, že v predloženého spisového materiálu nevyplýva, že by správca dane vypočul svedka alebo že by obsahom spisového materiálu bola svedecká výpoveď.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu na Krajský súd v Košiciach žalobu zo dňa 07.11.2014.

Krajský súd v Košiciach ako prvostupňový súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie tomuto predchádzajúce v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.) a následne za nižšie uvedených právnych názorov dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Preto ju na základe nižšie uvedených dôvodov postupom podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Predovšetkým krajský súd sumarizoval nasledujúci skutkový stav. Medzi žalobcom a dodávateľom tovaru bola uzatvorená dodávateľsko-odberateľská zmluva na dodávku rovnej a ohýbanej betonárskej ocele v množstve cca 550 ton podľa požiadaviek žalobcu v zmysle jeho projektovej dokumentácie na stavbu bytových domov. V čl. III. ods. 1 zmluvy bolo uvedené, že dodávateľ tovaru je povinný dodať tovar žalobcovi v mieste plnenia, ktorým je ohýbaňa, hala č. 1 – areál spoločnosti F., a.s., Košice. Ďalej v čl. IV zmluvy bolo dohodnuté, že vlastnícke právo a nebezpečenstvo škody na veci prechádza na žalobcu okamihom prevzatia tovaru od dodávateľa.

Vykonaným dokazovaním správca dane zistil, že ohýbanie ocele vykonáva spoločnosť V. spol. s r.o., Košice, ktorá ako jeden z nájomníkov spoločnosti F. sídli v hale č. 1 areálu F. Ďalej v období od 20.6.2012 do 30.6.2012 v sklade spoločnosti F. nebola skladovaná žiadna betonárska oceľ na základe písomnej zmluvy o preskladňovaní a manipulácii.

Spoločnosť V. ohýba oceľ iba z tovaru, ktorý sama nakúpi. Tak postupovala aj v prípade nákupu betonárskej ocele, ktorá bola spracovávaná vo výrobe na výrobky od dvoch dodávateľov, a to F., a.s., Žilina a dodávateľa tovaru (a to až v období od júla 2012 do decembra 2012 – t.j. minimálne o mesiac neskôr, ako bolo žalobcom deklarované v jeho daňovom priznaní), čo preukazuje aj jej skladová evidencia.

Ďalej krajský súd uviedol, že dodávateľ tovaru mal faktúry vystavené pre žalobcu v mesiaci jún 2012 evidované v účtovníctve a v evidencii DPH v príslušnom zdaňovacom období. Dodávateľ žalobcu mal tento tovar nakúpiť od nekontaktnej spoločnosti S. s.r.o., Košice,

- u ktorej došlo od 04.12.2012 k zmene obchodného mena i k zmene konateľa,
- so správcom dane nekomunikuje a
- zásielky nepreberá.

Tiež krajský súd zistil, že hoci na faktúre vystavenej S. s.r.o. pre dodávateľa tovaru je dátum dodania tovaru v množstve 243,180 ton stanovený na deň 27.06.2012, tak žalobca s odkazom na preberací protokol z 25.06.2012 (č.l. 17) preukazuje, že tovar v množstve 104,409 ton už od dodávateľa tovaru preberal v areáli F. už o 2 dni skôr, čo je podľa správcu dane v rozpore so skutočnosťou.

S poukazom na relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Daňového poriadku ako aj zák. č. 222/2004 Z.z., na výkladové závery judikatúry Súdneho dvora Európskej únie týkajúce sa pojmu „prevod ekonomického vlastníctva“ a po podrobnej rekapitulácii skutkového stavu zachyteného v spise správcu dane, žalobných dôvodov a argumentácie žalovaného krajský súd vyslovil právny názor, že *„zo slovného spojenia „ako vlastník“ vyplýva, že pri určení toho, či bolo uskutočnené dodanie tovaru nie je rozhodujúce nadobudnutie právneho vlastníctva k tovaru kupujúcim, ale pre uskutočnenie zdaniteľného obchodu dodaním tovaru je rozhodujúce, aby došlo k prevodu ekonomického vlastníctva tovaru, t.j. aby kupujúci získal právo disponovať s tovarom ako vlastník. Z vyššie uvedeného vyplýva, že k dodaniu tovaru z hľadiska dane z pridanej hodnoty by došlo v tom prípade, keď by bol tovar fyzicky odovzdaný odberateľovi (kupujúcemu) a odberateľ (kupujúci) by tak získal právo disponovať s uvedeným tovarom ako vlastník.“*

Avšak pre krajský súd rovnako ako pre žalovaného vyplýva, že fakturovaný tovar nebol dodávateľom tovaru odovzdaný žalobcovi tak, ako to bolo dohodnuté v čl. III. bod 1. zmluvy (ohybáreň, hala č. 1 v areáli F.). Preto nemohol nadobudnúť žalobca vlastníctvo k predmetu zmluvy tak, ako to bolo dohodnuté v čl. IV. zmluvy, a to okamihom prevzatia tovaru od dodávateľa. Aj napriek tomu, že medzi dodávateľom tovaru a žalobcom boli podpísané odovzdávacie protokoly o odovzdaní a prevzatí tovaru dňa 25.06.2012, 27.06.2012 a 29.06.2012 (č.l. 15 až 17), tieto však v danom prípade ešte nepreukazujú reálne dodanie tovaru do hore uvedeného miesta plnenia. Obdobný záver pre krajský súd vyplýva aj z písomného vyjadrenia spoločnosti V., že dodávateľ tovaru nedodal žalobcovi výstuž do betónu z ocele tak, ako to bolo dohodnuté v zmluve.

Tiež sa krajský súd vyjadril k žalobnej námietke, že v rámci daňovej kontroly boli práva žalobcu dotknuté porušením ustanovenia § 25 ods. 4 Daňového poriadku.

Na základe zistených skutočností ako aj s prihliadnutím na vyslovené závery krajský súd v preskúmvanej veci ustálil, že podmienky uvedené v § 49 ods. 1 a 2 písm. a), § 51 ods. 1 písm. a) zák. č. 222/2004 Z.z. sú hmotnoprávnej povahy a na ich bezpodmienečné splnenie sa viaže nárok na odpočet. Keďže v danom prípade nebolo preukázané dodanie výstuže do betónu z ocele dodávateľom tovaru žalobcovi tak, ako to vyplývalo zo zmluvy, nevznikla dodávateľovi tovaru daňová povinnosť v zmysle § 19 ods. 1 zák. č. 222/2004

Z.z. a žalobcoví nevznikol nárok na odpočítanie dane v zmysle § 49 ods. 1 citovaného zákona. Na základe vyššie citovaných ustanovení krajský súd žalobu zamietol.

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 01.06.2015 proti rozsudku krajského súdu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu napriek požiadavke zákonodarcu zakotvenej v ustanovení § 205 O.s.p. výslovne neuviedol žiadny zo zákonom uznaných dôvodov odvolania. Preto odvolací súd musel v zmysle § 41 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. vyhodnotiť podané odvolanie podľa jeho obsahu (najmä s prihliadnutím na jednotlivé odvolacie námietky) nasledovne.

Následne odvolací súd v stručnosti rekapituluje odvolacie námietky žalobcu:

- žalobca si svoju dôkaznú povinnosť v dostatočnej miere splnil,
 - o z projektovej dokumentácie je zrejmé množstvo ocele potrebné na realizáciu rotundy,
 - o zo stavebného denníka vyplýva jej použitie na výstavbu,
 - o z fotodokumentácie vypracovanej dozorom financujúcej banky je zrejmé, aká oceľ, kedy a ako bola použitá,
- dodávateľ tovaru za dodanie tovaru vystavil v mesiaci jún 2012 dotknuté faktúry,
- spoločnosť V. v mesiaci 06/2012 nakúpila betonársku oceľ od dodávateľa tovaru, túto spracovala a následne ju opätovne predala dodávateľovi tovaru s cenou navýšenou o odplatu za ohýbanie,
 - o nie je možné a rentabilné mať uskladnené množstvo ohýbanej ocele v rôznych tvaroch a dĺžkach, ak toto závisí od presnej špecifikácie stavebného projektu,
 - o toto nie je spochybnené ani v protokole,
- žalobca nedisponuje dokladmi preukazujúcimi dodanie tovaru
 - o preprava bola vykonaná tretími osobami, ktoré so žalobcom neboli v žiadnom zmluvnom vzťahu,
- nechýbaná oceľ bola dodaná priamo na miesto výstavby,
 - o charakter stavby predurčil nutnosť zakúpenia a dopravy ocele na miesto stavby v predstihu,
- ekonomické vlastníctvo tovaru žalobca vychádza z § 443 Obchodného zákonníka
 - o v prípade ohýbanej ocele bola táto ohýbaná v zmysle špecifikácie určenej projektom (t.j. podľa potreby a pokynov žalobcu),
- nie je možné žalobcu zaťažiť vedomostným a dohľadovým bremenom nad celým procesom dodania objednaného tovaru od výrobcu až k nemu ako konečnému príjemcovi
 - o žalobca nemal vedomosť, odkiaľ a ako mu bola dodávateľom tovaru dodávaná oceľ.

Záverom žalobca navrhol zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že zruší napadnuté rozhodnutie a vráti vec na ďalšie konanie, resp. navrhol zrušiť rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Pre prípad úspechu si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v nevyčíslenej výške.

Z vyjadrenia žalovaného z 30.06.2015 vyplýva, že tieto námietky vyhodnotil ako zhodné so žalobnými dôvodmi žalobcu. K uvedeným námietkam sa žalovaný vyjadril v stanovisku zo 16.02.2015 k žalobe, na ktorom trvá. S poukazom na obsah spisu, ako aj na predložené listinné dôkazy žalovaný dospel k záveru, že všetky

námietky žalobcu uvedené v podanej žalobe, ako aj v odvolaní, nie je možné akceptovať a tieto námietky nie sú opodstatnené. Záverom žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (viď § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Z o d ô v o d n e n i a :

Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (v preskúmvanej veci žalobcu), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (*vigilantibus leges sunt scriptae*) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu správcu dane. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho počas súdneho prieskumu presviedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

Vzhľadom na vyššie vyslovené názory a v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty preskúmvanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke.

Medzi účastníkmi, a tento záver aj nepochybne vyplýva z ich odvolacej argumentácie, hoci žalobcom nie je *expressis verbis* v odvolaní explicitne vyjadrený, je sporné skutkové vymedzenie splnenia zákonných podmienok zdaniteľného obchodu. Za tejto situácie sa krajský súd čiastočne (viď bod týkajúci sa pochybností

o nadobudnutí ekonomického vlastníctva) stotožnil so skutkovými zisteniami správcu dane v tom rozsahu, ako si ich žalovaný osvojil v zmysle výsledkov vykonanej daňovej kontroly.

Žalobca naopak zdôrazňuje kombináciu troch základných skutočností, t.j.

- žalobcovi bol tovar prostredníctvom došlých faktúr aj fakturovaný,
- žalobca tovar prevzal (odovzdávacie protokoly z mája 2012) a
- tovar bol dodaný na miesto určenia (výstavba domov),

ktoré majú nepochybne preukázať, že došlo k naplneniu zákonných podmienok na vznik hore uvedenej daňovej povinnosti u dodávateľa tovaru.

Najvyšší súd v spojitosti s otázkou, či dodávateľovi tovaru vznikla daňová povinnosť, poukazuje v zmysle kolízneho ustanovenia čl. 7 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky na ustálenú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (na účely rozsudku ďalej len „Súdny dvor“), najmä na rozsudok vo veci Halifax a spol. sp.zn. C-255/02. Z uvedeného rozsudku pre Najvyšší súd vyplýva (najmä jeho body č. 48, 54 až 57), že nakoľko spoločný systém DPH je založený najmä na jednotnej definícii zdaniteľného obchodu (dodanie tovaru alebo poskytovanie služieb) vrátane pojmu „hospodárska činnosť“, potom uvedený pojem má objektívny charakter v tom zmysle, že činnosť zakladajúca zdaniteľný obchod je posudzovaná sama osebe a uplatňuje sa nezávisle od jej cieľov alebo jej výsledkov, t.j. bez povinnosti pristúpiť k vyšetrovaniu s cieľom určiť úmysel platiteľa, aby sa zobraza povaha cieľa dotknutého zdaniteľného obchodu.

Na základe uvedeného je potom logický záver, že zdaniteľný obchod, o aký má ísť vo veci samej (dodávky rovné a ohýbanej betonárskej ocele žalobcovi od dodávateľa tovaru v zmysle zmluvy), môže predstavovať dodávku tovarov a ekonomickú činnosť v zmysle zák. č. 222/2004 Z.z. pod podmienkou, že spĺňajú objektívne kritériá, na ktorých sú tieto pojmy založené. Avšak jedným z objektívnych kritérií, ktoré zák. č. 222/2004 Z.z. na dodávku tovaru stanovil, je v zmysle § 19 ods. 1 v spojení s § 8 ods. 1 písm. a) zák. č. 222/2004 Z.z. prevod práva nakladať s hmotným majetkom od dodávateľa tovaru na žalobcu ako vlastníka (tzv. ekonomické vlastníctvo).

Vo vzťahu k otázke prevodu ekonomického vlastníctva Najvyšší súd poukazuje opätovne už na raz uvedený rozsudok Súdneho dvora vo veci Halifax (najmä jeho bod č. 51), podľa ktorého pod pojem „prevod práva nakladať s hmotným majetkom ako jeho vlastníka“ je nutné zahrnúť každý prevod hmotného majetku stranou, ktorá umožní inej strane efektívne nakladať s týmto majetkom, ako by bola jeho vlastníkom. Práve povinnosť žalobcu preukázať, že v preskúmvanej veci mu bolo zo strany dodávateľa tovaru umožnené efektívne nakladať s predmetom zmluvy (rovná a ohýbaná betonárska oceľ), nebola na strane žalobcu splnená.

Ako správne krajský súd poukázal na čl. III. bod 1. zmluvy, tak dodávateľ tovaru bol povinný dodať tovar žalobcovi na tam určenom mieste, avšak z vyjadrenia spoločnosti V. z 13.03.2013 (príloha č. 22 daňového spisu) ako aj 30.01.2013 (príloha č. 17 daňového spisu) vyplýva, že tento tovar bol v prípade výstavby domov zavezený spoločnosťou V. priamo na stavenisko bytových domov na I. ulici v Košiciach a náklady spojené s touto prepravou boli prefakturované dodávateľovi tovaru, pričom žalobca v tomto vzťahu nevystupoval.

Preto nemohol Najvyšší súd akceptovať námietku žalobcu, že ekonomické vlastníctvo vyplývalo žalobcovi z ustanovenia § 443 Obchodného zákonníka, nakoľko oprávnenie nakladať so zásielkou svedčilo naďalej iba dodávateľovi tovaru a nie žalobcovi.

Takisto generálny dodávateľ hore uvedenej stavby spoločnosť MV S., a.s., P. potvrdil, že podľa dodacích listov, týkajúcich sa dodávok ocele na stavbu v mesiacoch júl 2012 a august 2012, tieto doklady vystavila spoločnosť V. a odberateľom uvedeným na dodacích listoch je dodávateľ tovaru.

V uvedenej súvislosti neobstojí ani námietka žalobcu, že nie je možné žalobcu zaťažiť vedomostným a dohľadovým bremenom nad celým procesom dodania objednaného tovaru od výrobcu až k nemu ako konečnému príjemcovi a že súčasne žalobca nemal vedomosť, odkiaľ a ako mu bola dodávateľom tovaru dodávaná oceľ. Pokiaľ žalobca vystupoval v pozícii zhotoviteľa diela na základe zmluvy o dielo, potom, aj keď svoju činnosť vykonával za pomoci subdodávateľov, tak zodpovedal za ich činnosť (zodpovednosť za vady, za nevhodné pokyny alebo umožnenie kontroly), ako keby ju vykonával sám (§ 538 Obchodného zákonníka).

Na uvedenom základe dospel Najvyšší súd k záveru, že nakoľko žalobca nepreukázal, že v zdaňovacom období jún 2012 malo dôjsť medzi ním a dodávateľom tovaru k zdaniteľnému obchodu spôsobom, ako je opísané v dotknutých faktúrach z 25.06.2012, 27.06.2012, ako aj z 29.06.2012. Preto vyhodnotil odvolanie podané žalobcom ako nedôvodné.

5.

R O Z H O D N U T I E

Ak z podania účastníka nemožno jednoznačne zistiť, či sa domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu alebo ochrany proti jeho nečinnosti, musí správny súd v uznesení, ktorým ho vyzve na odstránenie nedostatkov podania, žalobcovi jednoznačne a zrozumiteľne vysvetliť, v čom spočíva nedostatok jeho podania a ako treba jeho opravu (doplnenie) vykonať. Zrozumiteľnosť podania účastníka nemožno hodnotiť len podľa jeho petitu, ale z hľadiska jeho celého obsahu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2017, sp. zn. 1Sžf/63/2016)

Daňový úrad Košice (ďalej aj správca dane) rozhodnutím č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014 podľa § 68 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (Daňový poriadok) o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyrubil žalobcovi rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie 4. štvrťrok 2009, pričom v poučení uvedenom v záverečnej časti písomného vyhotovenia rozhodnutia uviedol, že proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 72 ods. 1 Daňového poriadku podať odvolanie, a to písomne alebo ústne do zápisnice na Daňový úrad Košice do 15 dní odo dňa jeho doručenia, s tým, že včas podané odvolanie má odkladný účinok. Rozhodnutie o vyrubení dane doručované zástupcovi žalobcu JUDr. P. B. na adresu J., K. adresát fyzicky prevzal dňa 07.07.2014, čo potvrdil svojim podpisom na doručeníke.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca na pošte dňa 22.07.2014 odvolanie, ktoré dňa 23.07.2014 doručil aj osobne do podateľne Daňového úradu Košice.

Listom zo dňa 01.08.2014 Daňový úrad Košice žalobcovi oznámil, že na jeho odvolanie podané proti vyššie uvedenému rozhodnutiu sa neprihliada, nakoľko podľa § 14 ods. 1 Daňového poriadku je daňový subjekt po 01.01.2014 povinný doručovať podania elektronickými prostriedkami podľa § 13 ods. 5 Daňového poriadku. Správca dane preto považoval podanie odvolanie zo strany žalobcu za neúčinné. Zásielku s uvedeným oznámením si zástupca žalobcu prevzal dňa 11.08.2014, čo potvrdil svojim podpisom na doručeníke.

Podaním doručeným Daňovému úradu Košice dane dňa 13.08.2014 žalobca nesúhlasil s postupom správcu dane, pričom namietal, že úmyselne zadržiava jeho odvolanie a odmieta ho odstúpiť na druhostupňový daňový orgán, hoci bolo podané v zákonnej lehote. Predmetné podanie zároveň žalobca označil ako sťažnosť a takto bolo aj správcou dane posudzované. K vybaveniu sťažnosti Daňovým úradom Košice došlo až dňa 05.01.2015, keď bol žalobca upovedomený o odložení sťažnosti z dôvodu, že pri jej prešetrovaní bolo zistené, že dňa 16.12.2014 bola na Krajský súd Košice podaná žaloba „proti nesprávnemu poučeniu FR SR (Daňového úradu Košice) vo veci aj nepostúpenia odvolania č. 102/2014/BB/DrBL z 22.07.2014 proti rozhodnutiu zo dňa 23.06.2014 o opätovnom výrube DPH za IV. Q 2004, podľa § 250m (ods. 1, 2) O.s.p. a návrh odloženia vykonateľnosti cit. rozhodnutia podľa § 250n O.s.p.“, ktorej predmet sa zhoduje s predmetom podanej sťažnosti.

Prešetrujúci orgán predmetnú sťažnosť odložil, nakoľko mal za to, že nastali skutočnosti uvedené v § 6 ods. 6 písm. b) zákona o sťažnostiach, podľa ktorého ak vo veci, ktorá je predmetom sťažnosti, koná súd, prokuratúra alebo iný orgán činný v trestnom konaní, orgán verejnej správy sťažnosť odloží.

Žalobou podanou Krajskému súdu v Košiciach dňa 16.12.2014 žalobca navrhol uložiť Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky / Daňovému úradu Košice v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti uznesenia zrušiť rozhodnutie zo dňa 23.06.2014 a vydať nové rozhodnutie v súlade so zákonom.

Žalobca v žalobe namietal, že rozhodnutie Daňového úradu Košice zo dňa 23.06.2014 obsahuje nesprávne poučenie, pretože mu chýba podstatná časť o tom, že na subjekty uvedené v § 14 Daňového poriadku sa vzťahuje povinnosť doručovania podaní finančnej správe elektronickými prostriedkami podľa § 13 ods. 5 tohto zákona. Nesúhlasil so záverom správcu dane, že podanie musí robiť len elektronickou formou a poukázal na to, že iné formy podaní Daňový poriadok nevylučuje a ostali v platnosti. Podľa žalobcu správca dane porušil zákon tým, že nerešpektoval princíp dvojínštannosti postupu daňových orgánov, keď znemožnil žalobcovi domôcť sa jeho práva riešiť vec v odvolacom konaní a nechať preskúmať prvostupňové nezákonné rozhodnutie.

Žalobca ďalej namietal, že žalovaný (zrejme mal na mysli Daňový úrad Košice, hoci za žalovaného na prvej strane žaloby označil Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky), ktorý má podľa právnych predpisov povinnosť konať a odvolanie odstúpiť na druhostupňové konanie a rozhodnutie, bez vážneho dôvodu nekoná. Navrhol, aby správny súd preskúmal nečinnosť daňových orgánov oboch stupňov a zároveň navrhol zrušenie rozhodnutia označeného v petite žaloby.

Krajský súd po zabezpečení vyjadrenia žalovaného k podanej žalobe listom zo dňa 12.01.2016 vyzval žalobcu, aby v stanovenej lehote oznámil súdu, či sa domáha :

- zrušenia rozhodnutia z 23.06.2014 podľa piatej časti druhej hlavy O. s. p., alebo
- konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t O. s. p. vzhľadom na obsah žaloby, alebo
- „žalobu berie späť vzhľadom na pasívnu nelegitimáciu žalovaného a petit žaloby nesúladiť s § 250j ods. 2 a § 250t ods. 4 O. s. p.“

Žalobca v reakcii na výzvu navrhol krajskému súdu zrušiť právoplatné rozhodnutie Daňového úradu Košice č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014 a uložiť mu vec opätovne prejednať a vydať nové rozhodnutie v súlade so zákonom. Žalobca výslovne uviedol, že pôvodný petit žaloby zo dňa 16.12.2014 (uvedený na strane 6 žaloby) v celom rozsahu vypúšťa a nahrádza sa uvedeným novým petitom.

Uznesením č. k. 6S/158/2014-84 zo dňa 01.02.2016 Krajský súd v Košiciach zastavil konanie v zmysle § 250d ods. 3 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uznesenia uviedol, že postupom podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. je možné preskúmať rozhodnutie žalovaného v správnom súdnictve len v takom prípade, že žalobca vyčerpal riadny opravný prostriedok, ktorý sa pre rozhodnutie pripúšťa a ktoré až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku nadobudlo právoplatnosť.

Poukázal na to, že žalobca nevyčerpal prípustný riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu Daňového úradu Košice zo dňa 23.06.2014, keďže z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že na odvolanie žalobcu správca dane reagoval oznámením zo dňa 01.08.2014, podľa ktorého sa na odvolanie podané v listinnej podobe dňa 22.07.2014 na pošte a následne dňa 23.07.2014 na daňovom úrade neprihliada, nakoľko podľa § 14 ods. 1 Daňového poriadku po dátume 01.01.2014 je daňový subjekt povinný doručovať podania elektronickými prostriedkami podľa § 13 ods. 5 Daňového poriadku, čo žalobca neurobil. Preto je podľa krajského súdu zrejmé, že žalobca nevyčerpal riadny opravný prostriedok v zmysle § 247 ods. 2 O. s. p.

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec súdu na nové konanie a rozhodnutie. V odvolaní namietal, že nesprávnym poučením uvedeným v rozhodnutí o vyrubení dane správca dane uviedol žalobcu do omylu, ten však konal len v intenciách tohto poučenia a podal riadne a včas odvolanie. Tvrdil, že bolo povinnosťou orgánu štátu odstúpiť odvolanie na druhostupňové konanie a rozhodnutie. Nesúhlasil so závermi súdu prvého stupňa a mal za to, že sa snažil vyčerpať všetky možnosti nápravy a dovolať sa v riadnom opravnom konaní svojich práv aj formou sťažnosti podanej správcovi dane i Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a to v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 250t O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je

prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis (ods. 1). Súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne (ods. 2).

„Konanie proti nečinnosti sa začína na návrh, ktorý musí obsahovať všeobecné náležitosti podania a návrhu (§ 42 ods. 3 a § 79 ods. 1) ako aj osobitné náležitosti (§ 250t ods. 1 a § 249 ods. 2 v spojení s § 250t ods. 8 O.s.p.), najmä musí obsahovať označenie veci, v ktorej sa navrhovateľ domáha ochrany proti nečinnosti, opísanie rozhodujúcich skutočností, t.j. musí uviesť, v čom vidí nečinnosť orgánu verejnej správy, a na podporu svojich tvrdení musí predložiť dôkazy, včítane dôkazov, že bezvýsledne použil prostriedky na odvrátenie nečinnosti. Návrh musí tiež obsahovať osobitný žalobný petit, aby súd nečinnému orgánu verejnej správy uložil povinnosť konať a rozhodnúť, a to v primeranej lehote, ktorá nesmie byť dlhšia ako tri mesiace“ (uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 29.09.2010, sp.zn. 5Sžnč/7/2010).

Z tvrdení žalobcu obsiahnutých v jeho doterajších podaniach vyplýva, že žalobca primárne namieta nečinnosť daňových orgánov, predovšetkým správcu dane, ktorý nepredložil odvolaciemu orgánu jeho odvolanie podané v súlade s poučením uvedeným v rozhodnutí o vyrubení dane č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014. Uvedené rozhodnutie považuje žalobca za nezákonné len z dôvodu nesprávnosti v jeho poučení, kde podľa jeho mienky chýbalo poučenie podľa § 14 a § 13 ods. 5 Daňového poriadku.

Poškodenie svojich práv vidí v porušení zásady dvojinstančnosti daňového konania, tvrdiac, že správca dane, ktorý mal odvolanie odstúpiť na druhostupňové konanie a rozhodnutie, je bez vážneho dôvodu nečinný, nevykonáva svoju právomoc spôsobom určeným v zákone, pričom svojou pasívitou odníma žalobcovi právo na dvojstupňové konanie. V petite návrhu sa preto domáha, aby Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia súdu zrušilo rozhodnutie o vyrubení dane zo dňa 23.06.2014.

Podľa názoru odvolacieho súdu bolo z pôvodného podania (žaloby) dostatočne zrejmé, že sa žalobca domáha odstránenia nečinnosti daňových orgánov po podaní jeho odvolania proti rozhodnutiu správcu dane. Okrem samotnej argumentácie žalobcu, ktorá vecne nesmeruje proti povinnosti zaplatiť daň za predmetné zdaňovacie obdobie, ale proti tvrdenému odňatiu práva na prejednanie jeho odvolania v druhostupňovom konaní, o tom svedčí aj postup žalobcu po podaní odvolania, keď sa nápravu snažil dosiahnuť podaním sťažnosti u správcu dane aj na Finančnom riaditeľstve Slovenskej republiky, pričom niekoľko mesiacov čakal na vybavenie jeho sťažnosti.

Nemožno prehliadnuť, že právne postavenie žalobcu sa medzitým zhoršilo uplynutím lehoty na prípadné podanie žaloby na preskúmanie oznámenia Daňového úradu Košice zo dňa 01.08.2014, ktoré bolo v skutočnosti posledným správnym aktom správcu dane v predmetnej veci, ktorým žalobcovi oznámil, že pre nedodržanie spôsobu doručenia odvolania proti rozhodnutiu správcu dane elektronickými prostriedkami nebude jeho odvolanie prejednané a nebude sa naň prihliadať.

Krajský súd z podanej žaloby zrejme usúdil, že je tu rozpor medzi dôvodmi žalobcovho návrhu a jeho petitom a preto listom zo dňa 12.01.2016 vyzval žalobcu na oznámenie, či sa domáha zrušenia rozhodnutia podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. alebo konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle § 250t O.s.p.

Podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ krajský súd postupoval pri odstraňovaní väd žalobcovho podania podľa § 43 ods. 1 O.s.p., nebol jeho postup v súlade s týmto ustanovením, pretože na opravu podania žalobca nebol vyzvaný zákonom predpísanou formou, t.j. uznesením, ale jednoduchým listom, v ktorom krajský súd v zmysle zákonnej úpravy jednoznačne a zrozumiteľne žalobcovi nevysvetlil, v čom spočíva nedostatok podania a ako treba jeho opravu (doplnenie) vykonať.

Odpoveď žalobcu na výzvu súdu bola síce jednoznačná v tom, že pôvodný petit uvedený v žalobe nahradil novým petitom, podľa ktorého navrhol zrušiť právoplatné rozhodnutie o vyrubení dane vydané Daňovým úradom Košice dňa 23.06.2014, uložiť mu vec opätovne prejednať a vydať nové rozhodnutie v súlade so zákonom. Naďalej však zostal rozpor medzi zdôvodnením podaní žalobcu, ktoré smerujú proti nečinnosti orgánu verejnej správy a naposledy formulovaným petitom, ktorým sa navrhuje zrušenie rozhodnutia o vyrubení dane, bez vecnej argumentácie proti uloženiu daňovej povinnosti.

Možno preto konštatovať, že ak bolo pôvodné podanie žalobcu zo dňa 16.12.2014 v naznačenom smere nezrozumiteľné, tak doplnením podania na výzvu súdu sa táto nezrozumiteľnosť neodstránila, práve naopak. Zrozumiteľnosť podania účastníka totiž nemožno hodnotiť len podľa jeho petitu, ale z hľadiska jeho celého obsahu.

Žalobca sa teda svojimi podaniami podľa ich obsahu naďalej domáha odstránenia nečinnosti daňových orgánov a žiada prejednať svoje odvolanie proti rozhodnutiu správcu dane zo dňa 23.06.2014 v druhostupňovom konaní, v petite návrhu však žiada toto rozhodnutie zrušiť a vydať nové rozhodnutie v súlade so zákonom.

Za tohto stavu veci postupoval súd prvého stupňa nesprávne, keď konanie zastavil podľa § 250d ods. 3 O.s.p. pre nevyužitie riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o vyrubení dane, čím žalobcovi odňal možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup treba považovať zastavenie konania v prípade, ak toto bolo predčasné.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), v ktorom bude jeho úlohou uznesením vyzvať žalobcu, aby s ohľadom na svoju doterajšiu argumentáciu oznámil súdu, či navrhuje v zmysle § 250t O.s.p. uložiť povinnosť konať a rozhodnúť o jeho odvolaní proti rozhodnutiu Daňového úradu Košice č. 9801402/5/3019039/2014 zo dňa 23.06.2014 Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, ktorého v pôvodnom podaní označil za žalovaného, alebo hodlá hájiť svoje

práva v súvislosti s odvolaním proti rozhodnutiu správcu dane iným spôsobom, ktorý zároveň podrobne popíše. Rozhodnutím o návrhu podľa § 250t O.s.p. môže správny súd len nariadiť odstránenie nečinnosti orgánu verejnej správy, nie je oprávnený usmerniť správny orgán, ako má v preskúmvanej veci rozhodnúť.

Odvolací súd má za to, že iný postup by vzhľadom na okolnosti prípadu bol v rozpore so zásadou *denegatio justitiae* – odopretie spravodlivého súdu, čo by znamenalo porušenie základného práva žalobcu na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

V novom rozhodnutí krajský súd zároveň rozhodne o náhrade trov celého konania (§224 ods. 3 O.s.p.).

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

6.

R O Z H O D N U T I E

I. Ak výsluch svedka v daňovom konaní nebol vykonaný pri zabezpečení účasti žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu v súlade s vtedy platnými daňovými predpismi, tento nedostatok je možné napraviť tým, že pri ďalšom výsluchu tohto svedka, ktorý sa už realizuje v súlade so zákonom, sa svedok iba odvolá na svoju skoršiu výpoveď, nakoľko žalobcovi správca dane právo účasti zabezpečil.

II. Najmä podvojný účtovníctvo právnických osôb vytvára podklady a s tým súvisiace relevantné údaje (výstupy) pre vyhotovenie daňového priznania na dani z príjmov. Osoba vykonávajúca zaúčtovanie účtovného prípadu na základe svojich odborných znalostí a erudovanosti má a musí vykonávať prvotnú kontrolu oprávnenosti zaúčtovania výdavku (nákladu) ako daňového výdavku v zmysle zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, k čomu slúži pripojenie podpisu osoby zodpovednej za účtovný prípad.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2017, sp. zn. 1Sžf/80/2016)

Preskúvaným rozhodnutím z 15.04.2015 žalovaný ako odvolací finančný orgán konajúci v zmysle § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Žilina z 05.12.2014 vo veci vyrubenia dane z príjmov.

Prvostupňovým rozhodnutím bol podľa § 68 ods. 5 Daňového poriadku žalobcovi ako daňovému subjektu (viď aj jeho DIČ) vyrubený rozdiel dane z príjmov fyzickej osoby (ďalej tiež „daň“) za zdaňovacie obdobie roku 2006 na tom právnom základe, že žalobca zahrnul k dosiahnutým príjmom aj daň z pridanej hodnoty uplatnenú v cene tovaru (zlomkové zlato od rôznych dodávateľov), hoci bol platiteľom tejto dane.

Ďalej správca dane najmä s prihliadnutím na

- výpoveď konateľa spoločnosti G.G.T., pána R. T.,
 - na závery o pravosti podpisov pána R. T. na účtovných dokladoch v znaleckom posudku z 28.11.2008 znalca Bc. M. N.,
 - výpoveď konateľa spoločnosti K., pána P. B.,
 - výpoveď pána P. B.
- neuznal nasledujúce výdavky údajne zaplatené nižšie uvedeným daňovým subjektom:
- spoločnosti G.G.T. na základe ňou vystavených dodávateľských faktúr z predaja zlomkového zlata v období od 05/2006 až do 09/2006,
 - spoločnosti K. na základe ňou vystavených dodávateľských faktúr z predaja zlata rýdzosti 585/1000 v období od 10/2006 až do 12/2006, ako aj

- fyzickej osobe Z. P. z Chorvátska za nakúpené zlomkové zlato.

V pôvodnom daňovom konaní boli predchádzajúce rozhodnutia žalovaného ako aj správca dane zrušené rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 20.12.2011 (potvrdené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžf/12/2012 zo dňa 03. apríla 2012).

Krajský súd v Žiline odôvodnil zrušenie rozhodnutia tým, že v procese pred správcom dane došlo k procesným pochybeniam a že dôkazy, t.j. výsluchy svedkov pána P. B. (konateľ spoločnosti K.) a pána R. T. (konateľ spoločnosti G.G.T.) boli vykonané bez upovedomenia žalobcu, a preto boli vykonané nezákonne. K ďalšiemu pochybeniu došlo tým, že správca dane nevydal žalobcovi fotokópie znaleckých posudkov znalca Bc. M. N.

V ďalšom konaní žalovaný uviedol, že správca dane až na základe súčinnosti s policajnými orgánmi dosiahol vypočutie hore uvedených osôb, t.j. na adresách

- konateľ pán P. B. sa nachádzal v Zariadení sociálnych služieb v obci H., kde sa uskutočnilo dňa 11.06.2014 v neprítomnosti upovedomeného právneho zástupcu žalobcu, žalobca však bol prítomný, ústne pojednávanie s menovaným, a
- konateľ pán R. T. sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou, kde sa uskutočnilo dňa 23.09.2014 v neprítomnosti tak upovedomeného právneho zástupcu žalobcu ako aj samotného žalobcu ústne pojednávanie s menovaným.

Ďalej bol vypočutý dňa 26.02.2013 pán P. B. ako svedok. Ústneho pojednávania sa nezúčastnili žalobca ani jeho právny zástupca, hoci boli o ňom upovedomení.

Následné vyrubenie dane správca dane s prihliadnutím na ustanovenie § 2 písm. i), § 17 ods. 1 a 2 a § 21 ods. 1 zák. č. 595/2003 Z.z. odôvodnil tým, že vykonaným šetrením v rámci konania vo veci preverenia dane za uvedené zdaňovacie obdobie bolo zistené, že ide o hore uvedené výdavky v nasledujúcich sumách:

- u spoločnosti G.G.T. v celkovej výške 6.445.649 Sk bez DPH,
- u spoločnosti K. v celkovej výške 1.500.000 Sk bez DPH a
- u fyzickej osoby Z. P. v celkovej výške 846.734 Sk.

Podľa § 2 písm. i) zák. č. 595/2003 Z.z. v citovanom znení na účely tohto zákona sa rozumie daňovým výdavkom výdavok (náklad) na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov preukázateľne vynaložený daňovníkom, zaúčtovaný v účtovníctve daňovníka alebo zaevidovaný v evidencii daňovníka podľa § 6 ods. 11, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 písm. a) zák. č. 595/2003 Z.z. v citovanom znení výsledok hospodárenia alebo rozdiel medzi príjmami a výdavkami podľa odseku 1 pri zisťovaní základu dane sa zvýši o sumy, ktoré nemožno podľa tohto zákona zahrnúť do daňových výdavkov alebo ktoré boli do daňových výdavkov zahrnuté v nesprávnej výške.

Ďalej z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že tak správca ako aj žalovaný neuznali žalobcom uplatnené výdavky v sumách ním uvedených na sporných faktúrach ako daňové výdavky nie preto, ako vyplýva z obsahu žaloby, že nesúvisia so zdaniteľným príjmom, ale preto, že žalobca nepreukázal ich vynaloženie na daňové účely (na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov) v zmysle § 2 písm. i) a § 21 ods. 1 zák. č. 595/2003 Z.z.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu na Krajský súd v Žiline žalobu z 11.06.2015.

Krajský súd v Žiline ako prvostupňový súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia vrátane prvostupňového rozhodnutia, ako aj postupov oboch správnych orgánov v rozsahu danom žalobnými dôvodmi dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju bolo potrebné pri aplikácii § 250j ods. 1 O.s.p. zamietnuť.

S poukazom na relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a Daňového poriadku ako aj zák. č. 222/2004 Z.z., a po podrobnej rekapitulácii skutkového stavu zachyteného v spise správcu dane, žalobných dôvodov a argumentácie žalovaného krajský súd poukázal na nutnosť súčasného splnenia 3 nasledujúcich zákonných podmienok pri uplatňovaní výdavkov, a to

- podmienka vecnosti,
- podmienka preukázateľnosti ako aj
- podmienka zaúčtovania.

Následne krajský súd vychádzal zo skutočnosti, že žalobca podal dňa 05.02.2007 daňové priznanie typu B k dani z príjmov fyzickej osoby, pričom prostredníctvom neho deklaroval príjmy podľa § 6 zák. č. 595/2003 Z.z. vo výške 67 724 062 Sk a k tomu prislúchajúce výdavky vo výške 67 574 408 Sk.

V uvedenej súvislosti ďalej krajský súd poukázal na skutočnosti vyplývajúce z opakovaného vypočítania svedkov, z odpovede notárky JUDr. E. K., z čestných vyhlásení ako aj zo znaleckého posudku vypracovaného Bc. M. N.

Z vyhodnotených dôkazných prostriedkov pre krajský súd vyplýva, že pokiaľ správca dane dospel k záveru, že faktúry uplatnené na podporu daňových výdavkov žalobcu vo vzťahu k spoločnosti K. v sume 1 500 000 Sk bez DPH ako aj k spoločnosti G.G.T. v sume 6 445 649 Sk sú fiktívne a nepreukázateľné, urobil tak na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Na základe vyššie citovaných záverov krajský súd žalobu zamietol.

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 10.06.2016 proti rozsudku krajského súdu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu napriek požiadavke zákonodarcu zakotvenej v ustanovení § 205 O.s.p. výslovne neuviedol žiadny zo zákonom uznaných dôvodov odvolania (iba všeobecná formulácia o rozpornosti rozsudku krajského súdu so zákonom – bod č. 15 na čl. 78). Preto odvolací súd musel v zmysle § 41 ods. 2 v spojení s §

246c ods. 1 O.s.p. vyhodnotiť podané odvolanie podľa jeho obsahu (najmä s prihliadnutím na jednotlivé odvolacie námietky) nasledovne.

Následne odvolací súd v stručnosti rekapituluje odvolacie námietky žalobcu:

- daňové orgány nespochybnili existenciu zlata a to, že zlato bolo dodané, resp. ani príjmy žalobcu, ale spochybnili, že zlato bolo dodané spoločnosťami K. a G.G.T.,
 - o materiálom znakom výdavku podľa § 19 a § 21 v nadväznosti na § 2 písm. i) zák. č. 595/2003 Z.z. je, že výdavok musí vecne smerovať k dosiahnutiu, zabezpečeniu a udržaniu príjmov,
 - o je zrejmé a logické, že žalobca musel úplne identický tovar v rovnakých objemoch za odplatu obstaráť od iných dodávateľov,
- námietka proti použitiu výpovedi pána B. z 11.03.2008 a výpovedi pána T. z 18.03.2008, nakoľko tieto boli získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
 - o navyše pán R. T. je osobou, ktorá sa svojim spôsobom priamo alebo nepriamo podieľa na trestnej činnosti (viď rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 8 Afs 22/2010 z 24. augusta 2010),
- napriek vnútornej rozpornosti a zmätočnosti výpovede pána B., tento potvrdil obchody so žalobcom, pričom predmetom obchodov bolo zlato,
- nakoľko R. T. pri preberaní hotovosti odovzdal už podpísané doklady, je možné predpokladať, že tieto doklady nepodpisoval,
- spoločnosť K. zlato nepredala žalobcovi, iba vystavila faktúru,
- z judikatúry Súdneho dvora vo veci dane z pridanej hodnoty vyplýva zjavný odklon od koncepcie „osobného plnenia“ (viď napríklad rozsudok Súdneho dvora vo veci C-18/13 Maks Pen EOOD z 13. februára 2014, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Sžf/59/2011 z 25. septembra 2012, resp. aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8 Sžf/5/2012 z 30. januára 2013).

Záverom žalobca navrhol zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že zruší napadnuté rozhodnutie ako aj prvostupňové rozhodnutie a vráti vec žalovanému na ďalšie konanie. Pre prípad úspechu si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia vo vyčíslenej výške 982,84 €.

Zo stručného vyjadrenia žalovaného z 29.06.2016 (č.l. 86) po uvedení hore citovaných odvolacích námietok vyplýva, že neobsahuje žiadne nové skutočnosti. Žalobca v odvolaní argumentuje rovnakými námietkami ako v žalobe. Tiež zdôraznil, že krajský súd v predmetnej veci rozhodol v súlade s platnými právnymi predpismi a dospel k správnomu rozhodnutiu vo veci. Záverom žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu potvrdil.

Podaním zo 14.03.2017 žalobca navrhol doplniť svoje odvolanie o argumenty, ktoré pôvodne uviedol v žalobe (konkrétne v jej bode 20).

Ďalej na matematicky odôvodnenom modeli žalobca preukazoval, že ak správca dane z výdavkov vylúčil sumu 7.945.649 Sk, potom žalobca mal za takto zmenených podmienok dosiahnuť hrubý zisk vo výške 9.728.633,70 Sk, t.j. pri hrubej obchodnej marži 81,05 %.

Ďalej s poukazom na ustanovenia § 1a písm. c), § 2 ods. 2 ako aj § 29 ods. 6 zák. č. 511/1992 Zb. sa zamýšľal, prečo správca dane neurčil daň na základe pomôcok, hoci žalobca si nemal pri dokazovaní splniť svoju dôkaznú povinnosť pri dokazovaní ním uvádzaných skutočností v súvislosti s nákupom zlomkového zlata od dodávateľov spoločností K. a G.G.T.

Avšak ak by správca dane počas daňovej kontroly usúdil, že žalobca pri dokazovaní ním uvádzaných skutočností si nespĺnil svoju dôkaznú povinnosť a daň by určil podľa § 29 ods. 6 zák. č. 511/1992 Zb. na základe pomôcok, potom by ako pomôcky mohol použiť porovnateľnú maržu u iných predajcov, resp. znalecký posudok.

Tiež žalobca s poukazom na obdobné ustanovenia Daňového poriadku vyslovil záver, že daňové orgány na základe dokazovania mali dospieť k záveru, že žalobca predával tovar s maržou vo výške viac ako 80 %, tak tento záver v prípade nákupu a predaja zlomkového zlata popiera pravidlá formálnej a právnej logiky a je v rozpore s princípmi ekonomiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok ako aj na relevantnú judikatúru Súdneho dvora. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (viď § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Z o d ô v o d n e n i a :

Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (v preskúmvanej veci žalobcu), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (*vigilantibus leges sunt scriptae*) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu správcu dane. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho počas súdneho prieskumu presviedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

Predovšetkým sa musí Najvyšší súd vyjadriť k prípustnosti podania žalobcu označeného ako Doplnenie odvolania (viď bod č. 19 až 21).

Je nepochybné, že zákonodarca aj pre správne súdnictvo v odvolacom konaní prostredníctvom § 246c ods. 1 O.s.p. pripustil podpornú aplikáciu predchádzajúcich častí vrátane Štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v citovanom znení pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Avšak odvoláciu argumentáciu je v zmysle § 205 ods. 3 O.s.p. možné rozširovať s prihliadnutím na koncentračnú zásadu iba v zákonnej lehote na podanie odvolania a to smerom iba proti aplikačným, skutkovým alebo procesným pochybeniam krajského súdu, nie však proti pochybeniam správneho orgánu (v prejednávanej veci daňový orgán), ktoré je nutné špecifikovať v žalobných bodoch prostredníctvom žaloby podanej naopak v inej zákonnej lehote.

Vzhľadom na uvedené ako aj na nejasné vymedzenie odvolacích dôvodov sa Najvyšší súd nemohol s dodatočne doručanou argumentáciou žalobcu, pričom Najvyšší súd musí zdôrazniť, že k dodatočnému podaniu došlo viac ako 9 mesiacov od doručenia rozsudku krajského súdu, v odvolacom konaní zaoberať.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. v citovanom znení rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Medzi účastníkmi, a tento záver aj nepochybne vyplýva z odvolacích námietok, hoci žalobcom nie je *expressis verbis* v odvolacích dôvodoch explicitne vyjadrený, je sporné skutkové vymedzenie splnenia zákonných podmienok na uznanie výdavkov žalobcu za daňové.

Žalobca najmä prostredníctvom odvolania brojí (viď body č. 3 a 4 a 14) proti nezákonnosti zistenia skutkového stavu žalovaným (primárne správcom dane) po tom, ako Krajský súd v Žiline zrušil predchádzajúce rozhodnutia žalovaného v roku 2011 a to tým tvrdeným názorom, že ak výsluch svedka pána R. T. nebol dňa 18.03.2008 vykonaný v súlade s ustanoveniami vtedy platného zák. č. 511/1992 Zb. (obdobne aj výsluch pána P. B.), tento nedostatok nemožno napraviť tým, že pri ďalšom výsluchu tohto svedka, ktorý sa už realizuje v súlade so zákonom, sa svedok iba odvolá na svoju skoršiu, procesne chybnú výpoveď, lebo táto nemôže slúžiť ako dôkaz. Na podporu svojho názoru žalobca odkazuje na obdobný text prijatý trestným kolégiom a publikovaný pod č. R 81/2003.

Z citovaného stanoviska vyplýva nasledujúca právna veta: „*Ak výsluch svedka nebol vykonaný v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, tento nedostatok nemožno napraviť tým, že pri ďalšom výsluchu tohto svedka, ktorý sa už realizuje v súlade so zákonom, sa svedok iba odvolá na svoju skoršiu, procesne chybnú výpoveď, lebo táto ani na hlavnom pojednávaní nemôže slúžiť ako dôkaz.*“

Pre Najvyšší súd je nepochybné, že uvedená právna veta sa na podmienky vymedzené súčasným Daňovým poriadkom v preskúmvanej veci nemôže aplikovať.

Z pôvodného rozsudku Krajského súdu v Žiline z roku 2011 vyplýva, že ním vytýkanou vadou v daňovom konaní nebol obsah výpovede hore uvedených svedkov, ale porušenie zákona v tom, že žalobca ani jeho právny zástupca neboli upovedomení o vypočutí uvedených svedkov.

Avšak z ďalšieho daňového konania a jeho zachytenia v daňovom spise (najmä od prílohy č. 87 až č. 110 ako aj č. 119 až č. 129) nepochybne vyplýva, a žalobca toto nespochybňuje, že správca dane využil v zmysle § 3 ods. 1 a 2 Daňového poriadku všetky zákonné a najvhodnejšie prostriedky na opakované predvolanie pánov R. T. a P. B., vrátane predvolania verejnými vyhláškami, aby zabezpečil menovaným svedkom právo sa k veci opätovne vyjadriť, pričom tak žalobcu ako jeho právneho zástupcu o priebehu neúspešného predvolávania priebežne informoval. V uvedených záznamoch dožiadaných správcom dane je jednoznačne zaznamenané, že napríklad právny zástupca žalobcu netrval na výsluchu svedka pána R. T. (príloha č. 90 daňového spisu).

Podľa § 3 ods. 1 veta prvá Daňového poriadku v citovanom znení pri správe daní sa postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb.

Podľa § 3 ods. 2 Daňového poriadku v citovanom znení správca dane postupuje pri správe daní v úzkej súčinnosti s daňovým subjektom a inými osobami a poskytuje im poučenie o ich procesných právach a povinnostiach, ak tak ustanoví tento zákon. Správca dane je povinný zaoberať sa každou vecou, ktorá je predmetom správy daní, vybaviť ju bezodkladne a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne mu určení a vyrubeniu dane.

Obdobne sa právny zástupca vyjadril aj k náprave ďalšieho pochybenia, ktoré vytýkal krajský súd daňovým orgánom, a to k neobdržaniu kópie znaleckého posudku, pričom v daňovom spise sa uvádza, že „*nepožaduje kópie znaleckých posudkov, lebo sú rozsiahle*“ (viď príloha č. 98 ako záznam zo 17.12.2012).

Priebeh ďalšieho konania pred správcom dane po zrušení pôvodných rozhodnutí daňových orgánov Krajským súdom v Žiline jednoznačne nasvedčuje tomu, že ním vytýkané vady boli nepochybne zhojené, a nie ako sa domnieva žalobca, mali brániť v ďalšom vykonaní (zopakovaní) výsluchu týchto svedkov.

Zo zápisnice o ústnom pojednávaní z 11.06.2014 o výsluchu svedka pána P. B. vykonaného za osobnej účasti žalobcu (právny zástupca ospravedlnil svoju neprítomnosť zo zdravotných dôvodov) pre Najvyšší súd vyplýva, že spoločnosť K. vystavila fiktívne faktúry na predaj zlata žalobcovi (viď nižšie uvedená odpoveď svedka na otázku č. 5):

„Bol to prípad s pánom S. z B., ktorý mal zlato a chcel ho predať na faktúru. Faktúra bola vystavená na spoločnosť K. s.r.o., ale zlato bolo jeho. Spoločnosť K. s.r.o. zlato nebolo dodané, spoločnosť K. s.r.o. iba

vystavila faktúru pánovi S. Zlato dodal pánovi M. pán S. z B. Zlato som nemal, vystavil som iba faktúru na základe dohodnutia s pánom S., ktorý pánovi M. zlato dodal v záložni v Piešťanoch. Pán B. bol pri odovzdávaní zlata. Jednalo sa o šperky.“

pričom finančné prostriedky boli žalobcom vyplatené tretej osobe (pán S.).

Tiež námietka žalobcu proti použitiu výpovede pána R. T. z 18.03.2008 v ďalšom konaní sa stala po predvolaní menovaného ako svedka na deň 23.09.2014 irelevantnou. Uvedený svedok vo svojich výpovediach jednoznačne poprel obchodovanie spoločnosti G.G.T. so zlatom s tým, že žalobcu nepozná, spoločnosť G.G.T. v roku 2006 sporné faktúry nevystavila a ani finančné prostriedky z týchto faktúr neobdržala.

Navyše zo zápisnice o ústnom pojednávaní so svedkom pánom P. B. (príloha č. 107 daňového spisu) pre Najvyšší súd jednoznačne vyplýva, že hoci bol prítomný pri vážení zlata (otázka č. 11), tak k tomuto vyzval žalobcu z dôvodu, aby táto transakcia neprebiehala na voľnom priestranstve, a vôbec nebol schopný identifikovať na transakcii zúčastnených predajcov, t.j. vrátane pána B. Hoci svedok pán B. potvrdil obchodovanie so zlatom tak, ako to tvrdí žalobca v odvolaní, tak nielen z jeho výpovedí, ale aj z vyššie uvedených výpovedí druhých svedkov (páni B. a T.) vyplýva, že nákup zlata bol žalobcom realizovaný a zaúčtovaný v rozpore s daňovými predpismi. Preto Najvyšší súd uvedenú námietku vyhodnotil ako irelevantnú.

K námietke žalobcu, že pán R. T. je osobou, ktorá sa svojim spôsobom priamo alebo nepriamo podieľa na trestnej činnosti s odkazom na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 8 Afs 22/2010 z 24. augusta 2010 Najvyšší súd musí poukázať na relevantný text tohto rozsudku, ktorý je citovaný nižšie, nakoľko toto žalobca nevykonával:

„Namítl-li stěžovatel, že dostál povinnosti hodnotit důkazní prostředky jednotlivě, protože „popsal jak jednotliví svědkové včetně pána B. ve věci vypovídali“, nelze mu přisvědčit. Při hodnocení důkazů není možné ztotožňovat s rekapitulací obsahu svědeckých výpovědí. Při hodnocení důkazů je třeba zabývat se m.j. hlediskem jejich závažnosti pro posuzovanou věc. Obdobně není v rámci tohoto postupu možné opomenout kategorii jejich věrohodnosti resp. pravdivosti.“

Z citovaného textu ako aj z celého obsahu uvedeného rozsudku Najvyššieho správneho súdu Českej republiky Najvyšší súd nedospel k záveru, ktorý v svojej odvolacej argumentácii zdôrazňoval žalobca, a to že svedectvo osoby, ktorá sa svojim spôsobom priamo alebo nepriamo podieľa na trestnej činnosti, je alebo môže byť nehodnoverné.

Naopak, v súlade s citovaným rozsudkom Najvyšší súd opätovne zdôrazňuje, že zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 3 ods. 3 Daňového poriadku vyplýva neviazanosť správcu dane žiadnymi formálnymi pravidlami, ktoré by mali stanoviť, aká je dôkazná závažnosť jednotlivých dôkazných prostriedkov. Skutkové závery správcu dane vyplývajúce z jednotlivých dôkazov musia byť dôsledkom racionálneho myšlienkového procesu úradnej osoby, kedy jednotlivé dôkazy v súlade so zásadami logiky hodnotí jednotlivito (prípustnosť a hodnovernosť) ako aj spoločne vo vzájomných jednotlivostiach (vznik možných rozporov). Na uvedenom základe tejto námietke Najvyšší súd nevyhovel.

Podľa § 3 ods. 3 Daňového poriadku v citovanom znení správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo pri správe daní vyšlo najavo.

Obdobne musel Najvyšší súd vyhodnotiť aj argumentáciu žalobcu, že nakoľko R. T. pri preberaní hotovosti odovzdal už podpísané doklady, je možné predpokladať, že tieto doklady nepodpisoval. Z výpovedi menovaného vyplýva, že žiadne doklady a ani obchody v zdaňovacom období nerealizoval.

Ďalej žalobca poukazuje na to, že daňové orgány nespochybnili existenciu zlata a to, že zlato bolo dodané, resp. ani príjmy žalobcu, ale spochybnili, že zlato bolo dodané spoločnosťami K. a G.G.T. ako dodávateľmi žalobcu. Pri svojej argumentácii žalobca najmä vychádza z materiálneho znaku výdavku podporovaného nielen judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky pri výklade všeobecného práva ale aj rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu pri aplikácii slovenského právneho poriadku (najmä ustanovenia § 19 a § 21 v nadväznosti na § 2 písm. i/ zák. č. 595/2003 Z.z.) na obdobné skutkové stavy ako sú v preskúmvanej veci. Súčasne žalobca vyslovil svoj názor, že je zrejmé a logické to, že musel úplne identický tovar v rovnakých objemoch za odplatu obstarat' od iných dodávateľov.

V súvislosti s uvedenou argumentáciou musí Najvyšší súd zdôrazniť, že takto žalobcom sformulovaná argumentácia, ktorá má vychádzať zo zásady vecnosti je v rozpore s ustanovením § 14 v spojení s § 17 ods. 1 písm. a) zák. č. 595/2003 Z.z., ako aj § 2 písm. i) zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 431/2002 Z.z.“).

Podstatným znakom právneho pojmu daňový výdavok, ktorý je vymedzený v § 2 písm. i) zák. č. 595/2003 Z.z. je jeho zaúčtovanie v účtovníctve daňovníka.

Najvyšší súd už v svojej judikatúre už upozornil na význam účtovníctva pre rozhodovanie daňových sporov, kedy uviedol (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 1SŽf/91/2015 z 24. januára 2017):

„Najvyšší súd vo svojej ustálenej judikatúre nazerá na účtovníctvo ako na významný evidenčný zdroj informácií o účtovných prípadoch (§ 2 zák. č. 431/2002 Z.z.) t.j. aj o zdaniteľných obchodoch, ktorých vypovedacia správnosť je garantovaná pripojenými účtovnými dokladmi (§ 6 ods. 1 v spojení s § 10 zák. č. 431/2002 Z.z.) s charakterom preukázateľného (viď § 10 ods. 1 písm. f/ zák. č. 431/2002 Z.z. uvádzajúci okruh zodpovedných osôb) obsahu účtovného prípadu zachyteného v došlej faktúre vystavenej nie žalobcom ale jeho dodávateľmi tovaru.

Medzi relevantné účtovné doklady Najvyšší súd radí aj faktúry, hoci tento pojem je v účtovníctve zaužívaný viac prevládajúcou praxou ako právnymi predpismi (legálna definícia sa vyskytuje iba v zák. č. 222/2004 Z.z.), jednoznačne do skupiny účtovných dokladov.

Aj z ustanovenia § 6 ods. 2 zák. č. 431/2002 Z.z. nepochybne vyplýva, že účelom účtovania je prevod účtovných prípadov (taxatívne vymenovaných zákonodarcom pod písmenami a/ až h/ ustanovenia § 2 ods. 2 zák. č. 431/2002 Z.z.) v účtovných knihách prostredníctvom vykonávania účtovných zápisov na základe účtovných

dokladov (t.j. aj faktúr), a tieto účtovné zápisy musia v zmysle zásady správneho účtovania (§ 8 ods. 1 a 2 zák. č. 431/2002 Z.z.) spĺňať hore uvedené náležitosti najmä pri uplatnení zásady verného a pravdivého obrazu (§ 7 ods. 1 a 2 zák. č. 431/2002 Z.z.).“

V uvedenej súvislosti a s prihliadnutím na ustanovenie § 17 ods. 2 písm. a) zák. č. 595/2003 Z.z. je pre Najvyšší súd nepochybné, že najmä podvojné účtovníctvo právnických osôb vytvára podklady a s tým súvisiace relevantné údaje (výstupy) pre vyhotovenie daňového priznania na dani z príjmov.

Tiež z uvedeného pre Najvyšší súd vyplýva, že osoba vykonávajúca zaúčtovanie účtovného prípadu na základe svojich odborných znalostí a erudovanosti má a musí vykonávať prvotnú kontrolu oprávnenosti zaúčtovania výdavku (nákladu) ako daňového výdavku v zmysle zák. č. 595/2003 Z.z., k čomu slúži pripojenie podpisu osoby zodpovednej za účtovný prípad (v prejednávanej veci tvrdené výdavky za nákup zlomkového alebo iného zlata). Táto osoba potom potvrdzuje na účtovný doklad svojim podpisom skutočnosť, o ktorej má hodnoverné vedomosti (napríklad tým, že bola osobne prítomná, alebo dostala informáciu od zodpovednej osoby, o ktorej nemá pochybnosti), že tovar bol dodaný alebo služba bola poskytnutá.

Podľa § 14 ods. 1 zák. č. 595/2003 Z.z. v citovanom znení základ dane sa zistí podľa § 17 až 29.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 431/2002 Z.z. v citovanom znení účtovná jednotka je povinná doložiť účtovné prípady účtovnými dokladmi (§ 10).

Podľa § 10 ods. 1 zák. č. 431/2002 Z.z. v citovanom znení účtovný doklad je preukázateľný účtovný záznam, ktorý musí obsahovať

- a) označenie účtovného dokladu,
- b) obsah účtovného prípadu a označenie jeho účastníkov,
- c) peňažnú sumu alebo údaj o cene za mernú jednotku a vyjadrenie množstva,
- d) dátum vyhotovenia účtovného dokladu,
- e) dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ak nie je zhodný s dátumom vyhotovenia,
- f) podpisový záznam osoby (§ 32 ods. 3) zodpovednej za účtovný prípad v účtovnej jednotke a podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie,
- g) označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje v účtovných jednotkách účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, ak to nevyplýva z programového vybavenia.

Podľa § 10 ods. 2 zák. č. 431/2002 Z.z. v citovanom znení účtovná jednotka je povinná vyhotoviť účtovný doklad bez zbytočného odkladu po zistení skutočnosti, ktorá sa ním preukazuje, a to tak, aby bolo možno určiť obsah každého jednotlivého účtovného prípadu spôsobom podľa § 8 ods. 5.

Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 431/2002 Z.z. v citovanom znení účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

Podľa § 7 ods. 2 zák. č. 431/2002 Z.z. v citovanom znení zobrazenie v účtovnej závierke je verné, ak obsah položiek účtovnej závierky zodpovedá skutočnosti a je v súlade s ustanovenými účtovnými zásadami a účtovnými metódami. Zobrazenie v účtovnej závierke je pravdivé, ak sú pri ňom použité účtovné zásady a účtovné metódy, ktoré vedú k dosiahnutiu verného zobrazenia skutočností v účtovnej závierke.

Tiež musí Najvyšší súd zdôrazniť, že právo nie je bezmocné, pokiaľ osoba zodpovedná za zaúčtovanie účtovného prípadu nerešpektuje citovaný zák. č. 431/2002 Z.z., nakoľko potom uvedeným postupom môže naplniť skutkovú podstatu trestného činu (§ 259, resp. § 260 Trestného zákona).

Žalobca záverom namietal, že z judikatúry Súdneho dvora vo veci dane z pridanej hodnoty vyplýva zjavný odklon od koncepcie „osobného plnenia“, pričom odkázal predovšetkým na rozsudok Súdneho dvora vo veci sp.zn. C-18/13 Maks Pen EOOD z 13.februára 2014, resp. na rozsudok Súdneho dvora vo veci sp.zn. C-277/14 PPUH Stehcamp z 22.10.2015 a tiež na vnútroštátny rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 8Sžf/59/2011 z 25. septembra 2012, resp. na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Sžf/5/2012 z 30. januára 2013.

Pri uvedených rozsudkoch žalobca najmä argumentuje tým, že nie je možné zdaniteľnej osobe zamietnuť právo na odpočet dane z pridanej hodnoty splatnej alebo zaplatenej za tovar, ktorý jej bol dodaný, a to z dôvodu, že faktúru vystavil subjekt, ktorý je potrebné z hľadiska kritérií upravených touto právnou úpravou považovať za neexistujúci subjekt, a že je nemožné určiť totožnosť skutočného dodávateľa tovaru.

V uvedenej súvislosti musí Najvyšší súd zdôrazniť, že režim dane z pridanej hodnoty ako dane patriacej do skupiny nepriamych daní vrátane judikatúry súdov rozhodujúcich v tejto právnej oblasti vychádza z celkom odlišných princípov ako je režim dane z príjmov. Navyše v oblasti harmonizácie priamych daní je Európska únia veľmi zdržanlivá, a samotnú právnú úpravu ponecháva najmä na jednotlivých členských štátoch.

Preto nie je možné výsledky aplikačnej praxe pri rozhodovaní o sporoch z oblasti nepriamych daní všeobecne prenášať na priame dane tak, ako to činí žalobca.

Odvolačný súd vzhľadom na odvolacie námietky uplatnené žalobcom uvádza, že napadnuté rozhodnutie má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia požadované v zmysle § 63 Daňového poriadku. Uvedené rozhodnutie finančného orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolačný súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistených v predchádzajúcich konaniach o tom, že žalobcom uvedené výdavky nespĺňajú zákonné podmienky pre ich uznanie za daňové výdavky.

7.

R O Z H O D N U T I E

I. Vymedzenie lehoty na vyjadrenie sa k protokolu z daňovej kontroly a na predloženie dôkazov (minimálne 15 pracovných dní) je v zmysle zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na uvážení správcu dane. Pri výkone tohto oprávnenia je povinný prihliadať predovšetkým na to, aby bola daňovému subjektu s prihliadnutím na rozsah a náročnosť protokolu poskytnutá dostatočná možnosť uplatniť svoj vplyv na priebeh a výsledok konania využitím zodpovedajúcich procesných práv.

II. Správca dane je povinný venovať primeranú pozornosť objasneniu zástupcu žalobcu, prečo žalobca objektívne nemohol prevziať zásielku s protokolom a oboznámiť sa s jeho obsahom skôr ako v deň nasledujúci po skutočnom prevzatí zásielky.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. apríla 2017, sp. zn. 1Sžf/112/2015)

Rozhodnutím z 18.04.2013 Daňový úrad v Trenčíne na základe výsledkov daňovej kontroly prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 09.10.2014 určil žalobcovi podľa § 68 ods. 6 zák. č. 563/2009 Z.z. o správe daní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) rozdiel dane na dani z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“ alebo „daň“) za zdaňovacie obdobie december 2013, keď nepriznal žalobcovi nadmerný odpočet na dani z viacerých dodávateľských faktúr a z výdavkového pokladničného dokladu z 28.10.2013.

Správca dane na základe výsledkov dokazovania dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že predmetný tovar - cukor mu skutočne dodala spoločnosť C. s.r.o. uvedená na faktúre ako dodávateľ a že platiteľ použil dodané služby - spotrebované energie (zemný plyn a elektrická energia) a nakúpený tovar (TV držiak) v zmysle § 49 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“) na dodávku tovarov a služieb ako platiteľ.

Na odvolanie žalobcu žalovaný preskúmaným rozhodnutím zo dňa 23. januára 2015 podľa § 74 ods. 4 Daňového poriadku prvostupňové rozhodnutie správcu dane potvrdil, keď sa stotožnil s jeho závermi vyplývajúcimi z daňovej kontroly, že posudzované obchodné transakcie sa reálne neuskutočnili tak, ako boli deklarované, a preto právo na odpočítanie dane žalobcovi v zmysle zákona o DPH nevzniklo.

Proti uvedenému rozhodnutiu žalovaného podal žalobca žalobu na krajský súd, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia aj postupu daňových orgánov, ktorý jeho vydaniu predchádzal. Tvrdil, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý je v rozpore s vykonanými dôkazmi, ďalej že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci a tiež je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

Žalobca v podanej žalobe namietal, že správca dane postupoval počas výkonu daňovej kontroly v rozpore s § 3 ods. 1 a § 46 ods. 5 Daňového poriadku, pretože až do doručenia protokolu z daňovej kontroly neoznámil žalobcovi žiadne pochybnosti o ním deklarovaných skutočnostiach a pred ukončením daňovej kontroly mu neumožnil vyjadriť sa k nim.

Žalobca uviedol, že vyjadrenie k protokolu z daňovej kontroly zaslal až po uplynutí lehoty 15-ich pracovných dní od doručenia výzvy, avšak iba o jeden deň neskôr. Podľa žalobcu omeškanie s jeho dorúčením iba o jeden deň nemohlo správcovi dane s ohľadom na § 24 ods. 2 Daňového poriadku brániť v tom, aby obsah vyjadrenia k protokolu z daňovej kontroly zohľadnil a v rozhodnutí o vyrubení rozdielu dane sa s ním vysporiadal. Lehota na vyjadrenie sa k protokolu z daňovej kontroly totiž nie je určená zákonom, ale bola určená správcom dane. Ten však so žalobcom jeho pripomienky a dôkazy predložené vo vyjadrení k protokolu z daňovej kontroly neprejednal.

Žalobca v podanej žalobe ďalej namietal, že rozhodnutie žalovaného, ako i správcu dane, je nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné. Poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje vyhlásenie žalovaného ohraničujúce skutkový stav, aký žalovaný po preskúmaní skutočností uvádzaných v odvolaní žalobcu zistil. Namietal tiež nezákonné prenesenie dôkazného bremena na žalobcu, keď žalobca si svoje dôkazné bremeno splnil predložením všetkých dokladov k faktúram a pokladničného bločku.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedol, že správca dane umožnil žalobcovi v priebehu daňovej kontroly vyjadriť sa k zisteným skutočnostiam, zaslal mu o nich oboznámenie zo dňa 24.06.2014, výzvu na predloženie dôkazov zo dňa 03.07.2014, ďalej výzvu zo dňa 29.07.2014, v ktorých žalobcovi určil lehotu na predloženie ďalších dôkazov preukazujúcich jeho tvrdenia. Žalovaný poukázal na to, že v § 46 ods. 5 Daňového poriadku nie je upravená ani predpísaná forma, akou má správca dane oznámiť daňovému subjektu svoje pochybnosti a vyzvať ho na vyjadrenie sa k nim. Uviedol ďalej, že nakoľko sa žalobca k protokolu zo dňa 19.08.2014 vyjadril až po určenej lehote, ktorej nedodržanie nie je možné podľa § 46 ods. 8 Daňového poriadku odpustiť, správca dane sa skutočnosťami uvádzanými vo vyjadrení nezaoberal a pripomienky uvedené vo vyjadrení so žalobcom neprerokoval. V odvolaní navrhnutých svedkov žalovaný nevypočul z dôvodu, že žalobca neuviedol ich spojitosť s dodávateľom – C. s.r.o. a obchodnou transakciou.

Žalovaný konštatoval, že žalobca napriek zaslaným výzvam správcu dane nepredložil také dôkazy, ktoré by hodnoverne preukazovali, že dodané služby a zakúpený tovar žalobca použil v zmysle § 49 ods. 2 zákona o DPH ako platiteľ. Poukázal na to, že žalobca bol riadne oboznámený s pochybnosťami správcu dane, mal možnosť sa k nim vyjadriť a pravdivosť údajov preukázať, bol mu riadne doručený protokol z daňovej kontroly. Správca dane tiež využil všetky možnosti k nadviazaniu kontaktu s dodávateľom žalobcu - spoločnosťou C. s.r.o., a to i prostredníctvom konateľa spoločnosti, spoločnosť je však nekontaktná.

Krajský súd vec prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 250f ods. 1 OSP) tak, že žalobu zamietol podľa § 250j ods. 1 OSP, keď po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov konania a s obsahom administratívneho spisu dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie a postup žalovaného v medziach žaloby sú v súlade so zákonom.

Z dokazovania vykonaného správcom dane, zdokumentovaného v pripojenom administratívnom spise, z ktorého vychádzal i krajský súd, vyplýva, že dodávateľ žalobcu - spoločnosť C, s.r.o. je nekontaktný, správcovi dane sa napriek vykonanému šetreniu nepodarilo od tejto spoločnosti zaobstarat' doklady o dodaní tovaru žalobcovi a o pôvode tovaru.

Žalobca doručil správcovi dane zmluvu o prevode vlastníctva bytu nachádzajúceho sa v T., ul. R., uzavretú medzi spoločnosťou T. s.r.o. (ako predávajúcim) a žalobcom (ako kupujúcim) a rozhodnutie orgánu katastra nehnuteľností v T. o povolení vkladu, nepredložil však žiadny iný dôkaz o tom, že predmetné služby (spotrebované energie - zemný plyn a elektrinu) prijal na uskutočnenie svojich dodávok tovarov a služieb podliehajúcich dani na výstupe.

V súvislosti so zakúpením držiaka na televízor žalobca napriek výzve správcu dane, aby uviedol účel, miesto a spôsob, akým tento výdavok zabezpečuje jeho zdaniteľné plnenia, nepredložil žiadny dôkaz a nepreukázal, že dodanie tovaru bolo použité na zdaniteľné plnenie.

Dňa 24.06.2014 správca dane zaslal žalobcovi oboznámenie so skutočnosťami zistenými pri daňovej kontrole v súvislosti s dodávateľom C. s.r.o., určil lehotu 15-ich dní na vyjadrenie sa k zisteným skutočnostiam a na predloženie ďalších dôkazov. Oboznámenie prevzal zástupca žalobcu v daňovom konaní dňa 11.07.2014, žiadnym spôsobom naň nereagoval.

Správca dane výzvou doručenou zástupcovi žalobcu dňa 04.07.2014 vyzval žalobcu na predloženie dôkazov v súvislosti s uplatnením práva na odpočítanie DPH z faktúr za elektrickú energiu a plyn a k pokladničnému dokladu za nákup držiaka na televízor. Na uvedenú výzvu zaslal žalobca správcovi dane len zmluvu o prevode vlastníctva bytu a rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva. Výzvou zo dňa 29.07.2014 správca dane žalobcu vyzval na predloženie dôkazu o tom, že spotrebované energie (elektrina a plyn) na odbornom mieste ul. R., v T. boli použité na dodávky tovarov a služieb, ktoré podliehajú dani na výstupe. Určil lehotu 15-ich dní na predloženie dôkazov. Na uvedenú výzvu žalobca nereagoval.

Správca dane dňa 19.08.2014 vyhotovil protokol z daňovej kontroly, ktorý spolu s výzvou na vyjadrenie sa k zisteniam uvedeným v protokole zaslal žalobcovi s tým, že zároveň ho vyzval na predloženie dôkazov preukazujúcich jeho tvrdenia, ktoré nemohol predložiť v priebehu daňovej kontroly podľa § 46 ods. 8 Daňového poriadku do 15-ich pracovných dní. Zároveň ho poučil, že zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Žalobca dňa 30.09.2014 doručil správcovi dane vyjadrenie k protokolu z daňovej kontroly a ďalšie dôkazy na preukázanie jeho tvrdení, nakoľko však vyjadrenie k protokolu bolo podané po lehote určenej vo

výzve, postupoval správca dane podľa § 68 ods. 2 písm. c/ Daňového poriadku a vydal dňa 09.10.2014 vydal prvostupňové rozhodnutie.

Na podklade opísaného skutkového stavu vyhodnotil krajský súd žalobné námietky za nedôvodné a konštatoval, že správca dane v priebehu daňovej kontroly postupoval v súlade s Daňovým poriadkom, umožnil žalobcovi sa vyjadriť k zisteným skutočnostiam, vyzýval ho na predloženie dôkazov preukazujúcich jeho tvrdenia. Podľa názoru krajského súdu správca dane správne zohľadnil skutočnosť, že žalobca sa k protokolu z daňovej kontroly vyjadril po určenej lehote 15 pracovných dní, pričom poukázal na to, že žalobca sa o zisteniach uvedených v protokole a o výzve na vyjadrenie k protokolu dozvedel ešte v rámci plynúcej lehoty, keďže zástupca žalobcu nahliadol do spisu správcu dane dňa 12.09.2014 a lehota na podanie vyjadrenia k protokolu uplynula až dňa 29.09.2014. Preto považoval za právne bezvýznamné, či vyjadrenie bolo podané o jeden alebo viac dní po uplynutí lehoty, keďže zmeškanie lehoty nie je možné podľa § 46 ods. 8 Daňového poriadku odpustiť.

Krajský súd konštatoval, že žalovaný i správca dane sa riadili v rozsudku citovanými zákonnými ustanoveniami a v rozhodnutí náležite odôvodnili, z akých dôkazov pri rozhodovaní vychádzali, opísali zistený skutkový stav a uviedli, podľa akých právnych ustanovení vo veci rozhodli. Dôvodom nepriznania odpočtu DPH je podľa krajského súdu nepreukázanie skutočnosti, že tovar uvedený na faktúre vystavenej spoločnosťou C. s.r.o. bol skutočne žalobcovi predmetnou spoločnosťou dodaný a že žalobca použil dodané služby (spotrebované energie - elektrina a zemný plyn) a nakúpený tovar na dodávku tovarov a služieb ako platiteľ. Preto správne orgány oboch stupňov správne rozhodli, že nemôže byť žalobcovi priznané právo na odpočet DPH na vstupe podľa § 49 zákona o DPH.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom v prvom rade namietal, že napadnutý rozsudok trpí vadami podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, pretože sa mu postupom súdu, ktorý o jeho žalobe rozhodol bez nariadenia pojednávania, odňala možnosť konať pred súdom. Poukázal na prvú stranu žaloby, kde výslovne uvádza, že nesúhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania. Krajský súd však napriek tomu rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania rozsudkom, hoci vôbec nemožno preukázať, že by to účastníci konania zhodne navrhli alebo by s tým súhlasili.

S jednotlivými závermi krajského súdu žalobca nesúhlasil a poukázal na to, že v priebehu daňovej kontroly vykonávanej správcou dane predložil listinné dôkazy preukazujúce reálnosť plnenia a vyčerpal vlastné dôkazné bremeno. Mal za to, že správca dane nemôže prenášať zodpovednosť za podnikateľskú činnosť a vedenie účtovných podkladov inej spoločnosti - dodávateľa na žalobcu, keďže žalobca nemá reálne žiadnu možnosť tieto skutočnosti ovplyvniť. Uviedol, že nakúpil predmetný tovar a služby fakturované ich dodávateľmi, riadne ich prebral a aj zaplatil, o čom svedčia aj doklady, s úmyslom tento tovar ďalej odpredať svojim odberateľom. Žalobca namietal, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci a je tiež nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov.

Žalobca mal za to, že právo na odpočítanie dane preukázal počas daňovej kontroly v zmysle § 51 ods. 1 písm. a) zákona o DPH predložením faktúr, pokladničného dokladu a prílohami, nadobudnutie tovaru doložil navyše aj zálohovou faktúrou, skladovou kartou zásob, výdajkou zo skladu s potvrdením prepravcu, že tovar prevzal, dodacím listom s údajmi o vozidlách, ktorými bol tovar prepravovaný a s menom ich vodiča, tým istým dodacím listom s pečiatkou od prepravcu, ktorý tovar prevzal a konečnou faktúrou s potvrdením prijatia zálohovej platby. Uviedol, že výpisom z bankového účtu preukázal úhradu faktúry za tovar na účet dodávateľa, ako aj úhradu faktúr za spotrebované energie. Žalobca upozornil, že žalovaný ani správca dane samotnú existenciu tovaru nespochybnil.

V súvislosti so záverom žalovaného, že nevyvrátil pochybnosti správcu dane, ktoré súviseli s tovarom deklarovaným na predložených dokladoch, žalobca namietal, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiaden údaj o tom, o ktoré konkrétne pochybnosti správcu dane sa malo jednať, kedy a kde ich mal správca dane vysloviť a ako tieto pochybnosti mali súvisieť s tovarom, ktorý žalobca deklaroval na predložených dokladoch. Podľa žalobcu list označený správcou dane ako oboznámenie so skutočnosťami zistenými v rámci výkonu daňovej kontroly pojem „pochybnosti“ neobsahuje a preto nemôže ísť o oznámenie pochybností o predložených dokladoch, ktoré bol správca dane v zmysle § 46 ods. 5 Daňového poriadku povinný voči žalobcovi vykonať v prípade, že mu pochybnosti vznikli.

Žalobca poukazoval na to, že predloženie iných dokladov než tých, ktoré sú uvedené v § 51 ods. 1 písm. a) zákona o DPH, žalobcovi žiaden zákon Slovenskej republiky neukladá a pokiaľ ich správca dane od žalobcu očakával, tak ho bol k ich predloženiu povinný vyzvať. Podľa žalobcu správca dane sa v uvedenom oboznámení jednoznačne nevyjadril, či a aké ďalšie dôkazy od žalobcu očakáva a na základe akých právnych predpisov. Správcou dane určené obmedzenie lehoty na vyjadrenie sa a na predloženie dôkazov bolo podľa žalobcu v rozpore so zákonom (§ 45 ods. 1 písm. c/ Daňového poriadku). Vymedzenie zdaňovacieho obdobia na jún 2013 bolo zasa v rozpore so zdaňovacím obdobím, v ktorom bola vykonávaná daňová kontrola (december 2013). Preto na uvedené oboznámenie správcu dane žalobca nereagoval.

Preukázanie toho, že správca dane žalobcu v zmysle § 46 ods. 5 Daňového poriadku vyzval k odstráneniu pochybností o predložených dokladoch, ktoré mu predtým zákonným spôsobom oznámil, je podľa žalobcu dôkazným bremenom správcu dane, pričom správca dane ohľadne chýbajúcej výzvy na predloženie ďalších dôkazov toto dôkazné bremeno podľa názoru žalobcu neuniesol.

K argumentácii žalovaného, že žalobca nereagoval na výzvu správcu dane na uvedenie účelu, miesta a spôsobu, akým nákup tovaru (TV držiak VOGELS WALL 1225B) zabezpečuje jeho zdaniteľné plnenia, žalobca uviedol, že podľa pokladničného dokladu nadobudol uvedený držiak už 2 mesiace pred kontrolovaným zdaňovacím obdobím december 2013 a zahrnutie tohto výdavku do predmetnej daňovej kontroly nebolo zákonné. Uviedol, že nadobudnutý predmet užíva žalobca ako teleskopický držiak monitora (obrazovky) k počítaču, pričom skutočnosť, že tento nakúpený tovar zabezpečuje jeho zdaniteľné plnenia, je možné overiť miestnym zisťovaním v prevádzkových priestoroch na adrese R., T. V tejto súvislosti namietal, že správca dane nevykonával miestne zisťovanie v prevádzkových priestoroch na adrese R., T..

K záveru o nevykonaní navrhovaných dôkazov žalobca uviedol, že navrhnutí svedkovia D. B. a R. B. dodanie tovaru (cukru) sprostredkovali a dodaný tovar v sklade preberali za úplatu, ktorú fakturoval dodávateľ tovaru a uhradil žalobca. Práve vypočutím navrhovaných svedkov mali byť podľa žalobcu získané doplňujúce dôkazy o tom, že predmetný tovar bol žalobcovi dodaný spoločnosťou C., s.r.o. Žalobca preto nesúhlasil s postupom správcu dane, ktorý navrhovaných svedkov nevypočul.

Žalobca namietal, že krajský súd sa v rozsudku nevysporiadal so skutočnosťou, že žalovaný nezaujal dostatočne podrobné stanovisko k viacerým návrhom a námietkam žalobcu proti rozhodnutiu správcu dane o vyrubení rozdielu dane (§ 63 ods. 5 Daňového poriadku).

Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 OSP) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s § 250ja ods. 1 OSP odvolanie prípustné, vo veci v zmysle v § 250ja ods. 2 OSP nenariadil pojednávanie a po verejnej porade senátu jednomyseľne (viď § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolaniu treba vyhovieť a preto napadnutý rozsudok postupom podľa § 220 OSP zmenil tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je v medziach uvedených v § 205 ods. 2 OSP prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto odvolací súd primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť postupu a rozhodnutí daňových orgánov oboch stupňov.

Za účelom riadneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia na základe podaného odvolania pripadlo Najvyššiemu súdu primárne sa vysporiadať s námietkami voči procesnému postupu krajského súdu v prvostupňovom konaní.

Podľa § 250f ods. 1 OSP súd môže rozhodnúť o žalobe bez pojednávania rozsudkom, ak to účastníci konania zhodne navrhli alebo ak s tým súhlasia a nie je to v rozpore s verejným záujmom.

Podľa § 250f ods. 2 OSP súd môže vyzvať účastníka, aby sa vyjadril k prejednávaniu veci bez nariadenia pojednávania do 15 dní od doručenia výzvy. Súd môže k výzve pripojiť doložku, že ak sa účastník v určitej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky.

Podľa § 250f ods. 3 OSP súd môže rozhodnúť o žalobe bez pojednávania rozsudkom aj vtedy, ak zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu z dôvodov uvedených v § 250j ods. 3.

Zo spisu krajského súdu vyplýva, že žalobca na prvej strane žaloby po označení účastníkov súdneho konania a predmetu podania (žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku a žiadosť o odklad vykonateľnosti rozhodnutia) výslovne uviedol: „*Nesúhlasíme s prejednaním predmetnej veci v neprítomnosti*“.

Krajský súd výzvou z 20.04.2015 vyzval právneho zástupcu žalobcu v zmysle § 250f ods. 2 OSP, aby sa v lehote 15 dní vyjadril, či súhlasí s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania, s poučením, že ak sa v stanovenej lehote nevyjadrí, bude súd predpokladať, že nemá námietky. Táto výzva bola právnomu zástupcovi žalobcu doručená dňa 29.04.2015. Právny zástupca žalobcu sa v stanovenej lehote na výzvu súdu nevyjadril. Dňom 26.08.2015 bolo na úradnej tabuli krajského súdu zverejnené oznámenie, že v predmetnej veci bude verejne vyhlásené rozhodnutie dňa 08.09.2015. V tento deň o 9.15 hod. vyhlásil krajský súd odvolaním napadnutý rozsudok.

Keďže žalobca už v žalobe vyhlásil, že nesúhlasí s prejednaním veci v jeho neprítomnosti, bolo potrebné z tohto jeho prejavu vôle usúdiť, že žiada vo veci nariadiť pojednávanie, pretože len na pojednávaní možno vec prejednať za prítomnosti účastníkov. To platí aj napriek nespornej skutočnosti, že právny zástupca žalobcu sa neskôr v súdom stanovenej lehote nevyjadril, či súhlasí s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania, pričom bol poučený o následkoch márneho uplynutia lehoty. Za daného stavu veci totiž nebolo možné urobiť spoľahlivý záver o tom, že prejednanie veci bez nariadenia pojednávania účastníci konania zhodne navrhli alebo s tým súhlasili.

Keďže krajský súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, pričom v odôvodnení rozsudku uviedol, že tak urobil podľa § 250f ods. 2 OSP, nepostupoval v intenciách citovaného zákonného ustanovenia, keďže žalobca sa k otázke prípadného prejednávania veci bez nariadenia pojednávania vyjadril v žalobe a preto nebolo potrebné ho k tomu neskôr vyzývať. Krajský súd preto pochybil a pojednávanie nariadiť mal. Týmto postupom ukrátil žalobcu na jeho práve na verejné ústne prejednanie veci na pojednávaní, ktoré si uplatnil na základe zákona, čím odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Najvyšší súd napriek uvedenej vade v konaní pred krajským súdom nerozhodol o zrušení napadnutého rozsudku krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 OSP a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie, pretože aj v daňovom konaní došlo k vade, pre ktorú by preskúmané rozhodnutie žalovaného nemohlo v konaní pred krajským súdom obstať.

Platí, že k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia z pohľadu hmotného práva možno pristúpiť až po vyslovení neopodstatnenosti procesných námietok. Ak odvolací súd dôjde k záveru, že už procesné, resp. iné vady konania pred správnym orgánom súd prvého stupňa nedostatočne pri kontrole zákonnosti vyhodnotil a ich intenzita naplní zrušovacie dôvody uvedené zákonodarcom v ustanovení § 250j ods. 2 O.s.p., potom preverovanie dôvodnosti ďalších námietok je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr Garcia Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] nehospodárne.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že správca dane zaslal v zmysle § 46 ods. 8 Daňového poriadku zástupcovi žalobcu pre daňové konanie protokol z daňovej kontroly a výzvu na vyjadrenie sa k zisteniam uvedeným v protokole a na označenie dôkazov preukazujúcich jeho tvrdenia v lehote 15 pracovných dní. Prvý pokus o doručenie písomnosti adresátovi bol vykonaný dňa 21.08.2014, druhý dňa 22.08.2014, kedy bola zásielka uložená na pošte a po uplynutí úložnej doby vrátená správcovi dane dňa 11.09.2014.

Už dňa 12.09.2014 si konateľka spoločnosti zastupujúcej žalobcu v daňovom konaní Ing. K. R. po predchádzajúcom telefonickom dohovore fyzicky nahliadla do dokumentácie správcu dane a vyhotovila si fotokópiu protokolu z daňovej kontroly. Dňa 30.09.2014 žalobca doručil správcovi dane písomné vyjadrenie k protokolu z daňovej kontroly spolu s listinnými dôkazmi týkajúcimi sa dodávky cukru od spoločnosti C. s. r. o. (skladová karta zásob; výdajka zo skladu s potvrdením prepravcu, že tovar prevzal; dodací list od dodávateľa s údajmi o vozidlách, ktorými bol tovar prepravovaný a s menom vodiča; dodací list s pečiatkou od prepravcu, ktorý mal tovar prevziať; faktúra s potvrdením zálohovej platby). Správca dane i žalovaný na obsah vyjadrenia k protokolu ani na pripojené dôkazy neprihliadli, nakoľko boli správcovi dane doručené po stanovenej lehote, ktorá uplynula dňom 29.09.2014, pričom zdôraznili, že zmeškanie lehoty na vyjadrenie k protokolu nemožno odpustiť.

Podľa § 3 Daňového poriadku pri správe daní sa postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb (ods. 1). Správca dane postupuje pri správe daní v úzkej súčinnosti s daňovým subjektom a inými osobami a poskytuje im poučenie o ich procesných právach a povinnostiach, ak tak ustanoví tento zákon. Správca dane je povinný zaoberať sa každou vecou, ktorá je predmetom správy daní, vybaviť ju bezodkladne a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne mu určeniu a vyrubeniu dane (ods. 2). Správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo pri správe daní vyšlo najavo (ods. 3).

Podľa § 31 ods. 3 Daňového poriadku písomnosti, ktoré sú určené do vlastných rúk právnickej osobe, je oprávnená prijímať osoba, ktorá je oprávnená konať v mene právnickej osoby, alebo osoba, ktorá je ňou poverená na prijímanie takýchto písomností. Ak nebola v mieste doručenia osoba oprávnená prijímať písomnosti zastihnutá, upovedomí ju doručovateľ vhodným spôsobom, že písomnosť príde doručiť znovu v určený deň a hodinu. Ak bude nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží doručovateľ písomnosť na pošte a právnickú osobu o tom vhodným spôsobom vyrozumie. Ak si nevyzdvihne právnická osoba písomnosť do 15 dní od jej uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa právnická osoba o uložení nedozvedela.

Podľa § 46 ods. 5 Daňového poriadku ak vzniknú pochybnosti o správnosti, pravdivosti alebo úplnosti dokladov predložených kontrolovaným daňovým subjektom alebo o pravdivosti údajov v nich uvedených, oznámi správca dane tieto pochybnosti kontrolovanému daňovému subjektu a vyzve ho, aby sa k nim vyjadril, najmä aby neúplné údaje doplnil, nejasnosti vysvetlil a nepravdivé údaje opravil alebo pravdivosť údajov riadne preukázal.

Podľa § 46 ods. 8 Daňového poriadku zamestnanec správcu dane z daňovej kontroly vyhotoví protokol, ktorý obsahuje výsledok daňovej kontroly vrátane vyhodnotenia dôkazov; protokol sa nevyhotovuje, ak je daňová kontrola ukončená podľa odseku 9 písm. b) a c). Ak sa daňovou kontrolou zistil rozdiel v sume, ktorú mal kontrolovaný daňový subjekt podľa osobitných predpisov zaplatiť alebo vykázat' alebo na ktorú si uplatnil nárok podľa osobitných predpisov, zašle správca dane spolu s protokolom kontrolovanému daňovému subjektu aj výzvu na vyjadrenie sa k zisteniam uvedeným v protokole, ak tento zákon neustanovuje inak. Vo výzve správca dane určí lehotu, nie kratšiu ako 15 pracovných dní od jej doručenia, v ktorej sa má kontrolovaný daňový subjekt vyjadriť k zisteniam uvedeným v protokole a označiť dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia, ktoré nemohol predložiť v priebehu daňovej kontroly. Ak je to možné, daňový subjekt predloží aj listinné dôkazy. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Ak sa daňovou kontrolou rozdiel v sume, ktorú mal kontrolovaný daňový subjekt podľa osobitných predpisov zaplatiť alebo vykázat' alebo na ktorú si uplatnil nárok podľa osobitných predpisov nezistí, výzva na vyjadrenie k protokolu sa nezasiela. Rovnako sa výzva nezašle, ak daňový subjekt neumožní vykonanie daňovej kontroly, v dôsledku čoho mu zanikne nárok na vrátenie nadmerného odpočtu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 46 ods. 9 písm. a/ Daňového poriadku daňová kontrola je ukončená dňom doručenia protokolu podľa odseku 8.

Podľa § 68 ods. 1 veta prvá a druhá Daňového poriadku ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, vyrubovacie konanie začína nasledujúci deň po dni doručenia protokolu s výzvou podľa § 46 ods. 8 a § 49 ods. 1 a končí dňom doručenia rozhodnutia daňovému subjektu; vyrubovacie konanie nezačne, ak sa výzva podľa § 46 ods. 8 nezasiela. Vyrubovacie konanie po doručení protokolu s výzvou podľa § 46 ods. 8 vykoná a rozhodnutie vo vyrubovacom konaní vydá správca dane, ktorý začal daňovú kontrolu.

Podľa § 68 ods. 3 Daňového poriadku ak daňový subjekt predloží pripomienky a dôkazy v lehote určenej správcom dane vo výzve podľa § 46 ods. 8 a § 49 ods. 1, dohodne so správcom dane deň prerokovania

pripomienok a dôkazov ním predložených; ak sa nedohodnú, určí deň ich prerokovania správca dane. Ak sa daňový subjekt nemôže zúčastniť na prerokovaní, je povinný určiť si na tento účel zástupcu. Správca dane na základe písomného vyjadrenia daňového subjektu a ním predložených dôkazov vykoná dokazovanie alebo miestne zisťovanie. Ak sa daňový subjekt alebo jeho zástupca nezúčastní na prerokovaní pripomienok a dôkazov ním predložených, správca dane spíše o tejto skutočnosti úradný záznam. O priebehu a o výsledkoch dokazovania správca dane spíše s daňovým subjektom zápisnicu podľa § 19, a to aj opakovane; v tom prípade správca dane vydá rozhodnutie do 15 dní odo dňa spísania poslednej zápisnice s daňovým subjektom alebo odo dňa spísania úradného záznamu.

Daňový poriadok určuje daňovému subjektu právo i povinnosť vyjadriť sa k protokolu z daňovej kontroly a označiť dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia v lehote určenej správcou dane, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 pracovných dní od doručenia protokolu kontrolovanému daňovému subjektu. To znamená, že správca dane môže a dokonca má stanoviť dlhšiu lehotu ako 15 pracovných dní, ak si to vyžaduje rozsah protokolu, či iné konkrétne okolnosti prípadu.

V preskúmvanej veci sa zásielka s protokolom a výzvou správcu dane adresovaná do vlastných rúk spoločnosti T., s. r. o. mohla v zmysle § 31 ods. 3 Daňového poriadku považovať za doručení adresátovi najskôr uplynutím 15. dňa od jej uloženia na pošte, teda nie skôr ako 05.09.2014. Posledný deň lehoty 15 pracovných dní počítanej od 06.06.2014 pripadol na 29.09.2014, v dôsledku čoho považovali daňové orgány vyjadrenie žalobcu k protokolu doručené správcovi dane dňa 30.09.2014 za podané oneskorene. Z úradného záznamu spísaného zamestnankyňami správcu dane dňa 12.09.2014 vyplýva, že v uvedený deň zatelefonovala na Daňový úrad Trenčín Ing. K. R., splnomocnený zástupca žalobcu, pričom v telefonickom rozhovore uviedla, že bola dlhodobo preč a že si nestihla na pošte prevziať písomnosti, ktoré jej pravdepodobne doručoval správca dane. Požiadala zároveň o nazretie do spisu, ktoré sa uskutočnilo v ten istý deň na Daňovom úrade Trenčín.

Odvolačný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že určenie lehoty na vyjadrenie sa k protokolu z daňovej kontroly a na predloženie dôkazov je v zmysle Daňového poriadku na uvážení správcu dane, pričom pri výkone tohto oprávnenia je povinný prihliadať predovšetkým na to, aby bola daňovému subjektu poskytnutá dostatočná možnosť uplatniť svoj vplyv na priebeh a výsledok konania využitím svojich procesných práv. To v konkrétnom prípade znamená, aby mal žalobca skutočne k dispozícii lehotu nie kratšiu ako 15 pracovných dní od prevzatia protokolu.

Zástupca žalobcu pri nazretí do spisu dňa 12.09.2014 a vyhotovení fotokópie protokolu z daňovej kontroly nebol v zmysle zásad uvedených v § 3 Daňového poriadku podľa obsahu úradného záznamu z uvedeného dňa poučený o tom, že lehota na vyjadrenie sa mu nepočíta odo dňa skutočného prevzatia protokolu, ale odo dňa 05.09.2014, kedy nastala fikcia doručenia zásielky s protokolom a výzvou správcu dane. Ak by sa totiž lehota na vyjadrenie počítala odo dňa skutočného prevzatia protokolu dňa 12.09.2014, bolo by vyjadrenie žalobcu k protokolu a pripojené dôkazy predložené v stanovenej lehote 15 pracovných dní.

Odvolací súd poukazuje na to, že správca dane nevenoval primeranú pozornosť vyjadreniu konateľky spoločnosti zastupujúcej žalobcu v daňovom konaní, že pred dňom 12.09.2014 bola dlhodobo preč a nestihla si na pošte prevziať písomnosti, ktoré jej pravdepodobne správca dane doručoval. Pokiaľ by táto osoba objektívne nemohla prevziať predmetnú zásielku a oboznámiť sa s jej obsahom skôr ako 12.09.2014, nemala by jej začať plynúť lehota na vyjadrenie sa k protokolu skôr ako v deň nasledujúci po skutočnom prevzatí zásielky, keďže v zmysle zákona táto lehota nesmie byť kratšia ako 15 pracovných dní a mala by zabezpečiť žalobcovi ako daňovému subjektu primeraný časový priestor na vyjadrenie sa k protokolu s prihliadnutím na jeho rozsah a náročnosť.

Odvolací súd preto poukazuje na odvolacie námietky žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu správcu dane, že v rozpätí približne 3 týždňov bolo žalobcovi doručených 7 protokolov z daňovej kontroly, z toho najprv 2 a potom 3 v jeden a ten istý deň, 6 z nich v rozsahu cca 60 strán. Žalobca v uvedenej súvislosti namietal, že správca dane pri určení lehoty na vyjadrenie sa k protokolom neprihliadal ani na ich rozsah a napriek tomu, že pre vykonanie najdlhšej z daňových kontrol u žalobcu potreboval viac ako 1,5 roka, žalobcovi určil lehotu na vyjadrenie sa k protokolom iba v dĺžke 15 pracovných dní odo dňa doručenia výzvy.

Odvolací súd tiež vzal do úvahy skutočnosť, že v liste zo dňa 24.06.2014 (oboznámenie so skutočnosťami zistenými pri daňovej kontrole) správca dane žalobcovi oznámil výsledky dožiadania, ktoré zaslal Daňovému úradu Bratislava k obchodnému prípadu dodávky cukru od spoločnosti C., s.r.o. a vyzval ho, aby sa v stanovenej lehote v zmysle § 3 a § 45 ods. 1 písm. f/ Daňového poriadku vyjadril k zisteným skutočnostiam a predložil správcovi dane ďalšie relevantné dôkazy, ktoré by potvrdili tvrdenia žalobcu. Z tohto listu však podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne jasne nevyplýva, či a aké mal správca dane pochybnosti o správnosti, pravdivosti alebo úplnosti dokladov predložených žalobcom, pretože žalobcovi bolo oznámené len to, že spoločnosť C. s.r.o. aj jej konateľ sú nekontaktní a spoločnosť nepodala daňové priznanie k DPH za zdaňovacie obdobie december 2013 a daň uplatnenú žalobcom na odpočítanie neodviedla. Žalobca preto nedostal jednoznačnú informáciu o tom, aké skutočnosti považuje správca dane za pochybné a ako môže tieto pochybnosti vyvrátiť.

Za daných okolností považoval odvolací súd postup daňových orgánov, ktoré neprihliadli na obsah vyjadrenia žalobcu k protokolu z daňovej kontroly a na pripojené dôkazy z dôvodu zmeškania lehoty, ktorý si osvojil i krajský súd, za nesprávny. Je toho názoru, že citované ustanovenia Daňového poriadku bolo v prejednávacom prípade potrebné vykladať tak, aby žalobcovi bolo zaručené právo vyjadriť sa k protokolu v lehote primeranej náročnosti vyjadrenia ako aj so zohľadnením počtu protokolov zaslaných žalobcovi v rovnakom období, nie kratšej ako 15 pracovných dní od jeho skutočného prevzatia, ktorú žalobca dodržal, nakoľko vyjadrenie žalobcu k protokolu je jedinou prípustnou obranou proti zisteniam tam uvedeným.

Na uvedenom základe Najvyšší súd dospel k záveru, že daňové orgány svojim postupom odňali žalobcovi právo na prerokovanie jeho pripomienok k protokolu a predložených dôkazov vo vyrubovacom konaní. Tvrdenia žalobcu obsiahnuté v predmetnom vyjadrení neboli prejednané a predložené dôkazy náležite

vyhodnotené ani správcom dane vo vyrubovacom konaní (§ 68 ods. 3 Daňového poriadku) a následne ani v odvolacom konaní pred žalovaným (§ 74 ods. 2, 3 Daňového poriadku).

Z uvedených dôvodov postupoval Najvyšší súd podľa § 220 a § 250ja ods. 3 O. s. p. a zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného a vrátil mu vec na ďalšie konanie, v ktorom uváži, či vytýkané nedostatky odstráni sám v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu správcu dane, alebo rozhodnutie správcu dane zruší a vráti mu vec na ďalšie konanie (§ 74 ods. 4 Daňového poriadku).

Úlohou daňových orgánov však bude vysporiadať sa s tvrdeniami žalobcu obsiahnutými vo vyjadrení k daňovému protokolu a s predloženými dôkazmi a prípadne vykonať vo vyrubovacom konaní ďalšie navrhnuté dôkazy, pokiaľ si to okolnosti prípadu vyžadujú.

8.

R O Z H O D N U T I E

I. Daňový subjekt má právo vykonať zákonom predpísaný úkon v ktorýkoľvek deň zákonom stanovenej lehoty, vrátane dňa posledného.

II. Pokiaľ mu je pre výkon právomoci iného štátneho orgánu znemožnené vykonať takýto úkon v posledný deň zákonnej lehoty a v dôsledku tejto skutočnosti lehotu zmešká a zároveň to oznámi príslušnému orgánu, preukáže dôvody zmeškania lehoty a bezodkladne vykoná zmeškaný úkon, má právo sa spoľahnúť na to, že orgán štátu vyhodnotí jeho podania podľa ich skutočného obsahu tak, aby utrpel čo najmenšiu ujmu na svojich právach.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2017, sp. zn. 1Sžf/116/2015)

Daňový úrad Nitra rozhodnutím č. 9417301/5/2822275/2014 zo dňa 16.06.2014 uložil žalobkyni podľa § 155 ods. 1 písm. a zákona č. 563/2009 Z.Z. o správe daní (ďalej len Daňový poriadok) v znení neskorších predpisov pokutu vo výške 30 € za správny delikt podľa § 154 ods. 1 písm. a/ bod 1 Daňového poriadku - nepodanie daňového priznania podľa zákona č. 222/2004 Z.Z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o DPH) na daň z pridanej hodnoty (ďalej aj DPH alebo daň) za zdaňovacie obdobie apríl 2014 v lehote do 26.05.2014.

Proti rozhodnutiu Daňového úradu podala žalobkyňa odvolanie, v ktorom namietala, že splnomocnila konateľku spoločnosti M. C., s.r.o., Bratislava pani M. P. na doručovanie písomností elektronickými prostriedkami s prideleným ID.

Uviedla, že v uvedenej spoločnosti nastali v posledný deň na podanie daňového priznania žalobkyne na DPH za zdaňovacie obdobie apríl 2014 prekážky, ktoré neboli spôsobené touto spoločnosťou, keďže na základe príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov odboru kriminálnej polície KR PZ Nitra bola dňa 26.05.2014 vykonaná prehliadka v objekte administratívnej budovy, v ktorej mala prenajaté priestory aj spoločnosť M. C., s.r.o.

V čase od 06.50 hod. dňa 26.05.2014 až do 04.00 hod. nasledujúceho dňa 27.05.2014 nebol zo strany vyšetrovateľa umožnený prístup k počítačovému vybaveniu spoločnosti a na jej serveroch sa nemohla vykonávať žiadna činnosť, o čom bolo vystavené Krajským riaditeľstvom PZ v Nitre potvrdenie spoločnosti M. C., s.r.o., ktoré žalobkyňa priložila k odvolaniu. Z tohto dôvodu podala splnomocnenkyňa žalobkyne M. P. za žalobkyňu daňové priznanie na DPH a kontrolný výkaz za predmetné zdaňovacie obdobie v najbližší možný termín dňa 27.05.2014.

Z uvedených dôvodov navrhla rozhodnutie o uložení pokuty zrušiť.

Žalovaný rozhodnutím č. 1100304/1/380902/2014 zo dňa 25.08.2014 na odvolanie žalobkyne rozhodnutie správcu dane potvrdil. Odvolacie dôvody žalobkyne považoval za právne irelevantné, pričom poukázal na to, že žalobkyňa, resp. osoba ňou splnomocnená na doručovanie písomností elektronickými prostriedkami, mohla v zmysle § 78 od. 2 zákona o DPH podať daňové priznanie od 1. do 25. dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po skončení zdaňovacieho obdobia, v danom prípade od 01.05.2014 do 26.05.2014.

Nakoľko žalobkyňa podala daňové priznanie na DPH za zdaňovacie obdobie apríl 2014 až 27.05.2014, teda po uplynutí zákonnej lehoty, uložil správca dane pokutu v súlade so zákonom, pričom prihliadol na závažnosť, trvanie a následky protiprávneho stavu a stanovil ju v spodnej hranici zákonom stanoveného rozpätia.

Včas podanou žalobou sa žalobkyňa domáhala na Krajskom súde v Trnave zrušenia rozhodnutia žalovaného spolu s prvostupňovým rozhodnutím správcu dane a vrátenia veci na nové konanie. V žalobe namietala, že vyššie uvedená argumentácia žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko žiadny zákon neukladá, aby ktokoľvek uskutočňoval podania voči orgánom štátnej správy v rámci prvých dní poskytnutých lehôt, pretože ku koncu lehoty môže nastať nepredvídaná objektívna skutočnosť, ktorá takého podanie znemožní.

Žalobkyňa poukázala na článok 2 ods. 3 Ústavy SR, ktoré poskytuje každému nespochybniteľné právo konať čokoľvek, čo nie je zákonom zakázané, teda aj podávať podania v posledný deň lehoty na ich podanie.

Žalobkyňa ďalej namietala, že správca dane mal s poukazom na § 13 ods. 3 a § 29 ods. 1 Daňového poriadku vyhodnotiť jej podanie zo dňa 26.06.2014 označené ako odvolanie zároveň aj ako žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty, nakoľko prehliadka iných priestorov uskutočnená orgánmi činnými v trestnom konaní je v zmysle § 29 ods. 1 Daňového poriadku takým závažným dôvodom, na základe ktorého správca dane odpustí zmeškanie lehoty, ak o to daňový subjekt do 30 dní požiada, ak v tej istej lehote urobí zmeškaný úkon. Zmeškaný úkon žalobkyňa uskutočnila bezodkladne po odpadnutí prekážky, ktorá jej v tom bránila, pričom omeškanie trvalo len jeden deň od uplynutia riadnej lehoty.

V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Daňového úradu Bratislava, pobočka Pezinok, ktorý v skutkovo i právne obdobnej veci v rámci autoremedúry vyhovel odvolaniu spoločnosti T. P., spol. s r. o. a zrušil vlastné rozhodnutie o vyrubení pokuty v sume 30 € uvedenej spoločnosti za nepodanie daňového priznania v stanovenej lehote. Žalobkyňa poukazovala na to, že napadnutým rozhodnutím žalovaného došlo k porušeniu zásady totožného rozhodovania v skutkovo zhodných prípadoch podľa § 3 ods. 9 Daňového poriadku, čím sa naplnil odvolací dôvod podľa §250j ods. 2 písm. e/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP).

Napokon žalobkyňa poukázala na Upovedomenie o preskúmaní postupu policajta vyhotovené Krajskou prokuratúrou Nitra pod č. Kv69/14/4400-11 dňa 13.06.2014 (adresované M. P., jedinej spoločníčke a konateľke

spoločnosti M. C., s.r.o.), v ktorom prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra JUDr. J. L. okrem iného uvádza, že správca dane akceptuje osobitné potvrdenie vyšetrovateľa o vykonaní úkonu, ktorý M. P. technicky znemožňoval v priebehu dňa 26.05.2014 plnenie si povinností voči príslušným správcam dane, ako dôvod prípadného omeškania s plnením si týchto povinností. Napriek tomu správca dane vydal rozhodnutie o uložení pokuty žalobkyni za omeškanie s podaním daňového priznania.

Krajský súd rozsudkom č. k. 14S/169/2014-43 zo dňa 14.10.2015 žalobu zamietol a žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobkyňa, resp. ňou splnomocnená spoločnosť mohla podať daňové priznanie za predmetné zdaňovacie obdobie v čase od 01.05. až do 26.05.2014, keďže posledný deň lehoty na podanie daňového priznania pripadol na nedeľu (25.05.2014). Poukázal na to, že daňový subjekt je povinný s náležitou starostlivosťou dbať o to, aby si plnil svoje daňové povinnosti.

V prípade, že v posledný deň lehoty na podanie daňového priznania žalobkyňa zistila dôvody brániace poverenej spoločnosti podať daňové priznanie, mohla požiadať správcu dane o odpustenie zmeškania lehoty, čo však nespravila a daňové priznanie podala až dňa 27.05.2014, teda jeden deň po uplynutí zákonnej lehoty.

Krajský súd zastal názor, že podanie žalobkyne zo dňa 26.06.2014 označené ako odvolanie nebolo možné považovať za žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty, pretože podanie takúto žiadosť neobsahuje a každé podanie je potrebné posúdiť podľa jeho obsahu.

K námietke rozdielneho rozhodnutia Daňového úradu Bratislava, pobočka Pezinok za podobných skutkových a právnych okolností krajský súd uviedol, že žalovaný ani prvostupňový správny orgán nie sú viazaní rozhodnutím iných správcov dane, pretože každý prípad sa posudzuje individuálne s prihliadnutím na konkrétne okolnosti. Poukázal tiež na to, že § 154 ods. 1 písm. a/ Daňového poriadku výslovne ukladá povinnosť správcovi dane uložiť pokutu za správny delikt podľa § 154 ods. 1 písm. a/ prvý a druhý bod, teda nevytvára možnosť pre správcu dane, aby rozhodoval, či pokutu za správny delikt uloží alebo nie. Nakoniec krajský súd uviedol, že uložená pokuta na dolnej hranici zákonom stanovenej sadzby je vzhľadom na dĺžku omeškania primeraná miere zavinenia žalobkyne.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že postupom súdu prvého stupňa sa jej odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP) a že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP).

Poukázala na to, že súčasťou základného práva na spravodlivé konanie (obsiahnuté v základnom práve na súdnu ochranu) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Žalobkyňa nesúhlasila so záverom súdu prvého stupňa, že podanie zo dňa 26.06.2014 označené ako odvolanie nebolo možné považovať za žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty. Trvala na tom, že predmetné odvolanie vzhľadom na jeho obsah jednoznačne smeruje k tomu, aby jej bola odpustená zmeškaná lehota. Vyjadrenie formalistického „Žiadam o odpustenie zmeškanej lehoty“ je podľa žalobkyne vzhľadom na okolnosti nadbytočné, nakoľko z obsahu podania je zjavné, za akým účelom bolo podané, čo ním žalobkyňa ako daňový subjekt sleduje a čo ním chce dosiahnuť.

Žalobkyňa tiež namietala, že postupom a rozhodnutím žalovaného jej bola odňatá možnosť konať pred správnym súdom tým, že jej bola skrátená lehota na využitie inštitútu podania žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty. Tú v zmysle § 29 ods. 1 Daňového poriadku mohla podať do 30 dní odo dňa, keď odpadli dôvody zmeškania, teda až do 26.06.2014. Správca dane však vydal prvostupňové rozhodnutie o uložení pokuty už dňa 16.06.2014, teda 10 dní pred uplynutím zákonnej lehoty na podanie žiadosti.

Žalobkyňa poukázala na interný riadiaci akt Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23/2014, vydaný v zmysle § 160 ods. 2 Daňového poriadku – Metodický pokyn k ukladaniu sankcií za porušenie povinností pri predkladaní kontrolného výkazu DPH podľa § 78a zákona o DPH, v ktorom ministerstvo záväzne určuje, aby daňový orgán pokutu neuložil, pokiaľ platiteľ podal kontrolný výkaz síce oneskorene, avšak z vlastného podnetu, t. j. bez výzvy. Pritom podľa § 78a ods. 1 zákona o DPH daňový úrad uloží platiteľovi pokutu do výšky 10 000 €, ak doručí kontrolný výkaz oneskorene. V prejednávanej príhode zákon o DPH obdobne „určuje povinnosť“ správcovi dane pokutu uložiť, avšak metodický pokyn č. 23/2014 túto „povinnosť“ značne upresňuje a relativizuje, hoci textácia ustanovenia o uložení sankcie („uloží pokutu“) je v oboch prípadoch totožná. Z uvedených dôvodov vyjadrila žalobkyňa názor, že vzhľadom na predmetný metodický pokyn má žalovaný ako aj správca dane pri aplikovaní princípu *mutatis mutandis* možnosť pokutu neuložiť, aj keď sa v zákone nachádza formulácia „uloží pokutu“.

Žalobkyňa tiež trvala na to, že v inom, avšak skutkovo zhodnom prípade iného daňového subjektu (T. P., spol. s r. o.), ktorého daňové veci taktiež spravovala spoločnosť M. C., s.r.o., príslušný správca dane – Daňový úrad Bratislava, pobočka Pezinok zrušil vlastné rozhodnutie o uložení rovnakej pokuty vo výške 30 €, keď daňový subjekt rovnako meškal o jeden deň s podaním daňového priznania za rovnaké zdaňovacie obdobie, a to z rovnakých dôvodov. Podľa žalobkyne nie je možné tvrdiť, že každý prípad sa posudzuje individuálne, s prihliadnutím na okolnosti prípadu a zároveň v zmysle § 3 ods. 9 Daňového poriadku neprihliadnuť na iný prípad, ktorý je absolútne totožný. V danom prípade vznikli v skutkovo zhodných prípadoch neodôvodnené rozdiely, na ktoré nedbal správca dane, ani prvostupňový súd.

Nakoniec žalobkyňa vytýkala prvostupňovému súdu, že sa vôbec v odôvodnení rozsudku nezaoberal upovedomením Krajskej prokuratúry Nitra č. Kv69/14/44001-11 zo dňa 13.06.2014 o preskúmaní postupu policajta, adresovanom M. P., ktoré obsahovalo vyjadrenie vedúceho oddelenia ekonomickej kriminality mjr. Mgr. P. spomenuté v odôvodnení žaloby.

Z uvedených dôvodov žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že zruší rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím správcu dane a vráti vec správneho orgánu na ďalšie konanie, alebo rozsudok krajského súdu zruší a vráti mu vec na ďalšie konanie.

Žalovaný v písomnom stanovisku k odvolaniu poukázal na svoje vyjadrenie k žalobe a dodal, že žalobkyňa nespĺnila všetky podmienky pre odpustenie zmeškanej lehoty súčasne, ktorými sú podanie žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty do 30 dní odo dňa, keď odpadli dôvody zmeškania a zároveň urobenie zmeškaného úkonu v uvedenej lehote, a tiež zaplatenie správneho poplatku. Žalovaný upozornil na to, že predmet konania sa týkal nepodania daňového priznania a nie kontrolného výkazu a preto považoval námietku súvisiacu s metodickým pokynom Ministerstva financií Slovenskej republiky k ukladaniu sankcií za porušenie povinnosti pri predkladaní kontrolného výkazu DPH za nedôvodnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 OSP) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s § 250ja ods. 1 OSP odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 OSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (viď § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a preto ho po preskúmaní odvolacích dôvodov postupom podľa § 220 OSP zmenil tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného i správcu dane a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je v medziach uvedených v § 205 ods. 2 OSP prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 OSP) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto odvolací súd primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 OSP), a v takto vymedzenom rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II. ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 6 Sžo 84/2007, sp.zn. 6 Sžo 98/2008, sp.zn. 1 Sžo 33/2008, sp.zn. 2 Sžo 5/2009 či sp.zn. 8 Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s posudzovaným rozhodnutím žalovaného súvisia.

S ohľadom na prieskumný (nie nachádzajúci) charakter správneho súdnictva je správny súd pri súdnom prieskume zákonnosti napadnutého rozhodnutia zásadne viazaný skutkovým stavom, ktorý zistil („*a contrario*“ § 250j ods. 2 písm. c/ OSP) správny orgán a riadne („*a contrario*“ písmeno b/ OSP) zachytil v administratívnom spise s niekoľkými výnimkami (§ 250i ods. 2 OSP), ktoré majú svoj základ v povinnosti postupovať pri preverovaní skutkového stavu podľa zásad úplnej apelácie v súlade s čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jednou z takýchto výnimiek je i rozhodnutie o uložení sankcie, pri preskúvaní ktorého správny súd nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom; súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Nakoľko v preskúvanej veci krajský súd v súdnom prieskume k aplikácii ustanovenia § 250i ods. 2 OSP nepristúpil a dokazovanie nevykonával a ani Najvyšší súd nezistil nutnosť tejto aplikácie v preskúvanej veci, nebolo možné prihliadnuť na v odvolaní uplatnený odvolací dôvod, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP). Tvrdenia o nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa však s ohľadom na skutočný obsah predmetnej argumentácie žalobkyne považoval odvolací súd za námietku nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP).

Právne posúdenie veci je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Vychádzajúc zo stabilnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného v článku 1 Ústavy SR je aj princíp právnej istoty a spravodlivosti (princíp materiálneho právneho štátu), ktorý spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, tiež II. ÚS 234/03). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV.ÚS 92/09; ÚS 17/1999 Nález z 22. septembra 1999 Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I.ÚS 44/1999 Nález z 13. októbra 1999 Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382; I.ÚS 10/98; I.ÚS 54/02 Nález z 13. novembra 2002 Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750).

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavnú konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu.

Nepodanie daňového priznania v zákonom stanovenej lehote sa podľa Daňového poriadku považuje za správny delikt, za ktorý správca dane uloží pokutu v zákonom stanovených medziach. Zodpovednosť za správny delikt v systéme daňového trestania stojí na princípe objektívnej zodpovednosti, teda zodpovednosti za protiprávny stav (výsledok). Otázka zavinenia daňového subjektu je irelevantná, preukazuje sa len porušenie právnej povinnosti. K zbaveniu sa zodpovednosti za správny delikt môže dôjsť len v prípade, ak zákon stanoví liberačné dôvody, ktoré by zbavovali daňovníka zodpovednosti za protiprávny stav.

Daňový poriadok takéto liberačné dôvody vo vzťahu k oneskorenému podaniu daňového priznania nestanovuje. Najvyšší súd by mohol preto konštatovať, že nakoľko žalobkyňa nedodrжала zákonom stanovenú lehotu na podanie daňového priznania za predmetné zdaňovacie obdobie, bolo jej konanie možné kvalifikovať ako správny delikt a vyvodiť voči nej deliktuálnu zodpovednosť bez ohľadu na to, či porušenie právnej povinnosti nastalo jej zavinением alebo zavinением tretej osoby (porovnaj napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 1Sžf/71/2015, 1Sžf/30/2015).

Podľa názoru odvolacieho súdu však nemožno prehliadnuť skutočnosť s objektívnou príčinou, že žalobkyňa v odvolaní proti rozhodnutiu správcu dane o uložení pokuty tvrdila, že v posledný deň zákonnej lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie apríl 2014, ktorý pripadol na 26.05.2014, bolo jej zástupkyňi M. P. (konateľke a spoločníčke spoločnosti M. C., s.r.o.), splnomocnenej žalobkyňou na doručovanie písomností správcovi dane elektronickými prostriedkami, objektívne znemožnené podať v mene žalobkyne daňové priznanie.

Preukázala to potvrdením vyšetrovateľky PZ zo dňa 27.05.2014, podľa ktorého v čase od 7,00 dňa 26.05.2014 do 4,00 dňa 27.05.2014 nebolo umožnené zástupcom spoločnosti M. C., s.r.o. vykonávať na serveroch spoločnosti žiadnu činnosť v dôsledku vykonania prehliadky priestorov spoločnosti orgánmi činnými v trestnom konaní. Uvedenú skutočnosť označila žalobkyňa v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu správcu dane za dôvod zmeškania lehoty na podanie daňového priznania a uviedla, že daňové priznanie i kontrolný výkaz DPH podala jej splnomocnenkyňa v najbližší možný termín dňa 27.05.2014.

Podľa § 3 ods. 1 Daňového poriadku pri správe daní sa postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb. Podľa ods. 2 správca dane postupuje pri správe daní v úzkej súčinnosti s daňovým subjektom a inými osobami a poskytuje im poučenie o ich procesných právach a povinnostiach, ak tak ustanoví tento zákon. Správca dane je povinný zaoberať sa každou vecou, ktorá je predmetom správy daní, vybaviť ju bezodkladne a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne mu určení a vyrubeniu dane. Podľa ods. 6 pri uplatňovaní osobitných predpisov pri správe daní sa berie do úvahy

skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej pre zistenie, vyrubenie alebo vybratie dane. Na právny úkon alebo inú skutočnosť rozhodujúcu pre zistenie, vyrubenie alebo vybratie dane, ktoré nemajú ekonomické opodstatnenie a ktorých výsledkom je účelové obchádzanie daňovej povinnosti alebo získanie takého daňového zvýhodnenia, na ktoré by inak nebol daňový subjekt oprávnený, alebo ktorých výsledkom je účelové zníženie daňovej povinnosti, sa pri správe daní neprihliada. Podľa ods. 9 správca dane dbá na to, aby pri rozhodovaní v skutkovo zhodných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 29 ods. 1 Daňového poriadku správca dane zo závažných dôvodov odpustí zmeškanie lehoty, ak o to daňový subjekt požiada najneskôr do 30 dní odo dňa, keď odpadli dôvody zmeškania, a ak v tej istej lehote urobí zmeškaný úkon. Zmeškanie už predĺženej lehoty nemožno odpustiť.

Daňový poriadok medzi základnými zásadami správy daní vymenúva i zásadu zachovávanía práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a ukladá správcovi dane postupovať pri správe daní v úzkej súčinnosti s daňovým subjektom. Podľa názoru odvolacieho súdu sa daňové orgány uvedenými zásadami v prejednávanej veci dostatočne neriadili, pretože nevenovali náležitú pozornosť tvrdeniam žalobkyne uvedeným v odvolaní proti rozhodnutiu o uložení pokuty a nevzali do úvahy skutočný obsah tohto jej úkonu.

Jeho zjavným účelom totiž bolo oznámiť správcovi dane dôvod zmeškania lehoty na podanie daňového priznania o jeden deň a informovanie správcu dane o vykonaní zmeškaného úkonu v nasledujúci deň po odpadnutí dôvodu zmeškania. Napriek tomu, že odvolanie nebolo výslovne označené aj ako žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty, obsahovalo všetky atribúty takejto žiadosti a daňové orgány boli povinné ho takto posudzovať, prípadne v rámci zásady súčinnosti s daňovým subjektom odstrániť pochybnosti o skutočnom obsahu a úmysle žalobkyne.

Správca dane však namiesto toho ešte počas plynutia zákonnej 30-dňovej lehoty na podanie žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty rozhodol o uložení pokuty žalobkyni za oneskorené podanie daňového priznania, pričom tento jeho postup vyhodnotil ako zákonný nielen žalovaný, ale i krajský súd. S uvedeným výkladom relevantných ustanovení Daňového poriadku sa odvolací súd nemohol stotožniť, pretože sa prieči základným zásadám správy daní i široko koncipovanému ústavnému právu na tzv. inú právu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR).

Z uvedených dôvodov je Najvyšší súd toho názoru, že krajský súd v naznačenom smere vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď postup daňových orgánov po podaní odvolania žalobkyne proti rozhodnutiu správcu dane o uložení pokuty vyhodnotil ako zákonný. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že daňový subjekt má právo vykonať zákonom predpísaný úkon v ktorýkoľvek deň zákonom stanovenej lehoty, vrátane dňa posledného. Pokiaľ mu je v dôsledku výkonu právomoci iného štátneho orgánu znemožnené vykonať takýto úkon v posledný deň zákonnej lehoty a v dôsledku tejto skutočnosti lehotu zmešká a zároveň príslušnému orgánu oznámi zmeškanie lehoty, preukáže jeho dôvody a bezodkladne vykoná zmeškaný úkon, má právo sa spoľahnúť na to, že orgán štátu vyhodnotí jeho podania podľa ich skutočného obsahu tak, aby utrpel čo najmenšiu ujmu na svojich právach.

S ohľadom na koncentračnú zásadu pri vymedzení rozsahu súdneho preskúmania rozhodnutia orgánu verejnej správy (§ 250b ods. 1, § 250h ods. 1 OSP), ktorá platí i pre odvolacie konanie, nemohol odvolací súd prihliadnuť na námietku poukazujúcu na metodický pokyn Ministerstva financií SR č. 23/2014 v súvislosti s ukladaním sankcií za porušenie povinností pri predkladaní kontrolného výkazu DPH, pretože túto námietku žalobca nezahrnul do žalobných dôvodov uplatnených do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni.

Odvolací súd samozrejme nespochybňuje oprávnenie Ministerstva financií SR usmerňovať orgány správy daní, aby za určitých okolností nezačínali konanie o uložení pokuty daňovým subjektom i v tých prípadoch, kedy inak zákon s takýmto postupom počíta. Pripomína však, že správne súdy sú pri uplatňovaní svojej preskúmvacej právomoci viazané len zákonmi, nie internými aktami riadenia orgánov finančnej správy.

K odvolacej námietke o porušení práva žalobkyne na spravodlivé konanie a tým aj k odňatiu jej možnosti konať pred súdom nedostatočným odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd uvádza, že krajský súd zaujal naozaj veľmi stručné stanovisko k námietke rozdielneho posúdenie prakticky totožnej otázky Daňovým úradom Bratislava, pobočky Pezinok, ktorý za prakticky rovnakých skutkových a právnych okolností zrušil vlastné rozhodnutie o uložení pokuty spoločnosti T. P. spol. s r. o. za oneskorené podanie daňového priznania. K upovedomeniu prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre zo dňa 13.06.2014 o preskúmaní postupu policajta v súvislosti s vykonaním prehliadky iných priestorov u spoločnosti M. C., s.r.o., na ktoré poukazovala žalobkyňa, sa krajský súd nevyjadril vôbec. Zaujal len paušálny názor, že každý prípad sa posudzuje individuálne, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a že správca dane ani žalovaný neboli viazaní rozhodnutím iného správcu dane. Postoj krajského súdu k predmetným námietkam žalobkyne vyplynul z celkového právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa, ktoré považuje odvolací súd z vyššie opísaných dôvodov za nesprávne. S ohľadom na právne závery odvolacieho súdu považuje tento súd za nadbytočné sa k predmetným odvolacím námietkam bližšie vyjadrovať.

Z uvedených dôvodov postupoval Najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 OSP a zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného i správneho orgánu prvého stupňa a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom bude úlohou daňových orgánov zaoberať sa žiadosťou žalobkyne o odpustenie zmeškania lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie apríl 2014 a právoplatne o nej rozhodnúť. Až v prípade negatívneho rozhodnutia o tejto žiadosti bude možné v prípadnom konaní o uložení pokuty postupovať ďalej.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že v konaní úspešnej žalobkyni ich náhradu priznal podľa vyčíslenia jej právneho zástupcu v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške 518,72 € z titulu trov právneho zastúpenia a vo výške 140 € z titulu náhrady iných trov konania.

Trovy konania pozostávajú z:

- a) trov právneho zastúpenia, za úkony právnej pomoci:
 - príprava a prevzatie zastupovania vrátane prvej porady s klientom 30.09.2014 (§ 13a ods. 1 písm. a/ vyhlášky) – 134 € + režijný paušál 8,04 € + 20 % DPH,
 - písomné podanie – žaloba zo dňa 6.10.2014 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky) – 134 € + režijný paušál 8,04 € + 20 % DPH,
 - písomné podanie – odvolanie zo dňa 10.11.2015 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky) – 139,83 € + režijný paušál 8,39 € + 20 % DPH.
- b) iných trov konania:
 - súdny poplatok 70 € za žalobu,
 - súdny poplatok 70 € za odvolanie.

9.

R O Z H O D N U T I E

I. Na účely § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov nemožno stotožňovať pojem „pracovná kategória“ a pojem „kategória funkcií“.

II. Na rozdiel od ustanovenia § 14 ods. 4 v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí aj služba vojakov z povolania zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ustanovenie § 174 tohto zákona opačné hodnotenie, teda hodnotenie doby zamestnania zaradeného do I. (II.) pracovnej kategórie ako doby služby vojaka z povolania v I. (II.) kategórii funkcií neupravuje, a teda také hodnotenie je vylúčené.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2017, sp. zn. 9So/155/2015)

Krajský súd v T. rozsudkom z 20. apríla 2015, č.k. 15Sd/241/2014-42, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo xxx zo dňa 27.08.2014, ktorým podľa § 65 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) a § 14, § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 27.05.2014, teda odo dňa dovŕšenia veku 58 rokov. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal preukázané, že navrhovateľ nie je poberateľom dávky výsluhového zabezpečenia podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“). Súčasne mal preukázané, že navrhovateľ mal obdobie výkonu základnej vojenskej služby od 05.08.1973 do 19.07.1975 a výkonu služby profesionálneho vojaka (vojaka z povolania) od 20.07.1975 do 13.09.1982 zaradené do 2. kategórie funkcií a výkon služby vojaka z povolania od 14.09.1982 do 30.09.1984 zaradené do 1. kategórie funkcií, nespĺnil teda podmienky pre zníženie dôchodkového veku na 58 rokov na účely § 21 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 14 ods. 2 a 4 zákona č. 100/1988 Zb., ani podmienky podľa § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb., v zmysle ktorého sa vyžaduje splnenie nielen podmienky minimálne 15 rokov služby v 1. alebo 2. kategórii funkcií, ale aj súčasné splnenie podmienky výkonu do 31.12.1999. Na tom základe dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺnil podmienky pre určenie iného dôchodkového veku, ako veku 62 rokov podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ. Namietol, že ako vojak základnej vojenskej služby a vojak z povolania vykonával vojenskú službu zaradenú do 1. kategórie funkcií v rozsahu 2 roky a 79 dní a v 2. kategórii funkcií viac ako 9 rokov a že v civilnom zamestnaní vykonával 12 rokov a 306 dní zamestnanie

zaradené do II. pracovnej kategórie, a v zamestnaní zaradenom do III. pracovnej kategórie ďalších 16 rokov a 340 dní.

Namietol aj nesprávne hodnotenie doby štúdia na vojenskej strednej odbornej škole (VSOŠ), ktorá mu má byť hodnotená ako doba služby v ozbrojených zložkách celkovo v rozsahu 12 rokov a 206 dní, takže v II. pracovnej kategórii získal spolu 4686 dní, teda viac ako 27 rokov a spolu s dobou zamestnania v III. pracovnej kategórii získal 38 rokov a 340 dní doby dôchodkového poistenia.

Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súčasne žiadal, aby mu bola priznaná náhrada trov konania .

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu poukázala na to, že hodnotenie doby štúdia na vojenskej škole v I., resp. II. kategórii funkcií je v kompetencii príslušného orgánu ozbrojených zložiek, pričom navrhovateľovi bolo obdobie štúdia od 05.08.1973 do 19.07.1975 potvrdené v II. kategórii funkcií, obdobie od 20.07.1975 do 13.09.1982 v II. kategórii funkcií a obdobie od 14.09.1982 do 30.11.1984 v I. kategórii funkcií, celkovo v rozsahu 11 rokov a 121 dní. Zároveň v zamestnaní zaradenom do II. pracovnej kategórie (od 01.01.1985 do 28.02.1986 a od 01.05.1988 do 31.12.1999) získal 12 rokov a 306 dní. Navrhovateľ nevykonával zamestnanie v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach a nesplnil ani podmienku 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií podľa § 174 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.; právne predpisy o sociálnom poistení (zabezpečení) neumožňujú spočítať obdobie v I., resp. II. kategórii funkcií s obdobím dôchodkového poistenia zaradeného do II. pracovnej kategórie. Navrhovateľ preto nesplnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok k 27.05.2014.

Z uvedených dôvodov odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z dávkového spisu odporkyne a v ňom založeného Potvrdenia Ministerstva obrany SR č. SEEK-37-171/2013-1 zo 17.07.2013, adresovaného navrhovateľovi, mal aj odvolací súd preukázané, že navrhovateľ vykonával službu vojaka z povolania len do 30.11.1984, že v dobe od 05.08.1973 do 19.07.1975 vykonával základnú vojenskú službu a od 20.07.1975 do 30.11.1984 bol vojakom z povolania, dobu mal hodnotenú v II. kategórii funkcií, z toho od 14.09.1982 do 30.11.1984 v I. kategórii funkcií.

Navrhovateľ ničím nepreukázal, že by sa ako doba služby v II. kategórii funkcií mala hodnotiť doba štúdia na strednej vojenskej odbornej škole už od 01.09.1971 do 04.08.1973. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že aj v zmysle nariadenia náčelníka generálneho štábu Československej ľudovej armády číslo

11 z 02.08.1985 sa ako doba služby I., resp. II. kategórie funkcií mohla hodnotiť len základná služba, náhradná služba, prípadne ďalšia služba poslucháčov (žiakov) vojenských škôl (po vykonaní základnej služby).

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľ vykonával aj tzv. „civilné“ zamestnanie zaradené do II. pracovnej kategórie, a to v obdobiach od 01.01.1985 do 28.02.1986 a od 01.05.1988 do 31.12.1999. Toto obdobie odporkyňa aj hodnotila ako zamestnanie II. pracovnej kategórie.

Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.07.2016 dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Navrhovateľ sa narodil xx.xx.1956, nevznikol mu teda nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., doba hodnotená ako doba služby sa preto v zmysle § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. hodnotí ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie, pričom služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ tohto zákona.

Keďže navrhovateľ nevykonával také zamestnania, ktoré sú zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 písm. i/ až l/ zákona č. 100/1988 Zb. v rozsahu aspoň 20 rokov, nevznikol mu nárok na dôchodok dňom dovŕšenia veku 58 rokov podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. d/tohto zákona.

Podľa § 174 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií.

Ustanovenie § 174 je zaradené v desiatej časti zákona č. 100/1988 Zb., je teda ustanovením prechodným, upravujúcim nároky z I. a II. pracovnej kategórie a I. a II. kategórie funkcií po 31. decembri 1999.

Toto ustanovenie malo za cieľ (v dôsledku zániku zaradovania zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie po 31.12.1999), odstrániť tvrdosť zákona spočívajúcu v nemožnosti splnenia podmienok podľa § 21 tohto zákona po 31.12.1999 a zachovať iba určeným skupinám zamestnancov, ktorí vykonávali zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 zákona, resp. v I. a II. kategórii funkcií, skorší vznik nároku na starobný dôchodok.

Výkon zamestnania v II. pracovnej kategórii podľa uvedeného ustanovenia nezakladá skorší vznik nároku na starobný dôchodok pred dovŕšením všeobecného dôchodkového veku (62 rokov podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z.).

Na účely § 174 zákona č. 100/1988 Zb. nemožno stotožňovať pojem „pracovná kategória“ a pojem „kategória funkcií“.

Na rozdiel od ustanovenia § 14 ods. 4 v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 100/1989 Zb., podľa ktorého sa ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí aj služba vojakov z povolania zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ustanovenie § 174 zákona č. 100/1988 Zb. opačné hodnotenie, teda hodnotenie doby zamestnania zaradeného do II. pracovnej kategórie ako doby služby vojaka z povolania v II. kategórii funkcií neupravuje a teda také hodnotenie je vylúčené. Doby zamestnania v II. pracovnej kategórii od 01.01.1985 do 28.02.1986 a od 01.05.1988 do 31.12.1999 preto navrhovateľovi nemožno hodnotiť ako dobu služby v II. kategórii funkcií.

Keďže navrhovateľ nezískal najmenej 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, nárok na starobný dôchodok dňom dovŕšenia veku 58 rokov mu podľa § 174 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. nevznikol.

Aj odvolací súd mal na základe vyššie uvedeného preukázané, že navrhovateľ nesplnil podmienky vzniku nároku na starobný dôchodok dňom dovŕšenia veku 58 rokov a rozhodnutie odporkyne považoval za súladné so zákonom. Rozsudok krajského súdu preto ako vecne správny potvrdil podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2, § 250ja ods. 2 a § 219 O.s.p.

10.

R O Z H O D N U T I E

Obdobie trvania učebného pomeru učňa vychovávaného pre zamestnanie I. (II.) pracovnej kategórie v období pred 1. októbrom 1988 je na účely § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v spojení s § 148 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení potrebné zaradiť do I. (II.) pracovnej kategórie podľa § 2 vyhlášky č. 102/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení, ak je to pre poistenca výhodnejšie.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 2015, sp. zn. 9So/24/2014)

Krajský súd v T. rozsudkom z 28. novembra 2013, potvrdil rozhodnutia odporkyne, ktorými podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok ku dňu 28.12.2012 s odôvodnením, že nezískal aspoň 15 rokov zamestnania v I. AA pracovnej kategórii, keď v tejto kategórii získal len 14 rokov a 277 dní.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal z administratívneho spisu odporkyne preukázané, že podľa evidenčných listov o dobách zamestnania bola navrhovateľovi v I. AA pracovnej kategórii zhodnotená aj doba štúdia. Pokiaľ však navrhovateľ žiadal, aby mu ako doba zamestnania v I. AA pracovnej kategórii bola pre skorší vznik nároku na starobný dôchodok od 55.roku veku hodnotená aj doba výkonu základnej vojenskej služby od 01.04.1976 do 31.03.1978, túto jeho námietku krajský súd nepovažoval za dôvodnú, pretože taký postup neumožňuje § 5 nariadenia vlády ČSR č.117/1988 Zb. o zaradovaní zamestnaní do pracovných kategórií, v zmysle ktorého doba výkonu základnej vojenskej služby bola hodnotená len v I. pracovnej kategórii. Keďže navrhovateľ ku dňu 28.12.2012 nedovŕšil vek 62 rokov a podmienky pre skorší vznik nároku na starobný dôchodok nesplnil, krajský súd rozhodnutia odporkyne potvrdil ako súladné so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že súd sa nevysporiadal s námietkou, že zo zamestnania I. AA pracovnej kategórie bol prerađený z dôvodu následkov pracovného úrazu, ktorý utrpel dňa 12.09.1988 a nevysporiadal sa s jeho námietkou, že vznik nároku na starobný dôchodok treba posudzovať aj podľa § 21 ods.1 písm. c) zákona č.100/1988 Zb. Ďalej namietol i rozporné hodnotenie dôb zamestnania vo zvýhodnenej I. AA pracovnej kategórii v evidenčných listoch z 25.01.2013 a 26.04.2013 – podľa jeho názoru mu mali byť ako náhradné doby podľa § 9 ods.1 písm. f), resp. písm. h) zákona č.100/1988 Zb. hodnotené doby práceneschopnosti, ktoré sú v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom z 12.09.1998. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a aby mu priznal náhradu trov z titulu právneho zastúpenia v celkovej výške 139,82 €.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250 ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 65 ods.2 zákona č.461/2003 Z.z.).

Navrhovateľ sa domáhal priznania starobného dôchodku namietajúc, že dôchodkový vek splnil dovŕšením veku 55 rokov vzhľadom na splnenie podmienky 15 rokov zamestnania v I. AA pracovnej kategórii.

Sporným medzi účastníkmi je hodnotenie dôb zamestnania v I. AA pracovnej kategórii, keď navrhovateľ sa domáhal ich hodnotenia v tejto pracovnej kategórii aj v rokoch 1972 až 1975, teda v čase prípravy na povolanie v odbornom učilišti pri Bani Prievidza, ako aj hodnotenia doby výkonu základnej vojenskej služby (01.04.1976 – 29.03.1976) v tejto pracovnej kategórii.

Doba učebného pomeru od 01.09.1972 sa považuje za dobu zamestnania (§ 6 ods.1 bod 1 zákona č.101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení, účinného v čase trvania učebného pomeru navrhovateľa).

Podľa § 148 zákona č.121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení zaradenie zamestnania (pracovnej činnosti) vykonávaného pred 1. januárom 1976 do I. alebo II. pracovnej kategórie sa určuje po 31. decembri 1975 podľa ustanovení tohto zákona, ak sú pre pracujúceho výhodnejšie a nevznikol mu nárok na dôchodok pred 1. januárom 1976; pokiaľ však bolo zaradenie zamestnania vykonávaného pred 1. júlom 1964 do I. alebo II. pracovnej kategórie výhodnejšie podľa predpisov platných do tohto dňa, určuje sa zaradenie podľa nich.

Podľa § 170 zákona č.100/1988 Zb. zaradenie zamestnania vykonávaného pred 1. októbrom 1988 do I. alebo II. pracovnej kategórie sa určuje po 30. septembri 1988 podľa tohto zákona, ak je to pre občana výhodnejšie a nevznikol mu nárok na dôchodok pred 1. októbrom 1988; pokiaľ však bolo zaradenie zamestnania vykonávaného pred 1. októbrom 1988 výhodnejšie podľa predpisov platných počas výkonu zamestnania, určuje sa do 30. septembra 1988 zaradenie podľa týchto predpisov.

Podľa § 2 ods.1 vyhl.č.102/1964 Zb, ktorou sa vykonáva zákon č.101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení, doba učebného pomeru učňa vychovávaného pre zamestnanie I. (II.) pracovnej kategórie sa posudzuje ako doba zamestnania tejto pracovnej kategórie, ak sa v rámci učebného plánu pravidelne vykonáva odborný výcvik učňa na pracoviskách alebo v prevádzkach, kde sa vykonáva zamestnanie I. (II.) pracovnej kategórie.

Podľa evidenčného listu o dobách zamestnania (ďalej len „ELDZ“), potvrdeného dňa 18.09.1975 zamestnávateľom i Okresným národným výborom Prievidza, obdobie trvania učňovského pomeru od 01.09.1972 do 30.06.1975 u zamestnávateľa Odborné učilište pri n.p. BAŇA Cígel' Prievidza, bolo navrhovateľovi hodnotené pod číslom A/I/a-45 v celom rozsahu trvania učebného pomeru.

Zamestnávateľ Slovenské uhol'né bane Prievidza, Stredné odborné učilište banícke v novšom evidenčnom liste (dátum vystavenia je nečitateľný) ako dobu zamestnania v I.AA pracovnej kategórii potvrdilo len 184 dní v roku 1974 a 181 dní v roku 1975 pod č. 0112011A rezortného zoznamu MPaE (učeň odborného rozvoja). V spise odporkyne sa nachádza i ELDZ, vystavený Strednou odbornou školou polytechnickou v Prievidzi, nahrádzajúci tlačivo 126 a potvrdený dňa 30.01.2012 pobočkou Sociálnej poisťovne Prievidza, podľa ktorého v období rokov 1972 až 1975 má navrhovateľ v I.AA pracovnej kategórii hodnotených len 303 dní (011201/AA odborný rozvoj).

Zo spisu odporkyne nevyplýva, že by sa uvedeným rozporom v hodnotení dôb zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii zaoberala a zisťovala, či nie sú splnené podmienky podľa § 2 ods.1 vyhlášky č.102/1964 Zb., resp. § 3 ods. 1 nar. vlády č.117/1988 Zb., ale bez ďalšieho a bez uvedenia dôvodov pre posúdenie dôchodkového veku navrhovateľa hodnotila trvanie učebného pomeru v I.AA pracovnej kategórii len v období od 01.09.1974 do 30.06.1975.

Odporkyňa sa v rozhodnutí nevysporiadala ani s požiadavkou navrhovateľa na hodnotenie doby vojenskej služby v IAA pracovnej kategórii. Chýbajúce dôvody rozhodnutia v prípade uplatnenia istého nároku pred vydaním (hoci i tzv. zmenového) rozhodnutia, nie je možné nahrádzať neskorším vyjadrením odporkyne.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie .

11.**R O Z H O D N U T I E**

I. Ustanovenie § 138 ods. 17 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 upravuje len poradie povinností jednotlivých zamestnávateľov platiť poistné za zamestnanca v prípade súbehu viacerých zamestnaní poistenca tak, že v prípade rôznej výšky vymeriavacieho základu u dvoch a viacerých zamestnávateľov povinnosť platiť (odvádzať) poistné má ten zamestnávateľ, u ktorého v danom období (mesiaci) poistenec dosiahol vyšší vymeriavací základ.

II. Určenie mesačného vymeriavacieho základu v prípade súbehu viacerých zamestnaní upravuje ustanovenie § 138 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010; danú úpravu ustanovenie § 138 ods. 17 tohto zákona nevylučuje.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017, sp. zn. 9Sžso/44/2016)

Krajský súd v B. zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovanej č.x z 27.01.2011 a vrátenia veci žalovanej na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobkyňa sa včas podanou žalobou domáhala preskúmania rozhodnutia žalovanej č.x z 27.01.2011, ktorým zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie pobočky H. č. x z 25.11.2010, ktorým bolo žalobkyni podľa § 48 ods. 2, § 53 a § 55 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) od 18.09.2010 do zániku nároku priznané materské vo výške 7,925775 € za deň. Navrhovateľka nezákonnosť rozhodnutia žalovanej videla v tom, že pri súbežnom zamestnaní u dvoch zamestnávateľov, pričom u oboch zamestnávateľov bola splnená podmienka zaplatených 270 dní nemocenského poistenia, sa materské malo určiť z úhrnu denných vymeriavacích základov, najviac v sume denného vymeriavacieho základu určeného vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 10 zákona; keďže na materskú dovolenku nastúpila 18.09.2010, maximálny vymeriavací základ v jej prípade bol za prvých šesť mesiacov 1084,55 € a za ďalších šesť mesiacov 1084,55 €, takže materské malo predstavovať sumu 18,8746 € za deň.

Krajský súd mal z administratívneho spisu žalovanej preukázané, že v rozhodnom období kalendárneho roka 2009 bola žalobkyňa zamestnaná v spoločnosti J., spol. s r.o. od 01.01.2009 do 31.12.2009 a v spoločnosti D., s.r.o. od 01.02.2009 do 30.11.2009, pričom obaja zamestnávatelia odvádzali poistné na nemocenské poistenie v sume prevyšujúcej hodnotu vymeriavacieho základu v úhrne mesačne najviac. Vymeriavací základ žalobkyne u zamestnávateľa D., s.r.o. v mesiaci február 2009 a v období od apríla 2009 do septembra 2009 bol vyšší ako u zamestnávateľa J., spol. s r.o. a preto sa povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie na žalobkyňu určilo výškou tohto vyššieho vymeriavacieho základu. Keďže vymeriavací základ presiahol čiastku zodpovedajúcu maximálnemu vymeriavaciemu základu na nemocenské poistenie, poistné bolo potrebné zaplatiť z maximálneho

úhrnu vymeriavacích základov, t.j. v období od februára 2009 do júna 2009 zo sumy 1003,09 € a od júla 2009 zo sumy 1084,55 €. Na tom základe krajský súd dospel k záveru, že žalobkyňou uplatňovaná výška denného vymeriavacieho základu nie je správna, lebo nezohľadňuje výšku jej vymeriavacieho základu v spoločnosti D., s.r.o. v súlade s ustanovením § 138 ods. 17 v znení účinnom do 31.12.2010, ani ustanovenie § 138 ods. 1 písm. a/ zákona. Výšku materského, vypočítanú žalovanou považoval za správnu a súladnú so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním. Trvala na dôvodoch žaloby. Zdôraznila, že poistenie z titulu zamestnania v spoločnosti D., s.r.o. trvalo v období od 01.02.2009 do 30.11.2009 a v čase uplatnenia nároku na materské dňa 18.09.2010 u tohto zamestnávateľa nebola zamestnaná ani jej neplynula ochranná lehota. Nárok na materské sa v takom prípade mal posúdiť výlučne z aktuálneho nemocenského poistenia z titulu zamestnania u J., s.r.o., v ktorom zamestnanie trvalo celý rok a dosiahla v ňom vymeriavací základ $1003,09 \times 6 + 1084,55 \times 6 = 12525,83 : 365 =$ denný vymeriavací základ 34,317369 €, z čoho 55% činí materské 18,874552 € na deň. Za obdobie od 01.01.2011 do 03.06.2011 potom materské ako 60% z 34,317369 € je 20,590421 €. Za mesiace február, apríl, máj, jún, august a september neboli vymeriavacie základy v spoločnosti J., spol. s r.o. zahrnuté do výpočtu z nepreskúmateľných dôvodov. Žiadala preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu poukázala na to, že rozhodujúcim obdobím na zistenie denného vymeriavacieho základu žalobkyne je kalendárny rok 2009, v ktorom bola povinne nemocensky poistená ako zamestnankyňa J., spol. s r.o. (od 24.11.2005) a súčasne ako zamestnankyňa spoločnosti D., s.r.o. v období od 01.02.2009 do 30.11.2009. V zmysle § 138 ods. 10 písm. a/ zákona v znení účinnom do 31.12.2010 vymeriavací základ zamestnanca na nemocenské poistenie v období od 01.01.2009 do 30.06.2009 je v úhrne najviac 1003,09 € mesačne a v období od 01.07.2009 do 31.12.2009 je v úhrne najviac 1084,55 € mesačne. V prípade súbehu viacerých zamestnaní sa poradie povinnosti platiť za zamestnanca poistné určuje výškou vymeriavacieho základu dosiahnutého u toho-ktorého zamestnávateľa. Keďže žalobkyňa za obdobie február 2009, apríl až september 2009 dosiahla vyšší reálny príjem zo zamestnania v spoločnosti D., s.r.o., poistné za tieto kalendárne mesiace bola povinná odvádzať spoločnosť D., s.r.o. a za mesiace január 2009, október až december 2009 spoločnosť J., spol. s r.o.

Poistné zaplatené z vyššieho vymeriavacieho základu ako je maximálny vymeriavací základ (§ 138 ods. 13 písm. a/ zákona v znení účinnom do 31.12.2010) je poistným zaplateným bez právneho dôvodu a pri posudzovaní nároku na materské sa naň neprihliada.

Vzhľadom na uvedené predstavuje úhrn vymeriavacích základov, z ktorých bola žalobkyňa poistená ako zamestnankyňa spoločnosti J., s.r.o. čiastku 5259,83 € ($1003,09 \text{ €} + 0 \text{ €} + 1003,09 \text{ €} + 0 \text{ €} + 0 \text{ €} + 0 \text{ €} + 0 \text{ €} + 0 \text{ €} + 0 \text{ €} + 1084,55 \text{ €} + 1084,55 \text{ €} + 1084,55 \text{ €}$).

Denný vymeriavací základ ako podiel sumy 5259,83 € a 365 dní v roku 2010 činí 14,4105 € a výška materského predstavuje v období do 31.12.2010 sumu 7,9258 € na deň (55% zo 14,4105 €).

Pokiaľ žalobkyňa namietala nezohľadnenie jej vymeriavacích základov v spoločnosti D., s.r.o., žalovaná poukázala na to, že v zmysle § 138 ods. 17 zákona v znení účinnom do 31.12.2010 (na základe ktorého dochádza k zníženiu vymeriavacieho základu, z ktorého žalobkyňa ako zamestnankyňa spoločnosti J., spol. s r.o. platí poisťné na nemocenské poistenie v rozhodnom období) sa taktiež nezohľadňuje ani maximálny vymeriavací základ ako ustanovuje § 138 ods. 10 písm. a/ zákona v znení účinnom do 31.12.2010, čo má vplyv na výšku denného vymeriavacieho základu pre výpočet materského.

Z vymeriavacích základov dosiahnutých len v spoločnosti J., spol. s r.o. by sa výška materského určila vtedy, ak by tieto boli vyššie ako vymeriavacie základy v spoločnosti D., s.r.o.

Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Konanie o odvolaní proti rozsudku krajského súdu začalo pred 01.07.2016, preto odvolací súd postupoval v odvolacom konaní podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach žaloby a odvolania bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 48 ods. 1 zákona poistenkyňa, ktorá je tehotná alebo ktorá sa stará o narodené dieťa, má nárok na materské, ak v posledných dvoch rokoch pred pôrodom bola nemocensky poistená najmenej 270 dní.

Žalobkyňa splnila podmienku poistenia v rozsahu najmenej 270 dní zo zamestnania v spoločnosti J., spol. s r.o. (od 24.11.2005). V spoločnosti D., s.r.o. bola zamestnaná v období od 01.02.2009 do 30.11.2009, pričom od 15.10.2009 do 29.11.2009 bola práceneschopná a nárok na nemocenské si uplatnila iba u zamestnávateľa D., s.r.o.

Poistenkyňu vzniká nárok na materské od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom, najskôr od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom, a ak porodila skôr, odo dňa pôrodu. Nárok na materské zaniká uplynutím 28. týždňa od vzniku nároku na materské, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 48 ods. 2 zákona).

Materské sa poskytuje za dni (§ 52 ods.1 zákona).

Výška materského je 55% denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 55 (§ 53 zákona).

Rozhodujúcim obdobím na zistenie denného vymeriavacieho základu je kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na materské, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 54 ods. 1 zákona).

Denný vymeriavací základ na určenie výšky nemocenskej dávky je podiel súčtu vymeriavacích základov, z ktorých poistenec zaplatil poistné na nemocenské poistenie v rozhodujúcom období a počtu dní rozhodujúceho obdobia. Denný vymeriavací základ sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor (§ 55 zákona).

Podľa § 58 ods. 2 zákona ak vznikne nárok na nemocenskú dávku z viacerých nemocenských poistení, nemocenská dávka sa určí z úhrnu denných vymeriavacích základov na určenie výšky nemocenských dávok z tých poistení, z ktorých vznikol nárok na nemocenskú dávku, a nemocenská dávka sa vypláca len jedna.

Podľa § 58 ods. 3 zákona úhrn denných vymeriavacích základov určených podľa odseku 2 je najviac v sume denného vymeriavacieho základu určeného z vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 10 platného v mesiaci, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky.

Podľa § 138 ods. 10 písm. a/ v znení účinnom do 31.12.2010 vymeriavací základ na platenie poistného na nemocenské poistenie zamestnancom v úhrne je mesačne najviac

1. v období od 01. januára do 30. júna kalendárneho roka 1,5-násobok jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu, ktorý platil v kalendárnom roku, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa platí poistné na nemocenské poistenie,

2. v období od 01. júla do 31. decembra kalendárneho roka 1,5-násobok jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu, ktorý platil v kalendárnom roku, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa platí poistné na nemocenské poistenie.

Podľa § 138 ods. 17 veta prvá a druhá zákona ak poistenec vykonáva viacero činností zamestnanca, poradie povinností platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti pre zamestnanca sa určuje výškou jeho vymeriavacieho základu, pričom sa postupuje od vymeriavacieho základu najvyššieho k vymeriavaciemu základu najnižšiemu. Ak je výška vymeriavacích základov zamestnanca rovnaká, prednostná povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti pre zamestnanca sa viaže na vymeriavací základ dosiahnutý u toho zamestnávateľa, u ktorého poistenie zamestnanca vzniklo skôr.

Citované ustanovenie § 138 ods. 17 zákona upravuje len poradie povinností jednotlivých zamestnávateľov platiť poistné za zamestnanca v prípade súbehu viacerých zamestnaní poistenca tak, že v prípade rôznej výšky vymeriavacieho základu u dvoch a viacerých zamestnávateľov povinnosť platiť

(odvádzať) poistné má ten zamestnávateľ, u ktorého v danom období (mesiaci) poistenec dosiahol vyšší vymeriavací základ.

Nevyplýva z neho však, že by sa mali zohľadňovať mesačné vymeriavacie základy len u jedného zo zamestnávateľov. Určenie mesačného vymeriavacieho základu v prípade súbehu viacerých zamestnaní upravuje ustanovenie § 138 ods. 10 zákona; danú úpravu ustanovenie § 138 ods. 17 nevylučuje.

Z uvedeného dôvodu je nesprávny právny názor žalovanej, že v zmysle § 138 ods. 17 zákona sa nezohľadňuje ani maximálny vymeriavací základ ustanovený v § 138 ods. 10 písm. a/ zákona v znení účinnom do 31.12.2010.

Z okolností v danom prípade vyplýva, že žalobkyňa bola povinne nemocensky poistená zo zamestnania v spoločnosti J., spol. s r.o. v roku 2009 počas 365 dní a v každom kalendárnom mesiaci roka 2009 dosiahla maximálny mesačný vymeriavací základ. Nebolo pritom rozhodujúce, že zamestnávateľ J., spol. s r.o. nebol v mesiacoch február 2009, apríl až september 2009 povinný z tohto maximálneho vymeriavacieho základu odvádzať poistné na nemocenské poistenie z dôvodu, že povinnosť odvodu mala v tomto období v zmysle § 138 ods. 17 zákona spoločnosť D., s.r.o.

Odvolací súd na tomto základe dospel k názoru, že výšku materského v danom prípade je potrebné určiť tak, že denný vymeriavací základ sa určí ako podiel úhrnu maximálnych vymeriavacích základov za každý kalendárny mesiac roku 2009 a počtu dní 365 a suma materského sa vypočíta z takto určenej sumy.

Rozhodnutie žalovanej z uvedených dôvodov považoval za nesúladne so zákonom, preto rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovanej ako aj prvostupňové rozhodnutie pobočky z 25.11.2010 zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 veta O.s.p. v spojení s § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p.).

12.

R O Z H O D N U T I E

Úrad pre verejné obstarávanie môže podľa § 138 ods. 11 zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 25. októbru 2012 prerušiť konanie o námietkach s cieľom získať odborné stanovisko alebo znalecký posudok iba ohľadom otázok, ktoré nemajú právny charakter a ktoré nie sú predmetom jeho správnej úvahy pri rozhodovaní o námietkach.

Otázka, či mohol vo verejnom obstarávaní predložiť kvalifikovanú ponuku akýkoľvek iný uchádzač, má právny charakter.

Otázka, či kontrolovaný vo verejnom obstarávaní zvýhodnil pôvodného obstarávateľa, má právny charakter.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. mája 2017, sp.zn. 3Sžf/38/2015)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. a vrátil žalovanému na ďalšie konanie rozhodnutie žalovaného č. 1458-6000/2012-ON/378 zo dňa 10.01.2013, ktorým žalovaný nariadil podľa § 139 ods. 2 písm. a/ zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ZVO) zrušiť verejnú súťaž na predmet zákazky „ŽSR, Zavedenie ERTMS v úseku Bratislava Žilina Čadca št. hr. SR/ČR", vyhlásenú žalobcom ako obstarávateľom vo Vestníku verejného obstarávania č. 160/2012 dňa 21.08.2012 pod značkou 09828-MSP a v Úradnom vestníku Európskej únie č. 2012/S 1159-266205 dňa 21.08.2012, do 30 dní od doručenia rozhodnutia.

Krajský súd z pripojených administratívnych spisov žalovaného zistil, že v žalobcom vyhlásenej verejnej súťaži s vyššie opísaným predmetom zákazky si súťažné podklady vyžiadalo 32 záujemcov, z ktorých jeden - spoločnosť N., s.r.o. podal žalobcovi žiadosť o nápravu proti podmienkam uvedeným v súťažných podkladoch, ktorú žalobca zamietol. Následne uvedený subjekt podal žalovanému dňa 01.10.2012 námietky proti podmienkam uvedených v súťažných podkladoch namietajúc predovšetkým porušenie základných zásad verejného obstarávania a narušenie čestnej hospodárskej súťaže, nakoľko požiadavky obstarávateľa považoval za diskriminačné a zvýhodňujúce predchádzajúceho dodávateľa žalobcu, ktorý s ohľadom na technické špecifikácie zákazky je ako jediný schopný zákazku realizovať. Žalovaný nariadil v konaní o námietkach ústne pojednávanie konané dňa 23.10.2012, na ktorom navrhovateľ námietok a žalobca uplatnili svoje návrhy a pripomienky. Rozhodnutím zo dňa 25.10.2012 žalovaný prerušil konanie o námietkach a požiadal doc. Ing. V. V., PhD. z fakulty informatiky a informačných technológií STU Bratislava o vypracovanie odborného stanoviska a položil mu príslušné otázky. Odborné stanovisko bolo žalovanému doručené dňa 14.11.2012. Menovaný odborník v závere svojho stanoviska konštatoval, že kvalifikovanú ponuku v zmysle predmetného verejného obstarávania dokáže predložiť len pôvodný dodávateľ ústredne GSM-R v ž. st. Bratislava Nové Mesto alebo uchádzač, ktorý by zmluvne dohodol s týmto dodávateľom realizáciu predmetného verejného obstarávania.

Krajský súd konštatoval, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný svoje závery o zvýhodnení jedného uchádzača v súťaži a diskriminácii ostatných, ako aj o nedostatočnom opise predmetu zákazky časti týkajúcej sa prípustných „ekvivalentných riešení“ oprel predovšetkým o vyššie uvedené odborné stanovisko, z ktorého v odôvodnení napadnutého rozhodnutia rozsiahlym spôsobom citoval. Nakoľko odborné stanovisko bolo kľúčovým a zásadným podkladom rozhodnutia, bolo podľa názoru krajského súdu povinnosťou žalovaného oboznámiť s jeho obsahom účastníkov konania ešte pred vydaním rozhodnutia o námietkach. Takýto postup si vyžadovala efektívna a účinná ochrana práv účastníkov a ich právo na ich spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj oprávnenie poznať všetky relevantné podklady a dôkazy, na základe ktorých orgán verejnej správy rozhoduje o právach a povinnostiach účastníka správneho konania. Krajský súd si je vedomý toho, že ZVO vylučuje čo i len subsidiárnu aplikáciu Správneho poriadku v konaní o námietkach a preto nie je možné sa dovoliavať uplatnenia procesných štandardov stanovených týmto zákonom. Právna úprava postupu žalovaného obsiahnutá v ZVO je totiž podstatne jednoduchšia, aby umožňovala čo najefektívnejšie uplatnenie revízných prostriedkov a vylúčila možné procesné obštrukcie predlžujúce rozhodovanie žalovaného v konaniach upravených v ZVO. Napriek tomu je však súd toho názoru, že postup a rozhodovanie žalovaného musí rešpektovať okrem iného aj článok 41 Charty základných práv Európskej únie, ktorá okrem iného zakotvuje právo na dobrú správu vecí verejných, ako aj odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec (2007)7 členských štátov z 20.06.2007 o dobrej správe, ktoré vychádza z dodržiavania zásady zákonnosti, rovnoprávnosti, nestrannosti, proporcionality, právnej istoty, časovej primeranosti, participácie, úcty k súkromiu a transparentnosti. Krajský súd je tej mienky, že rešpektovanie zásady participácie si v prejednávanej veci vyžadovalo oboznámenie účastníkov konania s obsahom odborného stanoviska a umožnenie vyjadriť sa k nemu, keďže tento dokument bol kľúčovým podkladom pre rozhodnutie žalovaného vo veci a preto mal na rozhodnutie zásadný vplyv. Keďže žalovaný neumožnil žalobcovi využiť toto právo, zaťažil konanie o námietkach vadou, ktorá za daných okolností mala za následok nezákonnosť vydaného rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené dospel Krajský súd v Bratislave po preskúmaní veci k záveru, že v konaní žalovaného bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Preto postupoval podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. zrušil napadnuté rozhodnutie a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom bude právnym názorom súdu viazaný.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, rozdielnu rozhodovaciu činnosť v obdobných veciach s tým, že dáva do pozornosti rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S 131/2011, sp. zn. 3S 187/2011, sp. zn. 4S 135/2008, ktoré riešia identický skutkový stav a z ktorých vyplýva, že neoboznámenie žalobcu s obsahom odborného stanoviska nemohlo mať vplyv na zákonnosť. Krajský súd v Bratislave v konaní vo veci sp. zn. 2S 131/2011 uviedol, že cit.: „Súd súhlasí s názorom žalovaného, že ZVO nepozná množstvo inštitútov správneho konania upravených Správnym poriadkom, avšak je názoru, že v prípade, že odborné stanovisko tvorilo nosný základ pre vydané rozhodnutie, s poukazom na právo na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa právo na účinnú ochranu práv každého účastníka a právo na vyjadrenie sa ku všetkým dôkazom, mal byť žalobca, pokiaľ tomu nebránili časové okolnosti, s odborným stanoviskom oboznámený ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ ide o žalobcom spomínané právo byť

vypočutý, ktoré vychádza z práva na riadnu správu vecí verejných zakotveného v článku 41 Charty základných práv EÚ, treba uviesť, že v danej veci žalovaný nariadil ústne pojednávanie v súlade s § 140 ods. 6 ZVO a toto sa uskutočnilo dňa 02.08.2011 za účasti zástupcov oboch účastníkov v konaní o námietkach. K porušeniu práv žalobcu teda v tomto smere nedošlo, pričom súd je názoru, že ak žalovaný disponoval odborným stanoviskom v čase tohto ústneho pojednávania, mal s ním oboznámiť prítomných zástupcov účastníkov. V prípade tejto vady však podľa názoru krajského súdu nejde o takú vadu, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia."

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že neoboznámením žalobcu s odborným stanoviskom nemohlo dôjsť k porušeniu jeho práv a zároveň uvedené nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Zároveň umocňuje skutočnosť, že odborné stanovisko je nezáväzná pre komisiu žalovaného a predstavuje len jeden z podkladov na objasnenie skutočností, ktoré sú dôležité pre vydanie meritórneho rozhodnutia. V rovine právnej kvalifikácie je iba jedným z podkladov, ktoré žalovaný objektívne hodnotí.

S tvrdením súdu prvého stupňa, podľa ktorého rozdiel, pre ktorý sa odchýlil od právneho názoru vysloveného v rámci predchádzajúcej súdnej praxe je spôsobený tým, že odborné stanovisko, ku ktorému sa krajský súd vyjadroval v konaní vedenom pod sp. zn. 2S 131/2011 nebolo rozhodujúcim podkladom rozhodnutia žalovaného a týkalo sa výkladu relevantného práva EÚ, zatiaľ čo odborné stanovisko vyžiadané v prejednávanej veci sa týkalo skutkového stavu, obsahovalo hodnotenie zistených skutkových okolností -súťažných podmienok z pohľadu informatika a napokon smerovalo k záveru o ich diskriminačnej povahe, nie je možné súhlasiť, pretože aj vo vyššie uvedených rozhodnutiach, šlo o odborné stanovisko, ktoré tvorilo rovnako nosný základ pre vydané rozhodnutie, čo explicitne vyplýva z vyššie uvedených rozhodnutí. Súčasne z rozhodnutí vyplýva, že ani článok 41 Charty základných práv EÚ, na ktorý sa odvoláva súd prvého stupňa v prejednávanej veci, nemohol byť porušený. Vzhľadom k uvedenej skutočnosti nie je zrejmé, z akého dôvodu a na základe akých skutočností zvolil súd prvého stupňa diametrálne odlišný prístup oproti ustálenej judikatúre v predmetnej právnej veci. Žalovaný má za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je konzistentné s ustálenou rozhodovacou praxou, je v rozpore s ústavným princípom právnej istoty, v zmysle ktorého je zásadným porušením princípu právnej istoty, ak orgán verejnej moci posudzuje rovnaké alebo analogické skutkové situácie rozdielne. Navyše, žalovaný za nemenej podstatnú skutočnosť považuje aj to, že predmetné odborné stanovisko bolo vypracované až po uskutočnení ústneho pojednávania (25.10.2012), konkrétne dňa 14.11.2012. Poukazujúc na koncentračnú zásadu zakotvenú v § 140 ods. 6 ZVO, oboznámenie účastníkov s týmto stanoviskom by nemalo žiadny procesnoprávny význam, ale bolo by len výlučne formálnym aktom s negatívnym vplyvom na dĺžku konania. Žalovaný považuje vadu vytknutú súdom prvého stupňa, týkajúcu sa „odborného stanoviska“ za nedôvodnú. Na základe uvedených skutkových a právnych tvrdení má žalovaný za to, že súd prvého stupňa prejednávajúcu vec nesprávne právne posúdil.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu

dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle ust. § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t.j. podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok.

Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že žaloba i odvolanie boli podané včas. Nezistil procesné pochybenia ani v časti trov konania. Preto pristúpil k meritórnemu preskúmaniu odvolania.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalovaný rozhodnutím č. 1458-6000/2012-ON/378 zo dňa 25.10.2012 podľa § 138 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov prerušil konanie o námietkach záujemcu N., s.r.o. s cieľom získať odborné stanovisko, bez ktorého nemôže o námietkach navrhovateľa kvalifikovane rozhodnúť.

Žalovaný listom číslo: 1458-6000/2012-ON/378 zo dňa 26.10.2012 požiadal odborníka Doc. Ing. V. V., PhD, Fakulta informatiky a informačných technológií Slovenskej technickej univerzity v Bratislave o odborné stanovisko v odbore informatika a o zodpovedanie nasledovných otázok:

1. *Môže v tomto verejnom obstarávaní predložiť kvalifikovanú ponuku akýkoľvek iný uchádzač, okrem pôvodného dodávateľa ústredne GSM-R v ž. s t. Bratislava Nové Mesto, s prihladením na to, čo musí návrh doplnenia ústredne GSM-R obsahovať?*
2. *Môže v tomto verejnom obstarávaní predložiť kvalifikovanú ponuku akýkoľvek iný uchádzač bez toho, aby spolupracoval s pôvodným dodávateľom ústredne GSM-R v ž. st. Bratislava Nové Mesto?*
3. *Zvýhodnil kontrolovaný v tomto verejnom obstarávaní pôvodného obstarávateľa ústredne GSM-R v žst. Bratislava Nové Mesto?*
4. *V prípade, ak je odpoveď na otázku č. 3 áno, uveďte na základe akých skutočností ste dospeli k predmetnému záveru?*

5. *Umožnil kontrolovaný v tomto verejnom obstarávaní, okrem doplnenia ústredne GSM-R, aj funkčné ekvivalentné riešenie, ktoré by v plnom rozsahu nahradilo vyššie uvedené doplnenie?*
6. *Zabezpečil kontrolovaný v tomto verejnom obstarávaní dostatok informácií od pôvodného dodávateľa ústredne GSM-R v žst. Bratislava Nové Mesto, potrebných na to, aby akýkoľvek ďalší uchádzač okrem pôvodného dodávateľa, mohol v časti zákazky „doplnenia ústredne GSM-R“ predložiť kvalifikovanú ponuku?*

Podľa § 138 ods. 11 zák. č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní v znení účinnom ku dňu 25.10.2012 úrad môže prerušiť konanie o námietkach s cieľom získať odborné stanovisko alebo znalecký posudok. Od vydania rozhodnutia o prerušení konania o námietkach do doručenia odborného stanoviska alebo znaleckého posudku úradu lehota podľa § 139 ods. 5 neplynie, najviac však 30 dní.

Senát najvyššieho súdu po vyhodnotení hore uvedených otázok dospel k záveru, že žalovaný tieto otázky (okrem otázky pod bodom 4) neformuloval ako odborné otázky, ale ako právne otázky. Je správnu úvahou žalovaného vyhodnotiť, či 1/ *mohol v tomto verejnom obstarávaní predložiť kvalifikovanú ponuku akýkoľvek iný uchádzač*, 2/ *či zvýhodnil kontrolovaný v tomto verejnom obstarávaní pôvodného obstarávateľa* a 3/ *zabezpečil kontrolovaný v tomto verejnom obstarávaní dostatok informácií od pôvodného dodávateľa ústredne*. Tieto otázky majú právny charakter a tvoria obsah správnej úvahy žalovaného, ktorú musí vytvoriť v procese preskúvania námietok. Na takto položené otázky nemôže dať odborník z odboru informatiky odborné stanovisko. Tento nedostatok je podstatnou vadou konania, odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý mal úspech v odvolacom konaní vznikol nárok na náhradu trov, ale trovy mu nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

13.

R O Z H O D N U T I E

Príkaz na vykonanie povodňových zabezpečovacích alebo záchranných prác spočívajúcich v prečerpávaní povodňových vôd Hasičským a záchranným zborom na súkromné poľnohospodárske pozemky vydaný podľa ustanovenia § 44 ods. 3 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov nevyžaduje písomnú formu.

Ak vlastník pozemkov nepozná pôvodcu príkazu, nárok na náhradu spôsobenej škody písomne uplatní na obci, v ktorej sa pozemky nachádzajú.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2017, sp. zn. 3Sžk/3/2016)

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach zamietol žalobu sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: OU-TV-OSZP-2014/004766-004, zo dňa 17. 04. 2014, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie obce Slovenské Nové Mesto zo dňa 09. 12. 2013 č. 845/2013, ktorým bol v zmysle § 44 ods. 6 písm. a/ zák. č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami uznaný nárok na peňažnú náhradu za škody spôsobené na majetku žalobcu, ktoré vznikli na základe príkazu obce Slovenské Nové Mesto a bola určená výška peňažnej náhrady 25 650,06 €. V prevyšujúcej časti nárok na peňažnú náhradu za škody spôsobenej na majetku vo výške 62 705,90 € nebol uznaný.

2. Krajský súd preskúmaním rozhodnutia Obvodného úradu Trebišov, odboru civilnej ochrany a krízového riadenia zo dňa 03. 09. 2013 č. ObÚ-TV-CO-2013/09184-12 zistil, že správny orgán nárok žalobcu na peňažnú náhradu škody na jeho majetku, ktorá vznikla v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových záchranných prác pri povodniach v máji 2010 podľa jeho tvrdenia aj na základe príkazu Obvodného úradu Trebišov neuznáva. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že čerpadlo PV Sigma 400 zo záchrannej brigády HaZZ v Humennom, ktoré bolo nasadené v priestore Slovenské Nové Mesto bolo vyžiadané na zvládnutie mimoriadnej situácie Okresným riaditeľstvom HaZZ Trebišov na základe návrhu, nie príkazu krízového štábu Obvodného úradu Trebišov. S poukazom na jednotlivé konkrétne znenie ustanovení zák. č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov konštatoval, že príkazy súvisiace s výkonom a riadením záchranných prác na stupni obvod je oprávnený vydávať prednosta obvodného úradu. Z uvedených citácií vyplýva, že krízový štáb obvodného úradu nemá kompetencie a nemohol vydať príkaz na nasadenie čerpadla v danej lokalite. O nasadení čerpadla v danej lokalite rozhodol prednosta Obvodného úradu a riaditeľ OR HaZZ Trebišov a nie krízový štáb Obvodného úradu Trebišov, čím nie je splnená podmienka zákona pre priznanie nároku na peňažnú náhradu škody. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že skutočnosti uvádzané pánom N. o vytvorení umelého žľabu sa nezakladajú na pravde, keďže prečerpávanie vody čerpadlom Sigma 400 sa vykonávalo v priestore starého koryta rieky Rožňava pri prekážke,

ktorú tvoril priepust pod cestou 1. triedy č. 79, uvedené skutočnosti potvrdzujú katastrálne mapy a vyjadrenie starostu obce, že v danom koryte sa pri extrémnych dažďoch zhromažďuje a odvádza voda z okolitých pozemkov do rieky Bodrog. Na základe odborného stanoviska Ministerstva životného prostredia SR k praktickej aplikácii zák. č. 7/2010 Z. z. bolo účastníkovi konania poskytnuté poučenie, že sa nejedná o škodu pri výkone záchranných prác, ale o povodňovú škodu. Tvrdenie žalobcu, že k zaplaveniu polí došlo iba vplyvom prečerpávania nie je pravdivé, keďže fotodokumentácia pred začatím čerpania vody vysokovýkonným čerpadlom Sigma 400 dokazuje, že okolité polia boli už zaplavené vplyvom predchádzajúcich dažďov a preto nie je možné tvrdiť, že voda sa prečerpávala už do čiastočne zaplaveného územia. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Okresného úradu, odboru opravných prostriedkov zo dňa 07. 11. 2013 sp. zn. OU-KE-OOP5-2013/00043/BNK a nadobudlo právoplatnosť dňa 21. 11. 2013. V odôvodnení rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu sa konštatuje, že z vykonaných dôkazov vyplýva, že písomný príkaz na použitie čerpadla PV Sigma 400 za účelom prečerpávania vody na pozemok J. N. a krízovým štábom, resp. prednostom Obvodného úradu vydaný nebol, avšak z vyjadrení pplk. Mgr. H., terajšieho riaditeľa OR HaZZ a Ing. B. - vtedajšieho vedúceho odboru CO a KR vyplýva, a títo sa zhodli na tom, že nasadenie čerpadla Sigma do lokality Slovenské Nové Mesto nariadil vtedajší prednosta krízového štábu a zároveň aj prednosta obvodného úradu - išlo však o ústny príkaz. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia zároveň vyplýva, že z priloženej fotodokumentácie je preukázané čiastočné zaplavenie pozemkov susediacich s pozemkom J. N. Na základe uvedeného je možné predpokladať, avšak z predloženej fotodokumentácie to nie je jednoznačne preukázané, že v čase pred nasadením čerpadla P V Sigma 400 bol pozemok J. N. už čiastočne zaplavený.

3. Predmetom konania bola náhrada za škody vychádzajúca z ustanovenia § 44 ods. 5 zákona č. 7/2010 Z.z. len v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových zabezpečovacích prác alebo povodňových záchranných prác na základe príkazu obce. Aj keď z písomného stanoviska Obvodného úradu Trebišov zo dňa 21. 06. 2012 a 22. 10. 2012 vyplýva, že prednosta Obvodného úradu Trebišov žiadny písomný príkaz na konkrétne nasadenie síl a prostriedkov v katastrálnom území Slovenské Nové Mesto v predmetnom období nevydal a že príkazy, ktoré vydával, smerovali ku koordinácii nasadzovania síl a prostriedkov v rámci okresu podľa požiadaviek jednotlivých starostov, ktorí určovali konkrétne miesta nasadenia a že za krízový štáb obvodného úradu bol pre rozhodovanie o nasadzovaní čerpadiel určený vtedajší riaditeľ OR HaZZ Trebišov, uvedené bolo vyvrátené na pojednávaní dňa 31. 08. 2013, ktoré sa konalo na Obvodnom úrade Trebišov v správnom konaní, vedenom o nároku žalobcu na peňažnú náhradu v zmysle § 44 ods. 5, 6 písm. c) zákona č. 7/2010 Z. z., ktorá vznikla v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových zabezpečovacích prác alebo povodňových záchranných prác na základe príkazu krízového štábu, za prítomnosti pplk. Mgr. H., vtedajšieho riaditeľa OR HaZZ a Ing. B., vtedajšieho vedúceho odboru CO a KR, ktorí ako členovia vtedajšieho krízového štábu zhodne potvrdili, že nasadenie čerpadla Sigma do lokality Slovenské Nové Mesto nariadil vtedajší prednosta - prednosta krízového štábu, pričom išlo o ústny príkaz. Uvedené vyplýva z informácie poskytnutej Obci Slovenské Nové Mesto Okresným úradom Trebišov, odborom krízového riadenia zo dňa 04. 11. 2013, ako aj rozhodnutia Obvodného úradu Trebišov, odboru civilnej ochrany a krízového riadenia zo dňa 03. 09. 2013 č. ObÚ-TV-CO-2013/09184-12, ktoré listiny sú súčasťou administratívneho spisu. Vychádzajúc z uvedeného považoval súd námietky žalobcu obsiahnuté v podanej žalobe za nedôvodné. Krajský súd podľa § 250j ods. 1 O. s. p. pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. 05. 2011) žalobu ako

nedôvodnú zamietol. Krajský súd rozhodol vo veci rozsudkom bez nariadenia pojednávania za splnenia podmienok uvedených v § 250f O. s. p.

4. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ (v pôvodnom konaní žalobca) v zastúpení advokátom včas opravný prostriedok. Rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 01.08.2016, už za účinnosti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok („SSP“), preto najvyšší súd vyhodnotil podľa § 491 ods. 1 SSP opravný prostriedok podľa SSP, ktorým je kasačná sťažnosť. Sťažovateľ namietal, že jedinou spornou otázkou celého konania je vyporiadanie sa s problematikou a to „kto vydal príkaz s vykonávaním povodňových zabezpečovacích prác a povodňových záchranných prác“. Nie je mu zrejmé ako si mohol krajský súd osvojiť skutočnosť, že príkaz na nasadenie čerpadiel Sigma do lokality Slovenské Nové Mesto nariadil vtedajší prednosta - prednosta krízového štábu, pričom išlo o ústny príkaz čo mali potvrdiť pplk. Mgr. H., vtedajší riaditeľ ORHaZZ a Ing. B., vtedajší vedúci odboru CO a KR ako členovia krízového štábu. Uvedené tvrdenie malo vyplývať z informácii poskytnutej obci Slovenské Nové Mesto Okresným úradom Trebišov, odborom krízového riadenia zo dňa 04.11.2013, ako aj rozhodnutia Okresného úradu Trebišov, odboru civilnej ochrany a krízového riadenia zo dňa 03.09.2013 č. ObÚ - TV - CO - 2013/09184 - 12. V zápisnici zo dňa 21. augusta 2013, ktorá by mala byť súčasťou administratívneho spisu je okrem iného uvedené: prvá strana, posledný odsek: Ing. B. - skonštatoval, že nasadenie čerpadla Sigma na tomto mieste nespochybňuje, ale čerpadlo nenasadil krízový štáb, ako to vyžaduje citácia zákona 7/2010 Z.z., ale na odporúčanie krízového štábu a žiadosti OD OR HaZZ Trebišov príkaz vydal prednosta obvodného úradu. Príkaz v písomnej forme sa v dokumentácii na odbore CO a KR nenachádza, ale je to zrejmé zo zápisov z rokovaní krízového štábu. Ukázal legislatívu (zákon č. 387/2002 a 42/1994 Z.z., z ktorej vyplýva, že príkazy na záchranné práce vydáva prednosta obvodného úradu a nie krízový štáb.

5. Sťažovateľ namietal, že jeho nárok je daný v zmysle ust. § 44 ods. 6 písm. a) zák. č. 7/2010 Z. z. svedčí podľa vedomosti žalobcu aj skutočnosť, že obec Slovenské Nové Mesto vyplatila uplatnený nárok na peňažnú náhradu všetkým osobám, ktoré o to požiadali bez výhrad, aby namietala opodstatnenosť ich nároku a to z dôvodu ako je to v danom prípade. Krajský súd neúplne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhoval, aby najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. mája 2016 číslo konania 7S/69/2014-47 zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

6. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 12.09.2016 k opravnému prostriedku sťažovateľa namietal, že žalobca neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, s ktorými by sa krajský súd nebol podrobne vysporiadal a v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/69/2014-47 zo dňa 25.05.2016, nakoľko Krajský súd dostatočne zistil skutkový stav veci a vec posúdil správne po právnej stránke. Na základe uvedeného preto navrhuje, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/69/2014-47 zo dňa 25.05.2016 ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa § 462 ods. 2 SSP ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

8. Preskúmaním veci najvyšší súd zistil, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí podrobne opísal skutkový stav, z ktorého vychádzalo napadnuté rozhodnutie. Z obsahu spisu vyplýva, že štát pri ochrane majetkových hodnôt iných osôb vo verejnom záujme aktívne zasiahol do vlastníckeho práva žalobcu tým, že na jeho poľnohospodárske pozemky prečerpával vodu. Z tohto dôvodu bolo nevyhnutné zistiť, na príkaz ktorého orgánu ochrany pred povodňami.

9. Podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

10. Ustanovenie § 44 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami má svoj právny základ v článku 20 ods. 4 Ústavy SR. Ide o obmedzenie vlastníckeho práva vo verejnom záujme. Je preto nevyhnutné v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy SR vykladať ho ústavne konformným spôsobom. Žalovaný správny orgán nesprávne stotožňuje nárok na náhradu škody iba s existenciou písomného príkazu.

11. Prvou spornou otázkou bolo, či išlo o povodňovú škodu alebo škodu spôsobenú pri výkone záchranných prác. V tejto súvislosti je nevyhnutné poukázať na to, že povodňová škoda vzniká objektívne, je spôsobená prírodným javom povodňou tak, ako je definovaná v § 2 ods. 6 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. V danom prípade je však nesporné aktívne konanie orgánov ochrany pred povodňami – prečerpávanie vody na pozemok žalobcu. Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Trebišove vydalo dňa 08.02.2011 potvrdenie o čerpaní vody, z ktorého vyplýva, že v dňoch 17. - 19. 05. 2010 na základe rozhodnutia krízového štábu pri Obvodnom úrade v Trebišove prečerpávali vodu, ktorá ohrozovala obyvateľov a ich majetok v obci Slovenské Nové Mesto z ľavej strany štátnej cesty E79 v smere od Slovenského Nového Mesta do Borše na pravú stranu pred čerpacou stanicou Agent 007 v priestore pri mostíku pod touto cestou. Na základe informácií od Pôdohospodárskej platobnej agentúry v Trebišove užívateľmi týchto pozemkov na štvorci 1701/2 sú Agroreal, a. s., Streda nad Bodrogom a SHR J. N., pozemky sa rozprestierajú v k. ú. Slovenského Nového Mesta a v k. ú. Borša. Prečerpávaná voda otekala ďalej do k. ú. Borša podľa výškových pomerov terénu, kde bola súčasne prečerpávaná veľkokapacitnými čerpadlami (2 ks) Povodia Bodrogu, od 18. 05. 2010 čerpadlom ZB HaZZ Humenné, čerpadlom OR HaZZ v Trebišove a čerpadlom HZÚ Bratislava do rieky Bodrog. V tomto potvrdení je aj špecifikované množstvo prečerpanej vody jednotlivými čerpadlami v jednotlivých uvedených dňoch. Z uvedeného vyplýva, že škoda spôsobená prečerpávaním vody bola spôsobená aktívnym konaním Hasičského a záchranného zboru v Trebišove. Skutočnosť, ak pozemky boli už i čiastočne zaplavené môže mať vplyv iba na výšku dohodnutej náhrady škody. Žalobca ako poškodená osoba nemôže byť vystavovaný dôkaznému bremenu v tom, aby zisťoval, kto konkrétne z orgánov ochrany pred povodňami vydal príkaz Hasičskému a záchrannému zboru na realizovanie prečerpávania. Samotná činnosť Hasičského zboru potvrdzuje existenciu príkazu.

12. Podľa § 38 ods. 1 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami hasičské jednotky vykonávajú povodňové záchranné práce a povodňové zabezpečovacie práce podľa osobitného predpisu v čase povodňovej situácie podľa pokynov orgánov ochrany pred povodňami a podľa povodňových plánov.

13. Písomný príkaz na použitie čerpadla PV Sigma 400 za účelom prečerpávania vody na pozemok J. N. krízovým štábom, resp. prednostom Obvodného úradu vydaný nebol, avšak z vyjadrení pplk. Mgr. H., riaditeľa OR HaZZ a Ing. B. - vtedajšieho vedúceho odboru CO a KR vyplýva, a títo sa zhodli na tom, že nasadenie čerpadla Sigma do lokality Slovenské Nové Mesto nariadil vtedajší prednosta krízového štábu a zároveň aj prednosta obvodného úradu - išlo však o ústny príkaz. Senát najvyššieho súdu konštatuje, že zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami nevyžaduje v ustanovení § 44 písomnú formu príkazu. Vzhľadom na to príkaz môže mať i ústnu formu a jeho existenciu možno preukazovať i svedeckými výpoveďami. Existencia ústneho príkazu bola preukázaná z vyjadrení pplk. Mgr. H., riaditeľa OR HaZZ a Ing. B. - vtedajšieho vedúceho odboru CO a KR vyplýva, a títo sa zhodli na tom, že nasadenie čerpadla Sigma do lokality Slovenské Nové Mesto nariadil vtedajší prednosta krízového štábu a zároveň aj prednosta obvodného úradu - išlo však o ústny príkaz. Senát považuje podmienku existencie príkazu za preukázanú a je nevyhnutné v ďalšom konaní preskúmať v čom konkrétne spočíva škoda spôsobená prečerpávaním vody, prípadne či ide iba o náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva.

14. V prípade, ak žalovaný neuzná, že išlo o konanie na základe príkazu možno vyvodzovať, že škoda bola spôsobená protiprávnym konaním a v tom prípade musí odkázať žalobcu na občiansko-právne konanie podľa princípov všeobecnej zodpovednosti za škodu.

15. Podľa § 44 ods. 5 zák. č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami nárok na peňažnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva, za splnenú osobnú pomoc, škodu na majetku podľa odseku 3 alebo poskytnutý vecný prostriedok vzniká osobe len v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových zabezpečovacích prác alebo povodňových záchranných prác. Nárok na peňažnú náhradu s uvedením dôvodov podľa odsekov 1 až 4 sa musí uplatniť do piatich pracovných dní od odvolania II. stupňa povodňovej aktivity podľa odseku 6.

16. Senát súčasne konštatuje, že priama súvislosť ústneho príkazu s vykonávaním povodňových a zabezpečovacích prác vyplýva z listu Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Trebišove zo dňa 07.02.2011 č. ORHZ-TV-109/201, ktorým potvrdzuje množstvo prečerpanej vody čerpadlom OR HaZZ Trebišov dňa 19.05.2010.

17. Senát ďalej zistil, že prvostupňové rozhodnutie Obce Slovenské Nové Mesto č. 431/2013 zo dňa 10.06.2013, ktorým bol sporný nárok na peňažnú náhradu v časti neuznanej škody vo výške 62 705,90 € postúpený Obvodnému úradu Prešov, bolo v celom rozsahu zrušené (vrátane postúpenej časti) rozhodnutím Obvodného úradu Prešov číslo 2013/00826 zo dňa 17.05.2013 a vrátené obci na ďalšie konanie. Vzhľadom na to tento nárok nemohol byť predmetom „neuznania nároku“ rozhodnutím Obvodného úradu Trebišove ObÚ-TV-Co-2013/909184-12 zo dňa 03.09.2013. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia nie je zrejmé, či Obvodný úrad Trebišov konal z úradnej povinnosti, alebo na návrh. Rozhodnutie je zmätočné, pretože jeho predmet konania bol vrátený Obci Slovenské Nové Mesto na ďalšie konanie.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že J. N. nárok na náhradu celej škody uplatnil dňa 04.06.2010 na Obci Slovenské Nové Mesto. Preto, ak obec tento nárok neuznáva, v neuznanej časti ho musí postúpiť okresnému úradu. Ak okresný úrad nárok žalobcu uplatnený podaním zo dňa 04.06.2010 neuznáva, musí v rozhodnutí odkázať žalobcu na občianskoprávne konanie. Vlastník pozemku dotknutý povodňovými záchrannými prácami nemusí vedieť, kto konkrétne vydal príkaz na ich vykonanie, preto mu zákon v § 44 ods. 5 zák. č. 7/2010 dáva možnosť uplatniť nárok na obci. Zistenie konkrétneho zodpovedného orgánu ochrany pred povodňami je vecou dokazovania, ktorému musí obec nárok postúpiť. Je potrebné si uvedomiť, že ide o škodu spôsobenú v dôsledku aktívneho konania orgánov štátu počas povodní. Išlo o úradnú činnosť orgánov ochrany pred povodňami, v dôsledku ktorej došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu tým, že na jeho pozemky bola vo verejnom záujme prečerpávaná voda. V konaní je nevyhnutné ustáliť druh spôsobenej škody, identifikovaním parciel, na ktorých bola spôsobená, prípadne jednoznačne vylúčiť vznik majetkovej škody.

19. Zákon č. 7/2010 Z.z. je založený na princípe, že náhrada škody sa dohodne s poškodeným a uzná. Zákon nemá právne mechanizmy na riešenie sporu o výšku náhrady škody. Preto podľa tohto zákona možno riešiť iba základ nároku na náhradu škody, t.j. či je daná zodpovednosť štátu. V prípadoch spornej výšky sa vec subsidiárne rieši v civilnom sporovom konaní § 128 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

20. Najvyšší súd ako kasačný súd rozhodol podľa § 467 ods. 2 SSP nároku na náhradu trov konania (trov kasačného konania i trov konania pred krajským súdom) tak, že podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že priznal žalobcovi voči žalovanému úplnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne § 175 ods. 2 SSP po právoplatnosti rozsudku súdny úradník krajského súdu.

21. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.